

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за уговарање и финансирање програма из
средстава Европске уније
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Овај пројекат финансира
Европска унија

**#ЕУ
ЗА ТЕБЕ**

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У СРБИЈИ

Методологија за израду профила сектора

Београд, јун 2020.

САДРЖАЈ

Увод.....	4
1. Сврха и циљ Методологије.....	5
2. Извори података.....	5
3. Концепт вештина.....	7
4. Концепт сектора.....	8
5. Нормативни оквир за анализу профила сектора.....	9
5.1. Класификација делатности.....	9
5.2. Класификација занимања.....	10
5.3. Класификација образовања.....	11
5.4. Оквир квалификација.....	13
6. Институционални оквир.....	14
7. Концепт профила сектора.....	15
8. Сврха и циљ профила сектора.....	16
9. Приступ анализи потражње и понуде за секторским занимањима и квалификацијама.....	17
9.1. Модел анализе о потражњи и понуди секторских занимања и квалификација.....	18
9.2. Општи показатељи потражње и понуде и за секторским вештинама.....	19
10. Фазе и кораци у изради профила сектора.....	20
10.1 Старосна структура секторске радне снаге.....	23
10.2 Потражња за секторским занимањима и квалификацијама.....	26
10.2.1. Карактеристике потражње за секторским занимањима.....	26
10.2.1.1. Потражња за секторским занимањима према нивоу образовања.....	27
10.2.1.2. Потражња за секторским занимањима према подручју образовања и обуке.....	30
10.2.1.3. Потражња за секторским занимањима према секторским и несекторским квалификацијама.....	32
10.2.1.4. Потражња за секторским занимањима према појединачним секторским квалификацијама.....	34
10.2.1.5. Потражња за секторским занимањима према главним групама занимања.....	34
10.2.1.6. Потражња за појединачним секторским занимањима.....	35
10.2.2. Карактеристике потражње за секторским квалификацијама.....	35
10.2.2.1. Потражња за секторским квалификацијама према подручјима образовања и обуке.....	36
10.2.2.2. Потражња за појединачним секторским квалификацијама.....	38
10.2.3. Потражња за секторским занимањима и квалификацијама у делатностима.....	38
10.2.3.1. Потражња за секторским занимањима у делатностима.....	40
10.2.4. Потражња за секторским занимањима и квалификацијама у кључним делатностима.....	44
10.2.4.1. Укупна потражња за запосленима у кључним делатностима.....	44
10.2.4.2. Потражња за секторским занимањима у кључним делатностима.....	45
10.2.4.3. Потражња за секторским квалификацијама у кључним делатностима.....	47
10.2.5. Економске карактеристике кључних делатности.....	49
10.2.6. Услови рада у кључним делатностима.....	56
10.2.7. Замена запослених – прилив у запослености и одлив из запослености.....	60
10.2.7.1. Прилив у запосленост и одлив из запослености лица са секторским занимањима.....	61
10.2.7.2. Прилив у запосленост и одлив из запослености лица са секторским квалификацијама.....	64
10.2.7.3. Очекивани одлив из запослености саријих од 50 година према секторским занимањима.....	69
10.2.7.4. Одлив из запослености старијих од 50 година према секторским квалификацијама.....	70

10.2.7.5.	Одлив из запослености лица са секторским занимањима на основу одласка у пензију	71
10.2.7.6.	Одлив из запослености лица са секторским квалификација на основу одласка у пензију	73
10.3.	Понуда секторских занимања и квалификација.....	74
10.3.1.	Понуда секторских занимања	74
10.3.2.	Понуда секторских квалификација	77
10.3.3.	Дугорочно незапослени са секторским занимањима и квалификацијама.....	80
10.3.4.	Прилив новопријављених незапослених са секторским квалификацијама и секторским занимањима.....	79
10.3.5.	Очекивани прилив ученика и студената из система образовања	82
10.3.6.	Стицање високошколског образовања пррема претходно завршеном средњем образовању	84
10.4.	Поређење понуде и тражње за секторским занимањима и квалификацијама.....	87
Референце		88
ПОПИС СКРАЋЕНИЦА.....		91
А Н Е К С И		92

Увод

Методологија за израду профила сектора (у даљем тексту Методологија) припремљена је у оквиру ЕУ пројекта Развој интегрисаног система националних квалификација (*Development of Integrated national Qualifications System*).

Методологија је намењена свим оним субјектима који су одговорни за политику, планирање и развој образовања и тржишта рада у Србији - Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР), Министарство рада, запошљавања и социјалне политике (МРЗСП), Агенција за квалификације (АЗК), Савет за НОКС (СНОКС), Секторска већа (СВ), Завод за унапређење образовања и васпитања (ЗУОВ), Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања (ЗВКОВ), Савет за стручно образовање и образовање одраслих (ССООО), Национални просветни савет (НПС), Национални савет за виско образовање (НСВО), Национално акредитационо тело за виско образовање (НАТ), Национална служба за запошљавање (НСЗ), и друге.

Методологија је општи предлог о начину систематског прикупљања, организовања и анализе података о потребама тржишта рада за вештинама.

Формални основ за развој и доношење Методологије налази се у:

- стратешком опредељењу Србије за повезивањем тржишта рада и образовања и унапређењем њихове ефикасности (Стратегија развоја образовања у Србији до 2020, „Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05) и
- Закону о националном оквиру квалификација Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 27/2018) који обавезује на развој квалификација и стандарда квалификација заснованих на потребама тржишта рада (Чл. 3, 4 и 13).

Структуру Методологије чине два међузависна дела:

- онцептуални оквир у коме се дефинишу основни елементи потреба за вештинама и приказују основни аналитички инструменти и институционални оквир за њихово идентификовање и пројекцију и
- статистичко-аналитички оквир на основу кога се утврђују потребе конкретног сектора за вештинама путем прецизно дефинисаних индикатора за процену њиховог обима и значаја.

1. Сврха и циљ Методологије

Општа сврха Методологије је унапређење капацитета различитих актера чији домен одговорности и интереса је усклађивање односа између понуде и потражње за вештинама.

Циљ Методологије је развој јединственог информационог и аналитичког оквира који ће омогућити ефикасно прикупљање, обраду и анализу релевантних података о потребама економије и тржишта рада за вештинама (занимањима и квалификацијама), што ће резултирати у систематском опису сектора и његових кључних карактеристика (профил).

2. Извори података

Анализа сектора, односно израда профила сектора, почива првенствено на подацима из база података:

- Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО);
- Националне службе за запошљавање (НСЗ);
- Републичког завода за статистику (РЗС);
- Министарства просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР).

У наведеним институцијама успостављени су различити начини праћења, прикупљања и шифрирања података што доводи до отежаног сагледавања:

- секторске квалификационе структура радне снаге (запослених и незапослених),
- секторских занимања на којима радна снага ради или је радила,
- повезаности секторских квалификација и занимања, односно давање одговора на питање на којим пословима ради радна снага са секторским квалификацијама,
- стопе промена, односно трендова секторске незапослености и запошљавања радне снаге кроз дужи временски период и сл.

Узимајући у обзир наведено, важно је истаћи да су основни предуслови за израду профила једног сектора у складу са предложеном Методологијом успостављање:

- листе квалификација и листе занимања (које користе релевантне институције у Републици Србији);
- веза између „старе“ и „нове“ листе занимања;
- веза између „старе“ и „нове“ листе квалификација;
- веза између листе занимања и листе квалификација;
- евиденције о листи студијских програма и њихове повезаности са листом квалификација и
- мапирана секторска занимања и секторске квалификације.

Осим података из административних извора¹, у изради конкретног профила сектора, препоручује се коришћење података из других релевантних извора² (нпр. подаци о образовању и тржишту рада Евростата, релевантне секторске анализе, истраживања и пројекције ЕУ и/или појединих држава чланица и других држава и заједница).

Коришћење административних података у изради профила сектора треба да обезбеди поуздану квантитативну основу за утврђивање обима и структуре потражње и понуде за секторска занимања (СЗ) и секторске квалификације (СК) и њихово упоређивање. Квантитативни приступ у анализи потражње и понуде за СК и СЗ је свакако нужан али не и довољан за поуздано поређење. Због тога је у анализи сектора неопходно користити и различите квалитативне методе (студије случаја, фокус групе, јавне расправе, округли столови, индивидуални и групни интервјуи, посматрања и сл.).

Прикупљање података релевантних за сагледавање понуде секторских квалификација биће олакшано у наредном периоду са успостављањем Јединственог информационог система просвете (ЈИСП) у оквиру кога ће бити вођени следећи регистри: 1) деце, ученика, одраслих, полазника, кандидата и студената; 2) предшколских установа, основних и средњих школа и установа ученичког и студентског стандарда (у даљем тексту: регистар установа); 3) акредитованих високошколских установа; 4) запослених у установама и установама ученичког и студентског стандарда; 5) запослених у високошколским установама; 6) планова и програма наставе и учења; 7) акредитованих студијских програма 8) регистар НОКС. Приступ бројним подацима који ће бити садржани у наведеим регистрима, унапредиће број и квалитет података релевантних за сагледавање профила сектора, што ће даље подразумевати и унапређивање предложених извештајних табела у оквиру Методологије.

¹ Потребно је нагласити да је РЗС једини званични произвођач статистике регистроване запослености. РЗС примењује јавно доступну методологију

(https://data.stat.gov.rs/Metadata/24_Zarade/Html/2402_ESMS_G0_2018_1.html) у поступку трансформације административног извора података ЦРОСО у статистички извор података за запосленост, што подразумева трансформацију административних ентитета у статистичке јединице, административних варијабли у статистичке варијабле, административних дефиниција и класификација у статистичке дефиниције и класификације, уз прецизно дефинисане појмове и обезбеђивање упоредивости и конзистентности са другим изворима података. Подаци наведени у оквиру профила сектора, добијени директно из ЦРОСО, су искоришћени само за ову специфичну намену и не могу се користити у друге сврхе.

² Када је у питању коришћење података АРС, од кључног значаја је да се при изради профила сектора и при тумачењу података узму у обзир евентуалне промене методологије, које утичу на упоредивост података из различитих временских периода.

3. Концепт вештина

Задовољење потреба за вештинама од суштинског је значаја за економски успех и друштвени просперитет. То омогућује послодавцима да раде ефикасније, институцијама за образовање да испуне своју друштвену функцију, а појединцима да, имајући приступ доступним пословима, буду интегрисани на тржишту рада, остваре своје социјалне, професионалне и личне циљеве.

Вештине су конститутивни елемент послова и послови се дефинишу на основу вештина и групишу у занимања. Више сродних занимања конституише квалификацију. Вештина је способност да се обави одређени радни задатак, улога или функција у оквиру посла, па се потребе за вештинама могу дефинисати као послови које послодавци нуде и траже да буду обављени. Сходно томе, недостатак вештина је недостатак квалификованих појединаца за понуђене послове.

Реални послови су дефинисани не само у погледу вештина (активности и одговорности) и врсте и нивоа потребних квалификација, већ и у погледу услова рада, зарада и других бенефиција које се добијају за исту врсту рада. Сходно томе, немогућност послодаваца да на реално доступне послове упосле појединце са одговарајућим вештинама може бити последица недостатка знања и вештина, односно квалификација, али и немобилности радне снаге, лоших услова рада, ниских зарада, културних и вредносних баријера потенцијалних запослених и сл. С обзиром на то, у анализи потреба тржишта рада и идентификовању недостатка за вештинама неопходно је разликовање ситуација у којима:

- не постоје доступни појединци са знањима и вештинама, односно квалификацијама потребним за обављање понуђених послова;
- постоје доступни појединци са знањима и вештинама релевантним за обављање понуђених послова који из одређених разлога (цена рада, услови рада, локација радног места, негативни ставови према послу и сл.) не желе да се ангажују на тим пословима и
- постоје доступни појединци на тржишту рада који делимично задовољавају захтеве за вештинама (недовољно квалификовани) и које послодавци, мотивисани нижом ценом њиховог рада, могу упосљавати на одређене послове или појединци који имају већи ниво квалификација од захтеваног, који, због општег недостатка послова, прихватају запослење на пословима који захтевају нижи ниво квалификација.

С обзиром на то да је крајња сврха анализе потреба тржишта рада за вештинама планирање и развој људских потенцијала, креирање политике уписа, мреже школа и високошколских установа, алокацију финансијских средстава према подручјима образовања и обуке и доношење ваљане и образложене одлуке о развоју и/или иновирању стандарда занимања,

стандарда квалификација и програма образовања, неопходно је потпуно недвосмислено утврдити да ли се у основи немогућности запошљавања налази недостатак вештина (квалификација) или су то неки други разлози, односно да ли се недостатак вештина може надоместити образовним или неким другим средствима и мерама социјално-економске политике, посебно мерама активне политике запошљавања.

Анализа потреба тржишта рада није, према томе, само процедура емпиријског идентификовања недостатка (упоређивање броја оних који трагају за послом и броја понуђених радних места), већ и комплексно рационално-теоријско и вредносно проучавање ширих контекстуалних узрока настанка (стратешких опредељења, општих економских и секторских трендова) и могућности и начина надокнађивања недостатка у вештинама. С обзиром да Методологија користи податке из административних извора, неопходно је у анализи конкретног сектора користити и друге изворе података о сектору и посебне секторске анализе и истраживања.

4. Концепт сектора

У подручју тржишта рада и образовања термин сектор има значење:

- сектора економије (у смислу скупа економских активности) и
- сектора вештина / образовања.

Сектор економије се односи на скуп економских активности (делатности) које имају исте или сродне производе и/или услуге и исте или сродне оперативне карактеристике. Сектори у економском смислу су идентификовани, класификовани и описани у Међународној стандардној класификацији економских активности – (*International Standard Industrial Classification of All Economic Activities – ISIC*), односно Статистичкој класификацији економских активности Европске уније (*Statistical classification of economic activities in the European Community NACE*³) и/или у одговарајућим (прилагођеним) националним класификацијама економских активности (делатности).

Сектор вештина је релативно хомоген скуп занимања, квалификација, програма образовања и обуке и институција за образовање и обуку. Сектори у смислу вештина су идентификовани, класификовани и описани у УНЕСКО-вој (UNESCO, 2015) Међународној стандардној класификацији образовања – подручја образовања и обуке (*International standard classification of education – Fields of education and training 2013 - ISCED-F 2013*).

³ NACE је акроним изведен из француског назива за ову класификацију - *Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne*.

У појединим земљама сектор се дефинише у смислу економских активности на основу званичне класификације економских активности, па садржај сектора чине пословни субјекти и њихове различите карактеристике укључујући и запослене и незапослене са различитим занимањима и квалификацијама. У Европском квалификационом оквиру сектор се дефинише као груписање професионалних активности на основу њихове главне економске функције, производа, услуге или технологије (European Parliament and the Council, 2008). неким земљама, међутим, (Француска, Јужна Африка, Хрватска, Македонија, Словенија), сектор се дефинише у смислу скупа занимања, квалификација и образовних програма на основу ISED-F 13 класификације образовања по подручјима образовања (Вилсон, Тарјани, Рихова, 2016; Министарство рада и мировинског сустава, 2015; Министарство за образование и наука, 2017).

У овој Методологији за означавање економских сектора, у складу са *NACE Rev. 4*, користи се термин *делатност*. Термин *сектор* се користи означавање сектора вештина / образовања према класификацији ISCED-F 2013.

5. Нормативни оквир за анализу профила сектора

Општи нормативни оквир за дефинисање сектора израду профила сектора су релевантне међународне и националне класификације економских активности, занимања и образовања, укључујући и национални оквир квалификација. На основу ових класификација прикупљају се и организују подаци релевантни за процену разумевања потреба тржишта рада за секторским вештинама, развој и планирање образовања и обуке.

5.1. Класификација делатности

Класификације делатности представљају стандардизоване начине идентификовања, кодирања и описивања економских активности. Уједињене нације су развиле Међународну стандардну класификацију економских активности према којој појединачне земље адаптирају своје националне класификације и према којој је и Европска унија формирала своју статистичку класификацију економских активност – NACE.

Класификација делатности Србије настала је преузимањем NACE Rev.2 класификације економских активности Европске уније. Према Закону о класификацији делатности ("Службени гласник РС", бр. 104/2009) и Уредби о класификацији делатности ("Службени гласник РС", бр. 54/2010) све делатности се класификују у четири класификациона нивоа - сектор, област, грана и група. Према овој класификацији све делатности су класификоване у 21 сектор, односно делатност.

На основу Класификације делатности прикупљају се информације о различитим карактеристикама економских делатности и креира општа статистичка слика економије и појединачних економских сектора, области, грана и група.

Узимајући у обзир да је статистичко праћење запослености (и незапослености) засновано на структури коју прописује Класификација делатности (КД), сви подаци о броју запослених у делатностима се у овој Методологији селекују и приказују на нивоу области (2. ниво класификовања) и на нивоу грана (3. ниво класификовања) и појединачних група (4 ниво класификовања).

Ниво селекције и приказивања података о запослености према делатностима

Класификација делатности				
Сектор	Област	Грана	Група	НАЗИВ И ОПИС ДЕЛАТНОСТИ
1	2	3	4	5
A				ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО
	02			Шумарство и сеча дрвећа
		02.1		Гајење шума и остале шумарске делатности
		02.2		Сеча дрвећа
		02.3		Сакупљање шумских плодова
		02.4		Услужне делатности у вези са шумарством

5.2. Класификација занимања

Класификације занимања служе за праћење и анализу тржишта рада и међународно поређење података о радној снази. Ради уједначавања различитих националних квалификација, Међународна организација рада (ILO) је усвојила Међународну стандардну класификацију занимања (*International Standard Classification of Occupations*) која у важећој верзији ISCO 08 сва занимања разврстава у 10 главних група, 43 супгрупе, 130 мањих група и 436 јединичних група и укупно 7018 појединачних занимања (ILO, 2012).

Када је реч о Републици Србији, 2018. године донета је Одлука о јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада („Службени гласник РС“ бр. 57/2018). Шифарник занимања садржи 10 група занимања, које су разврстане према најчешће захтеваном образовном нивоу, а ове су, према сродности послова занимања, подељене на врсте, подврсте и скупине, унутар којих су разврстана појединачна занимања.

У јулу 2020. године Влада Републике Србије усвојила је Одлуку о изменама и допунама Одлуке о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у

евиденцијама у области рада („Службени гласник РС“, бр. 56/18 и 101/20), а која се примењује од 24. августа 2020. године⁴.

У овој Методологији, подаци о броју запослених у делатностима према занимањима, у складу са Шифарником занимања (ШЗ), се селекују и приказују на нивоу група (1. ниво класификовања) и на нивоу појединачних занимања (5. ниво класификовања).

Ниво селекције и приказивања података о запослености према занимањима

Шифарник занимања – класификационе целине

Класификациона целина занимања		Шифра нивоа или занимања	НАЗИВ ХИЈЕРАРХИЈСКОГ НИВОА ИЛИ ЗАНИМАЊА
Група		3	Техничари и сарадници стручњака
Врста		31	Сарадници и техничари у области природних и техничких наука
Подврста		314	Сарадници и техничари у биолошким наукама и сродна занимања (осим медицинских)
Скупина		3143	Сарадници и техничари у шумарству
	Занимање	3143.01	Техничар арборикултуре
		3143.02	Техничар озелењавања
		3143.03	Техничар за узгој шума
		3143.04	Чувар шума
		3143.05	Шумски техничар

5.3. Класификација образовања

Основни инструмент за препознавање и анализу образовних програма је Међународна стандардна класификација образовања ISCED 2011 Међународна стандардна класификација образовања – подручја образовања и обуке – ISCED-F 2013 (UNESCO, 2012; 2015).

Међународна стандардна класификација образовања ISCED 2011 класификује образовне програме на 8 нивоа према степену њихове сложености и трајању. Класификација подручја образовања и обуке – ISCED-F 2013 е референтна за организовање образовних програма и квалификација по подручјима (*field*) образовања. Према њој је образовање организовано у оквиру 11 ширих подручја, 29 ужих подручја и 80 подподручја (UNESCO, 2015).

⁴ Пречишћен текст одлуке доступан је на: <https://www.minrzs.gov.rs/sr/dokumenti/podzakonski-akti/sektor-zarad-i-zaposljavanje>

Земље које користе ову класификацију за националну употребу, међу којима је и Србија, прилагођавају је својим потребама како би адекватније обухватиле сва подручја доступна за учење / студирање у земљи (UNESCO, 2014).

До доношења Закона о НОКС-у и усвајања ISCED-F 2013 класификације образовања у Републици Србији су, образовни профили (квалификације) до нивоа V су разврставани на основу Одлуке о утврђивању образовних профила (програма) од I до V степена стручне спреме („Службени гласник РС“, бр. 22/90) у 15 подручја рада и то: Пољопривреда, производња и прерада хране, Шумарство и обрада дрвета, Геологија, рударство и металургија, Машинство и обрада метала, Електротехника, Хемија, неметали и графичарство, Текстилство и кожарство, Геодезија и грађевинарство, Саобраћај, Трговина, угоститељство и туризам, Економија, право и администрација, Култура, уметност и јавно информисање, Здравство и социјална заштита, Природно-математичко и Остало (личне услуге).

Разврставање стручних академских и научних назива и квалификација које се стичу на основу високошколских програма, регулисано је Законом о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017) и Правилником о Листи стручних и академских и научних назива („Службени гласник РС“, бр. 53/2017) који доноси, односно периодично ревидира, Национални савет за високо образовање. Према Закону о високом образовању сви студијски програми се остварују у оквиру 5 поља (Природно-математичке науке, Друштвено-хуманистичке науке, Медицинске науке, Техничко-технолошке науке и Уметност). У оквиру сваког поља, Национални савет за високо образовање утврђује одговарајуће области. У оквиру сваке области, самостална високошколска установа утврђује уже области.

Са доношењем Закона о НОКС-у Република Србија се определила да се квалификације разврставају према ISCED-F 2013 класификацији образовања, док ће посебним подзаконским актом бити утврђен однос између ISCED-F 2013 класификације образовања и подручја рада, односно научних, уметничких, односно стручних области у оквиру образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, утврђених до ступања на снагу овог закона. Подаци о подручјима образовања и обуке, у складу са Класификацијом образовања ISCED-F 2013 се селекутују и приказују на нивоу детаљних подручја (3. ниво класификовања) и ређе на нивоу ужих подручја (2. ниво класификовања).

Ниво селекције и приказивања података о потражњи и понуди према подручјима
знања у сектору ISCED-F 2013 обележја

Код	Подручја	Код	Ужа подручја	Код	Детаљна подручја
Секторско веће за сектор пољопривреде, производње хране, шумарства, рибарства и ветерине					
08/07	Пољопривреда шумарство, рибарство и ветерина / Инжењерство, производња и грађевинарство	081	Пољопривреда	0811	Производња биља и узгој домаћих животиња
				0812	Хортикултура
		082	Шумарство	0821	Шумарство
		083	Рибарство	0831	Рибарство
		084	Ветерина	0841	Ветерина
		072	Производња и прерада	0721	Производња хране

5.4. Оквир квалификација

Према Закону о националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 6/20) квалификација је формално признање стечених компетенција. Са доношењем поменутог Закона термин квалификација се употребљава уместо раније коришћених термина образовни профил, стручна спрема, звање, стручни назив и сл. За праћење потреба тржишта рада за вештинама, односно израду профила сектора, од посебне је важности да статистички системи за регистровање и праћење потреба за вештинама доследно примењују ову промену и разврставају радну снагу према врсти и нивоу стечених квалификација.

Закон о НОКС-у све квалификације дели на опште, стручне, академске и струковне. Према сложености исхода учења квалификације се разврставају на осам нивоа и четири поднивоа.

Квалификације које су признате на националном нивоу уписују се у Регистар НОКС-а који се састоји из подрегистра националних квалификација, подрегистра стандарда квалификација, подрегистра јавно признатих организатора активности образовања одраслих са послодавцима код којих се обавља практичан рад (ЈПОА).

Према Закону о НОКС-у систем за разврставање и шифрирање квалификација у НОК-у (КЛАСНОКС) садржи називе сектора, ужих сектора и подсектора образовања и оспособљавања у које се квалификације разврставају и њихове нумеричке ознаке на основу којих се утврђује шифра квалификације.

На основу Закона о НОКС-у успостављена је база квалификација⁵ у којој су постојеће квалификације и програми образовања класификовани у складу са ISCED-F 2013 у 11 сектора, 26 ужих и 80 детаљних подподручја.

Подаци о квалификацијама се у овој Методологији приказују према нивоу квалификација у НОКС-у, врсти и нивоу трајања образовања и према појединачним секторским квалификацијама.

Нивои квалификација и врсте, нивои и трајање образовања у Србији

Ниво квалификација	Врста, ниво и трајање образовања
1	<ul style="list-style-type: none"> – основно образовање и васпитање, – основно образовање одраслих; – основно музичко; – основно балетско образовање и васпитање;
2	<ul style="list-style-type: none"> – стручно оспособљавање у трајању до једне године; – образовање за рад у трајању до две године; – неформално образовање одраслих у трајању од 120–360 сати обуке;
3	<ul style="list-style-type: none"> – средње стручно образовање у трогодишњем трајању; – неформално образовање одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке;
4	<ul style="list-style-type: none"> – средње образовање у четворогодишњем трајању;
5	<ul style="list-style-type: none"> – мајсторско образовање у трајању од две године; – специјалистичког образовања у трајању од једне године; – неформално образовање одраслих у трајању од најмање шест месеци;
6.1	<ul style="list-style-type: none"> – основне академске студије обима од најмање 180 ЕСПБ бодова; – основне струковне студије обима од 180 ЕСПБ бодова;
6.2	<ul style="list-style-type: none"> – основне академске студије обима од најмање 240 ЕСПБ бодова; – специјалистичке струковне студије обима од најмање 60 ЕСПБ бодова.
7.1	<ul style="list-style-type: none"> – интегрисане академске студије обима од 300 до 360 ЕСПБ бодова; – мастер академске студије обима од најмање 60 или 120 ЕСПБ бодова; – мастер струковне студије обима од најмање 120 ЕСПБ;
7.2	<ul style="list-style-type: none"> – специјалистичке академске студије обима од најмање 60 ЕСПБ;
8	<ul style="list-style-type: none"> – докторске студије обима 180 ЕСПБ бодова;

⁵ http://noks.mpn.gov.rs/sr_lat/baza-kvalifikacija/

6. Институционални оквир

У складу са НОКС-ом, Влада Републике Србије је формирала секторска већа (СВ) за 12 сектора образовања⁶ чији домен одговорности су поједини сектори како их дефинише ISCED-F 2013 или комбинација два или више сектора из те класификације.

Секторска већа у Србији према ISCED-F13 кодовима

ISCED-F13 код	Сектор образовања
01	Образовање и васпитање;
02	Уметност и хуманистичке науке;
03	Друштвене науке, новинарство и информисање;
04	Пословна администрација;
05	Природне науке, математика и статистика;
07	Индустријски развој;
09	Здравство и социјална заштита;
10	Остале услуге;
07/10	Саобраћај и услуге транспорта;
06/07	Информационе и комуникационе технологије, електротехника, аутоматика и електроника;
04/10	Трговина, угоститељство и туризам;
04/10	Пољопривреда, производња хране, шумарство, рибарство и ветерина.

Од 12 СВ, 8 већа покрива по један ISCED-F 2013 сектор образовања у потпуности или са изузимањем појединих детаљнијих подручја, док су четири већа формирана комбиновањем два различита сектора, односно њихових појединачних детаљнијих подручја (видети: Анекс 1).

СВ је тело одговорно за унапређење вештина у датом сектору и осигурање да образовање и обука у сектору задовоље потребе тржишта рада за вештинама, односно за запосленима са СЗ и СК. Сходно томе, у операционом смислу сектор чине запослени и незапослени са СЗ и СК које покрива дато секторско веће.

вако СВ је задужено за СК и са њима повезаним СЗ и надлежно за њихов развој и унапређење. Због тога је први и основни задатак сваког СВ да идентификује листу појединачних СЗ и СК које припадају сектору (мапирање сектора). Резултат мапирања је мапа сектора (приказ сектора) која чини основу за квантификацију потражње и понуде за

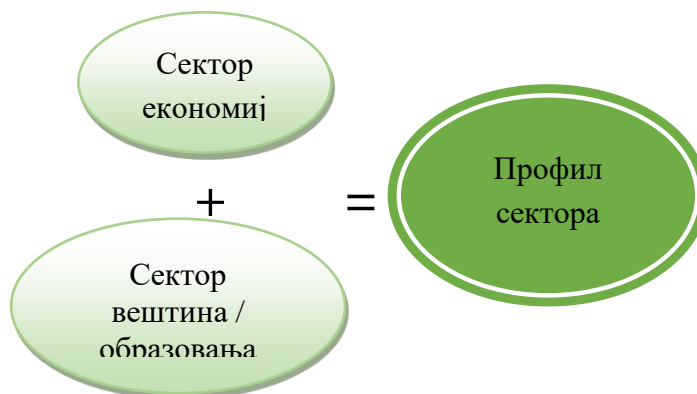
⁶ Одлуке о оснивању секторских већа („Службени гласник РС”, бр. 104/2018).

лицима са СЗ и СК. Осим тога, мапирање сектора омогућује увид у структуру СЗ и СК и показује да ли сектор обезбеђује запослене за послове који захтевају више нивое знања и вештина (нпр. средње и после средње образовање) или за послове који подразумевају ниже нивое образовања (нпр. мануелни и рутински послови) за које је довољна одређена врста неформалног образовања и краткотрајних иницијалних стручних обука, што је почетна информација у планирању запошљавања, развоју образовања и усклађивању њиховог међусобног односа.

7. Концепт профила сектора

Без обзира на начин на који се сектор дефинише, профил сектора је резултат анализе и укрштања података из сектора економије (КД/NACE Rev 2) и сектора вештина (ISCED-F 2013).

Слика 1 Профил сектора

У функционалном смислу профил сектора је основни инструмент за планирање образовања и обуке и балансирање односа понуде и потражње за вештинама. У њему се презентује секторски поглед на вештине и секторске потребе за стандардима занимања и квалификација у одређеном временском периоду (анализом запослености, незапослености лица са СК и/или СЗ и образовне понуде процењиване на основу броја ученика, студената и полазника са СЗ и/или СК разврстаним према нивоима НОКС-а).

У техничком смислу профил сектора је документ у коме се описује структура и динамика понуде и потражње за секторским вештинама. Профил сектора треба да омогући увид у: а) потражњу за СЗ и СК (укупна запосленост лица са СЗ и СК, запосленост лица са СЗ и СК према делатностима, обим замене запослених у кључним делатностима⁷, економске

⁷ Начин идентификације кључних делатности објашњен је у поглављу 9.4.1.

карактеристике и услове рада у кључним делатностима у којима се запошљавају лица са СЗ и СК и годишњи обим запошљавања лица са СЗ и СК); б) понуду секторских занимања (број незапослених лица са СЗ и СК, дугорочна незапосленост лица са СЗ и СК, прилив новопријављених лица са СЗ и СК, очекивани прилив ученика и студената) и ц) однос понуде и потражње за лицима са СЗ и СК.

8. Сврха и циљ профила сектора

Развој вештина је партнерска делатност која се у највећем делу остварује између:

- доносилаца одлука на различитим нивоима (националном и локалном);
- послодаваца и њихових асоцијација;
- запослених и њихових представника (синдиката);
- институција за образовање и обуку и
- других заинтересованих страна.

С обзиром на то, општа сврха профила сектора је подстицање културе дијалога и партнерства у развоју и употреби вештина.

У ужем смислу основна сврха профила сектора је да омогући:

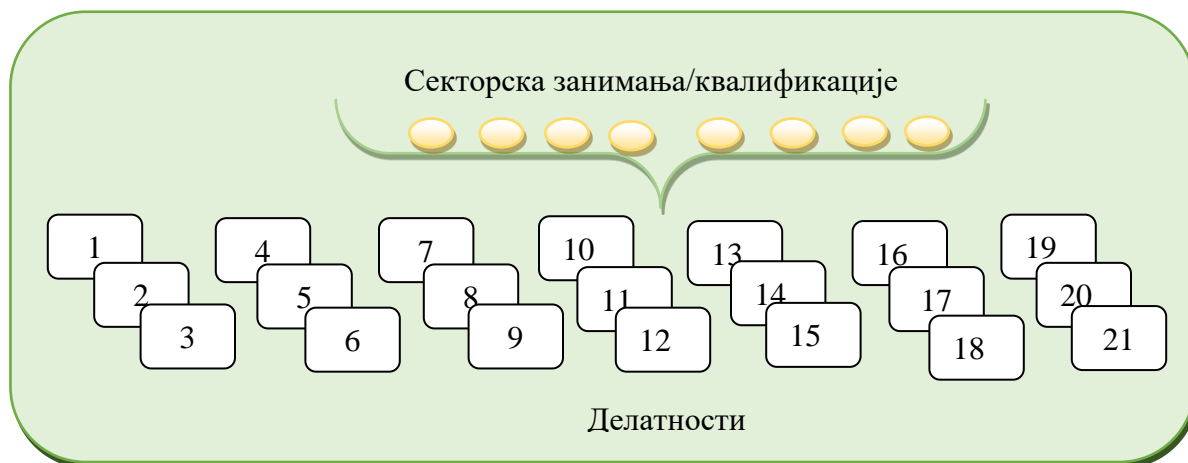
- процену и пројекцију понуде и потражње за СЗ и СК;
- одређивање уписних квота;
- дефинисање мреже школа и високошколских установа;
- развој националног оквира квалификација;
- евиденцију за развој и одређивање приоритета у развоју:
 - стандарда занимања;
 - стандарда квалификација;
 - програма образовања и обуке.

9. Приступ анализи потражње и понуде за секторским занимањима и квалификацијама

Основе јединице анализе у профилу сектора су секторска занимања (СЗ) и секторске квалификације (СК), што омогућује свеобухватност у анализи потражње и понуде, с обзиром да не постоји потпуна корелација између занимања и квалификације (сви запослени у секторским занимањима немају одговарајућу секторску квалификацију, нити сви са секторским квалификацијама раде у одговарајућим секторским занимањима).

С обиром да сва СЗ и СК имају мању или већу дисперзију по различитим делатностима, основни циљ анализе је утврђивање укупне потражње за СЗ и СК, односно идентификовање потражње за занимањима и квалификацијама из једног сектора у свим делатностима (21).

Слика 2 Однос секторских занимања и квалификација и делатности

Предложени начин анализе односа између СЗ и СК, с једне, и делатности, с друге стране, омогућује препознавање специфичних потреба појединих делатности и обезбеђење СК и програма образовања и обуке који су им прилагођени. Разумевању односа између СЗ и СК почива на општој претпоставци о концентрацији већине СЗ и СК у мањем броју делатности (кључне делатности за запошљавање лица са СЗ и СК).

9.1. Модел анализе података о потражњи и понуди секторских занимања и квалификација

Анализа потреба тржишта рада за вештинама користи се квантитативни приступ, односно серије конзистентних података о секторским занимањима и квалификацијама, укључујући и одређене демографске и економске показатеље.

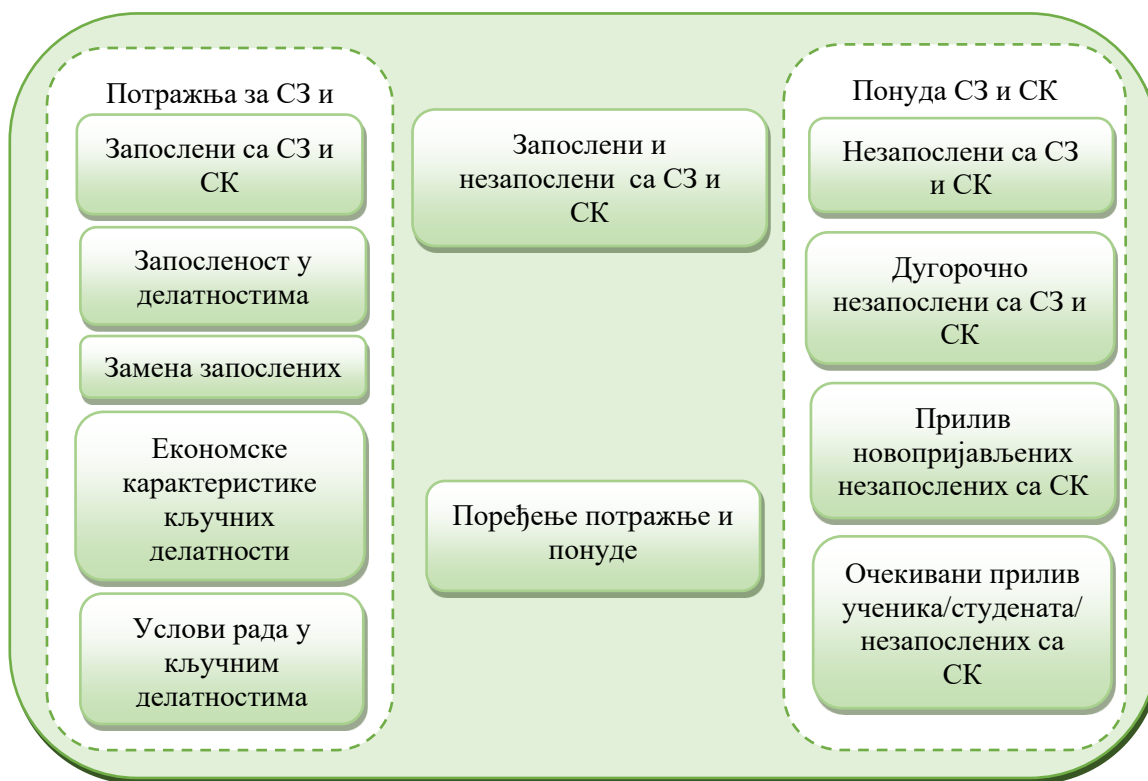
Основни модел за анализу профила сектора састоји се од 11 већих група података које су излистане у наставку и приказане на Слици 3.

- Запослени са секторским занимањима и квалификацијама;
- Секторска запосленост лица са СЗ и СК у делатностима;
- Очекивана замена запослених;
- Економске карактеристике кључних делатности;
- Услови рада у кључним делатностима;
- Незапослени са СЗ и СК;

- Дугорочна незапосленост лица са СЗ и СК;
- Прилив новопријављених незапослених са СЗ и СК;
- Очекивани прилив ученика и студената са СК;
- Поређење потражње и понуде.

У Методологији је приказан начин анализе на националном нивоу, али је, у складу са потребама, целокупну анализу, или само њене изабране делове, могуће спровести и на нижим територијалним нивоима.

Слика 3 Модел анализе профила сектора

9.2. Општи показатељи потражње и понуде и за секторским вештинама

Општи показатељи потражње и понуде за секторским вештинама су показатељи о запосленим и незапосленим са СЗ и СК.

На основу листе СЗ и СК које идентификује дато СВ, из ЦРОСО базе података о запосленима (Образац М-А) се селекују (повлаче) следећи подаци о запосленима:

- Занимање стечено школовањем – поље 10 Податак о стеченој квалификацији / образовном профилу / звању;
- Занимање према радном месту – поље 16 Податак о занимању на коме је лице запослено предвиђен систематизацијом послова послодавца;
- Степен стручне спреме према радном месту - поље 17 Податак о захтеваном нивоу образовања који је предвиђен систематизацијом послова послодавца.

За потребе посебних анализа биће коришћени и неки други подаци из обрасца М-А, што ће на одговарајућим местима бити посебно назначено (нпр. *Делатност* – поље 27, тј. податак о основној делатности послодавца у којој је регистрован у АПР-у).

Из базе НСЗ о незапосленима селекују се подаци о:

- занимању (тј. претходном радном искуству лица) и
- квалификацији (образовном профилу / звању) незапослених лица.

Комбиновањем података о запосленима и незапосленима добијају се следеће групе података неопходне за процену потражње и понуде за СЗ и СК:

1. Секторска радна снага

Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ	Незапослени са СК без радног искуства	Незапослени са СК са искуством, без СЗ
(4+6+7+9)			

2. Укупан број лица са СЗ

Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ
(4+6)	

3. Укупан број лица са СК

Запослени са СК	Незапослени са СК, укупно (највиши ниво квалификације)
(5+8)	

4. Запослени са СЗ

Занимање према радном месту – поље 16, Образац М-А, ЦРОСО);

5. Запослени са СК

Занимање стечено школовањем – поље 10, Образац М-А, ЦРОСО);

6. Незапослени са СЗ

7. Незапослени са СК без искуства

Незапослени са СК, а без радног искуства

8. Незапослени са СК

Незапослени са СК, укупно

9. Незапослени са СК са радним искуством, без СЗ

Незапослено лице које има СК и радно искуство ван сектора

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Због боље прегледности и уштеде простора, сви подаци о запосленим и незапосленим лицима са СЗ и СК у основном тексту Методологије биће приказани у скраћеном табеларном облику. Формат пуних табела биће дат у складу са структуром Анекса 2. У циљу потпунијег разумевања и анализе, сви добијени подаци о запосленима и незапосленима, осим у табеларном, биће представљени и у графичком дигиталном формату.

10. Фазе и кораци у изради профила сектора

Основне фазе у изради профила сектора су:

- идентификација укупног обима и структуре секторске радне снаге;
- идентификација потражње за СЗ и СК;
- идентификација понуде за СЗ и СК и
- идентификација односа између потражње и понуде за СЗ и СК.

На основу ових процеса и података који се путем њих обезбеђују, могуће је креирати механизме и мере унапређења повезаности образовања са потребама тржишта рада и редуковати њихову неусклађеност која произилази из неадекватних уписних квота, мале потражње и мобилности радне снаге, недостатка одговарајућих програма образовања и обуке и са њима повезаних стандарда занимања и квалификација.

Обим секторске радне снаге процењује се на основу броја запослених и незапослених лица са СЗ и СК и њиховог учешћа у припадајућим категоријама (видети Табелу 1 и објашњења).

Табела 1 Секторска запосленост и незапосленост у РС

		Секторска радна снага	Број лица са СЗ	Број лица са СК	Запослени са СЗ	Запослени са СК	Незапослени са СЗ	Незапослени са СК без радног искуства	Укупан број незапослених са СК	Незапослени са СК са радним искуством без СЗ
2015	број									
	учешће*									
	стопа промене									
...	број									
	учешће*									
	стопа промене									
2019	број									
	учешће*									
	стопа промене									

Извор: ЦРОСО, НСЗ

***Учешће у укупном броју:**

- Секторска радна снага** – учешће у укупној радној снази (секторска радна снага/укупна радна снага *100%, при чему се секторска радна снага рачуна као збир свих лица са СЗ (запослених и незапослених), незапослених лица са СК без радног искуства и незапослених лица са СК са радним искуством без СЗ), а укупна радна снага у РС се посматра као збир свих запослених и незапослених лица у РС);
 - Број лица са СЗ** – учешће лица са СЗ у укупној радној снази у РС (укупан број лица са СЗ/укупна радна снага у РС *100%);
 - Број лица са СК** – учешће лица са СК у укупној радној снази у РС; (укупан број лица СК/укупна радна снага у РС*100%);
-
- Запослени са СЗ** – учешће запослених лица са СЗ у укупном броју лица са СЗ (број запослених са СЗ/укупан број лица са СЗ *100%);
 - 4а. Запослени са СЗ** - учешће запослених лица са СЗ у укупном броју запослених у РС; (број запослених са СЗ/укупан број запослених у РС*100);

5. **Запослени са СК** – учешће запослених лица са СК у укупном броју лица са СК (број запослених са СК/укупан број лица са СК*100%);
- 5а. **Запослени са СК** – учешће запослених лица са СК у укупном броју запослених у РС (број запослених са СК/укупан број запослених у РС*100);
-
6. **Незапослени са СЗ** – учешће незапослених лица са СЗ у укупном броју лица са СЗ (број незапослених са СЗ/укупан број лица са СЗ*100);
- 6а **Незапослени са СЗ** – учешће незапослених лица са СЗ у укупном броју незапослених у РС (број незапослених са СЗ/укупан број незапослених у РС*100);
7. **Незапослени са СК без радног искуства** – учешће у укупном броју незапослених са СК (број незапослених са СК без радног искуства / укупан број незапослених са СК*100);
8. **Укупан број незапослених са СК** – учешће незапослених са СК у укупном броју незапослених лица у РС (укупан број незапослених лица са СК/укупан број незапослених у РС*100);
- 8а **Укупан број незапослених са СК** – учешће незапослених са СК у укупном броју лица са СК (број незапослених са СК/укупан број лица са СК*100)
9. **Незапослени са СК са радним искуством без СЗ** – учешће у укупном броју незапослених лица са СК (број незапослених лица са СК са радним искуством, без СЗ / укупан број незапослених лица са СК*100);
-

Стопа промене = стопа раста у односу на претходну годину

На основу броја лица која припадају секторској радној снази и учешћа секторске радне снаге у укупној радној снази може се сагледати обим (величина) сектора и проценити његов значај за укупни друштвено економски развој. Поузданија процена о обиму и значају сектора може се, међутим, донети само на основу његовог поређења са другим секторима.

Осим укупног секторског обима, претходна табела омогућује и увид у обим укупне секторске потражње и укупне секторске понуде, и даје основе за сагледавање степена њихове (не)усклађености.

Обим секторске понуде и тражње са одговарајућим стопама учешћа и промене, приказани и у временским серијама, омогућују идентификовање трендова и динамике у запошљавању појединих категорија лица са СЗ и СК, што је основни инпут за развој и планирање система образовања (креирање уписне политике, дефинисање мрежа школа и високошколских установа и програма образовања и обуке).

10.1. Старосна структура секторске радне снаге

Године старости су једна од основних детерминанти запослености и незапослености лица са СЗ и СК и један од основних индикатора „квалитета“ секторске потражње и понуде, односно радног потенцијала различитих категорија запослених и незапослених са СЗ и СК са значајним предиктивним капацитетом за њихово запошљавање и замену због одласка у пензију.

Структура запослених са СЗ према старосним групама (податак за последњу посматрану годину) добија се укрштањем:

1. Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО и
2. Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО.

Структура запослених са СК према старосним групама (податак за последњу посматрану годину) добија се укрштањем:

1. Занимања стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО и
2. Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО.

Подаци о старосној структури незапослених лица са СЗ и СК добијају се из евиденције НСЗ.

Сви подаци о старосним групама према различитим категоријама запослених и незапослених приказују се посебно за сваку календарску годину.

Табела 2 Запослени и незапослени са СЗ и СК према старосним групама ⁸

Старосне групе	Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ	Незапослени са СК без радног искуства	Незапослени са СК са искуством, без СЗ
До 25 година (%)				
25-50 (%)				
Више од 50 година (%)				
	100	100	100	100

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Старосна структура запослених и незапослених са СЗ приказује се и анализира према:

- појединачним СЗ;
- групама занимања.

⁸ Уколико специфични случајеви анализе то захтевају, оправдано је дезагрегирати податке и на уже интервале старосних група.

Табела 3 Запослени и незапослени према појединачним секторским занимањима и старосним групама

Занимања	Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ
Занимање 1, број (назив)		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
Занимање 2, број (назив)		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
...		

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Табела 4 Запослени и незапослени са секторским занимањима према групама занимања и старосним групама

Групе занимања	Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ
Руководиоци, број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
Стручњаци и уметници, број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
...		

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Старосна структура запослених и незапослених са СК анализира се према:

- подручјима образовања и обуке и
- појединачним СК;
- нивоу образовања.

Табела 5 Запослени и незапослени према подручјима образовања и обуке и старосним групама

Подручја образовања и обуке	Запослени са СК	Незапослени са СК
Образовање, број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
Уметност, број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
...		

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Табела 6 Запослени и незапослени према појединачним секторским квалификацијама и старосним група

Квалификације	Запослени са СК	Незапослени са СК
Квалификација 1, број (назив)		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
Квалификација 2, број (назив)		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
...)		

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Табела 7 Запослени и незапослени са секторским занимањима и квалификацијама према нивоу образовања и старосним групама (подаци за једну годину)

Групе занимања	Запослени са СЗ	Незапослени са СЗ
Ниво 1 (основно образовање), број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број		
До 25 година (%)		
25-50 (%)		
Више од 50 година (%)		
...		

Извор: ЦРОСО, НСЗ

Анализа старосне структуре секторске радне снаге показује у којој су мери у њој заступљене старије или млађе и радно потентније категорије. Треба, међутим, имати у виду да поуздано тумачење податка из табела 2-7. није могуће без ослањања на опште податке о наталитету, морталитету и екстерним миграцијама становништва. У неким случајевима то ће захтевати и додатне анализе у погледу радних услова, здравља, мотивације за рад и сл.

10.2. Потражња за секторским занимањима и квалификацијама

Након анализе укупног обима секторске радне снаге следи детаљнија и веома комплексна анализа потражње за СЗ и СК која треба да понуди одговор на четири основна питања:

- које су основне карактеристике потражње за СЗ и СК;
- у којим се све делатностима запошљавају појединци са СЗ и СК;
- које делатности су главни корисници СЗ и СК (кључне делатности) и
- које су најзначајнија појединачна СЗ и СК које се у њима запошљавају.

10.2.1. Карактеристике потражње за секторским занимањима

Специфичне карактеристике потражње за СЗ утврђују се на основу увида у структуру запослености лица са СЗ према:

- нивоу образовања;
- подручјима образовања;
- секторским и несекторским квалификацијама;
- главним групама занимања;
- појединачним секторским занимањима.

Ови критеријуми конституишу општи аналитички оквир (питања за истраживање, промишљање и објашњење) за процену квалитета и специфичних карактеристика потражње за СЗ.

НИВО ОБРАЗОВАЊА

- Каква је структура запослених у СЗ према захтеваном нивоу образовања?
- Каква је структура запослених у СЗ према нивоу образовања који запослени имају?
- Колики је степен (не)усклађености између захтеваног и стеченог нивоа образовања код лица која обављају СЗ?

ПОДРУЧЈЕ ОБРАЗОВАЊА

- Из којих подручја образовања и обуке долазе лица запослена у СЗ?

СЕКТОРСКЕ И НЕСЕКТОРСКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

- Да ли се и у ком обиму у СЗ запошљавају лица са СК или не СК?
- Да ли се лица са СК запошљавају у не СЗ?
- Које су најчесталије/најзначајније појединачне СК у запошљавању у СЗ?

ГЛАВНЕ ГРУПЕ ЗАНИМАЊА

- Какав је ниво сложености СЗ, односно како се запослени у СЗ дистрибуирају према главним групама занимања?

ПОЈЕДИНАЧНА СЕКТОРСКА ЗАНИМАЊА

- Која су најчесталија/најзначајнија појединачна СЗ, односно занимања са највећим учешћем у укупној запослености у СЗ?

10.2.1.1. Потражња за секторским занимањима према нивоу образовања

Подаци о запосленима у СЗ према нивоу образовања који је предвиђен систематизацијом послова послодавца добија се укрштањем:

1. Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО и
2. Степена стручне спреме према радном месту, Поље 17 ЦРОСО.

Подаци о броју запослених у СЗ према предвиђеном нивоу образовања, стопама промене и учешћа у укупном броју запослених у СЗ приказују се на следећи начин:

Табела 8 Запосленост лица са СЗ према предвиђеном нивоу образовања

	2015.	...	2019.
Ниво 1 (основно образовање), број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Учешће у укупном броју запослених лица са СЗ			
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Учешће у укупном броју запослених лица са СЗ			
...			

Извор: ЦРОСО

Подаци о запослености лица са СЗ према нивоу образовања који је предвиђен за њихово обављање, указују на природу, техничко технолошки ниво и сложености послова које обављају запослени у СЗ. Анализа треба да идентификује карактер потражње за СЗ, односно доминантне нивое образовања који се захтевају за обављање СЗ и покаже да ли у сектору доминирају занимања која захтевају висок ниво знања и вештина (послесредње

образовање) и која су техничко-технолошки комплексна (употреба специфичних стручних знања, информационо-комуникационих технологија, аутоматизације, роботике и сл.), или једноставна занимања која подразумевају ниже нивое образовања (рутинска, техничко-технолошки незахтевна занимања и занимања са малим степеном употребе стручних знања и вештина), што истовремено говори и о врсти и квалитету потражње за СЗ.

Структура запослених у СЗ према стеченом нивоу образовања добија се укрштањем:

1. Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО и
2. Занимања стеченог школовањем, Поље 10, ЦРОСО.

Подаци о структури запослених са СЗ према стеченом нивоу образовања приказују се на следећи начин:

Табела 9 Запослени са секторским занимањима према стеченом нивоу образовања

Nivo obrazovanja	2015.	...	2019.
Ниво 1 (основно образовање), број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Учешће у укупном броју запослених лица са СЗ			
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Учешће у укупном броју запослених лица са СЗ			
...			

Извор: ЦРОСО

Подаци о нивоу стеченог образовања запослених у СЗ указују на реалну доступност лица са СЗ на тржишту рада (какову радну снагу послодавци могу наћи на тржишту рада) и пре свега дају информацију о томе који су то доминантни нивои образовања које запослени у СЗ имају, на основу чега се може донети поузданији суд о сложености и техничко технолошкој захтевности послова и употреби стручних знања и вештина у њиховом обављању, али и о (не)ефикасности система образовања у задовољавању потреба тржишта рада за знањима и вештинама.

У следећем кораку анализира се однос између захтеваног и реалног нивоа образовања запослених лица у СЗ према нивоима образовања (вертикална неусклађеност).

Структура запослених лица према нивоу образовања који је послодавац предвидео систематизацијом послова за дато СЗ и нивоа образовања који запослена лица имају, добија се укрштањем:

1. Степен стручне спреме према радном месту, Поље 17, ЦРОСО и
2. Занимање стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО.

Годишња динамика (не)усклађености и дистрибуција неусклађености у запослености према нивоима образовања прати се путем стопе промене и стопе учешћа реалне у предвиђеној запослености и приказује на следећи начин:

Табела 10 Однос између реалног и предвиђеног нивоа образовања запослених у СЗ

Ниво образовања запослених на СЗ	Година	Број, учешће и стопа промене	(Захтевани) ниво образовања предвиђен за рад на СЗ								
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
I	2015	број									
		учешће									
		стопа промене									
	...	број									
		учешће									
		стопа промене									
	2019	број									
		учешће									
		стопа промене									
II	2015	број									
		учешће									
		стопа промене									
	...	број									
		учешће									
		стопа промене									
	2019	број									
		учешће									
		стопа промене									
...											

Извор: ЦРОСО

Однос између предвиђеног и реалног нивоа образовања у обављању СЗ један је од најзначајнијих показатеља односа потражње и понуде за СЗ јер омогућује утврђивање броја појединаца који обављају послове који су у складу са њиховим нивоом образовања и број појединаца који обавља послове који су изнад или испод њиховог нивоа образовања/квалификованости (нпр. колико лица са III нивоом образовања ради на пословима који захтевају III ниво, а колико њих ради на пословима који захтевају I, II или IV или V ниво).

Велика неусклађеност указује на недостатак адекватне радне снаге и високу потражњу за СЗ (ситуација у којој запослени обавља послове за које се захтева виши ниво образовања од оног који они имају) или на значајне вишкове радне снаге у том сегменту (запослени обавља послове који захтевају нижи ниво образовања од оног који они имају). Значајна неусклађеност између предвиђеног и поседованог нивоа образовања код запослених у СЗ

један је од најзначајнијих импулса за развој или ревизију стандарда занимања, ревизију листе занимања и листе квалификација и програма образовања и обуке, редефинисање уписне политике и креирање програма додатног образовања и обуке.

10.2.1.2. Потражња за секторским занимањима према подручју образовања и обуке

Структура секторске запослености према подручју образовања и обуке добија се на основу дистрибуције запослених лица са СЗ (Поље 16 ЦРОСО) према ISCED-F 2013 ужем подручју (други ниво класификовања). Информација о ISCED подручју се екстрахују из шифре квалификације лица које ради у СЗ (Занимање стечено школовањем, Поље 10).

Подаци о запослености лица у СЗ према подручјима образовања и обуке омогућују одговор на једно од круцијалних питања потражње за лицима са СЗ - *из којих подручја образовања и обуке се запошљавају лица у СЗ*, односно која подручја образовања и обуке продукују радну снагу за рад у СЗ.

Табела 11 Запосленост лица са СЗ према подручјима образовања и обуке ⁹

ISCED-F 2013 Ужа подручја	2015.	...	2019.
Образовање, број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Стопа учешћа у укупном броју запослених лица са СЗ			
Уметност, број			
Стопа промене у односу на претходну годину			
Стопа учешћа у укупном броју запослених лица са СЗ			
...			

Извор: ЦРОСО

С обзиром на специфичност знања и вештина која поједина подручја образовања (и СЗ) подразумевају, не очекује се велика дисперзија запослених у СЗ према подручјима образовања, већ концентрација око неколико основних подручја образовања и обуке. Другачије речено, не очекује се да у делатности Пољопривреда, шумарство, рибарство и ветерина запошљавају лица из подручја Језици или Уметност (мада се таква могућност не може у потпуности искључити) али је вероватније да ће највећи број запослених појединаца долазити из четири релевантна подручја: Пољопривреда, Шумарство, Рибарство и Ветерина. У неким секторима велика дисперзија СЗ према подручјима образовања и обуке је могућа због већег присуства једноставних и/или пансекторских занимања (руководиоци, саветници и сл.).

На основу дистрибуције запослених у СЗ према подручјима образовања и обуке идентификује се доминантна врста потребних знања и вештина за рад у СЗ. То представља

⁹ У анализи се приказују само подручја са најзначајнијим учешћем. Целовита табела даје се у анексу.

основу за стратешко планирање и развој људских потенцијала у сектору, уписну политику за средње и високо образовање, дефинисање мреже школа и високошколских установа, алокацију финансијских средстава према подручјима образовања и обуке и покретање иницијатива за развој и иновирање СК и програма образовања и обуке.

10.2.1.3. Потражња за секторским занимањима према секторским и несекторским квалификацијама

У наредном кораку анализира се хоризонтална (не)усклађеност¹⁰ СЗ и СК, односно обиму у коме се у СЗ запошљавају лица са секторским или несекторским квалификацијама.

Структура запослености у СЗ према секторским и несекторским квалификацијама добија се укрштањем:

1. Занимање према радном месту (Поље 16 ЦРОСО) и
2. Занимање стечено школовањем (Поље 10).

Подаци о структури запослености у СЗ према секторским и несекторским квалификацијама приказују се на начин као у доњој табели.

Табела 12 Запослени у секторским занимањима према секторским и несекторским квалификацијама - укупно

Запослени у СЗ	Секторске квалификације			Несекторске квалификације		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Број лица						
Стопа промене						
Учешће у укупном броју запослених са СЗ						

Извор: ЦРОСО

Табела 13 Запослени у секторским занимањима са секторским и несекторским квалификацијама

Секторска занимања	Секторске квалификације					Несекторске квалификације				
	СК1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	НСК 1	НСК 2	НСК 3	НСК 4	НСК 5
Занимање 1										
Занимање 2										
...										

Извор: ЦРОСО

¹⁰ Хоризонтална неусклађеност постоји када се појединци са одређеном врстом и нивоом секторских квалификација запошљавају у занимањима и радним местима која припадају другим секторима.

У наредном кораку утврђује се у ком обиму се појединци са СК запошљавају у несекторским занимањима.

Табела 14 Запослени са секторским квалификацијама у несекторским занимањима - укупно

Запослени са СК	Несекторска занимања		
	2015	...	2019
Број лица			
Стопа промене			
Учешће у укупном броју запослених са СК			

Извор: ЦРОСО

Табела 15 Запослени са секторским квалификацијама у секторским и несекторским занимањима

Секторске квалификације	Секторска занимања					Несекторска занимања				
	СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3	СЗ 4	СЗ 5	НСЗ 1	НСЗ 2	НСЗ 3	НСЗ 4	НСЗ 5
Квалификација 1										
Квалификација 2										
...										

Извор: ЦРОСО

Ситуација у којој запослени у СЗ имају одговарајуће СК указује да је потражња за СЗ спецификована¹¹ и значајно лимитирана по обиму и да је могућност хоризонталне неусклађености минимална (запослени могу да раде у занимањима и на пословима само ако су се за то школовали). Уколико запослени у СЗ имају несекторске квалификације, потражња је недовољно спецификована и отворена за већи број тражилаца запослења, што резултира у већој хоризонталној неусклађености (запослени могу да раде на пословима и у занимањима за које се нису школовали).

Истовремено, запошљавање у СЗ лица са несекторским квалификацијама, односно запошљавање лица са СК у несекторским занимањима може бити последица:

- општег недостатка радне снаге са одговарајућим СК;
- стицања секторских знања, вештина и компетенција путем специфичних несекторских програма који делимично обезбеђују секторска знања и вештине (програми блиски по садржају, интердисциплинарни и мултидисциплинарни високошколски програми) и

¹¹ Спецификованост занимања је јасно дефинисано занимање у погледу улога, функција, критеријума обављања (процедуре и стандарди) и потребне врсте и нивоа знања и вештина, што истовремено значи и релативно висок ниво баријера за обављање занимања и улазак у занимање.

- додатног образовања и обуке (програми неформалног образовања) и информалног учења и образовања путем рада.

10.2.1.4. Потражња за секторским занимањима према појединачним секторским квалификацијама

У следећем кораку утврђује се структура запослености у СЗ према појединачним СК на основу укрштања:

1. Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО) и
2. Занимања стеченог школовањем, Поље 10 ЦРОСО, које садржи информацију о појединачној квалификацији.

Подаци о структури секторске запослености лица са СЗ према појединачним СК, односно о учешћу лица са СК у укупном броју запослених лица са СЗ приказују се на начин представљен у табели 16.

Табела 16 Структура секторске запослености према појединачним СК¹²

Секторске квалификације	2015.	...	2019.
Квалификација 1			
Квалификација 2			
...			

Извор: ЦРОСО

Хијерархија појединачних СК према њиховом значају/фреквентности у запошљавању у СЗ омогућује идентификовање СК које су најрелевантније за рад у СЗ и за којима постоји релативно висока потражња на тржишту рада, односно идентификовање појединачних квалификација које нису релевантне за рад у СЗ и чије је програме образовања неопходно ревидирати или преиспитати оправданост њихове даље реализације.

10.2.1.5. Потражња за секторским занимањима према главним групама занимања

Дистрибуција запослених са СЗ према главним групама занимања показује каква је структура запослених са СЗ према врсти и сложености послова које обављају у различитим делатностима.

Запосленост лица у СЗ према главним групама занимања прати се на основу Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО које садржи информацију о припадности главној групи занимања и информацију о појединачном СЗ.

¹² У анализи приказују се само квалификације са најзначајнијим учешћем. Целовита табела даје се у анексу.

Због упоређивања и доношења поузданије процене о структури потражње за СЗ према њиховој сложености, подаци се приказују за дати сектор (сви запослени са СЗ) и за РС у целини.

Табела 17 Запослени у секторским занимањима према главним групама занимања

Групе занимања	Запослени са СЗ			РС – укупна запосленост		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Руководиоци, број						
Стопа промене						
Учешће*						
Стручњаци и уметници, број						
Стопа промене						
Учешће						
...						

* за сектор: учешће у укупној секторској запослености, за РС – учешће укупној запослености.

Извор: ЦРОСО

Распон употребе већине СЗ може бити веома ограничен, па се не очекује велика дисперзија СЗ према главним групама занимања, нити веће учешће запослених у нетипичним групама. Из добијених података такође се може сагледати пропорција запослених са СЗ у „вишим“ и „нижим“ групама, што може бити значајан подстицај креаторима политике образовања и запошљавања и институцијама за образовање да креирају програме са исходима образовања који шире могућност запошљавања у различитим групама и истовремено повећавају учешће виших група у укупној секторској запослености.

10.2.1.6. Потражња за појединачним секторским занимањима

После утврђивања структуре секторске запослености према главним групама занимања идентификују се доминантна (најфреквентнија) појединачна СЗ за којима постоји највећа потражња на тржишту рада (највеће учешће у укупној запослености лица са СЗ).

Табела 18 Структура запослених са СЗ према појединачним занимањима¹³

Занимања	2015.			...			2019.		
	број	учешће	стопа промене	број	учешће	стопа промене	број	учешће	стопа промене
1. занимање									
2. занимање									
...									

Извор: ЦРОСО

¹³ У анализи се приказује само расподела према најзначајнијим појединачним занимањима. Целовита табела даје се у анексу.

Обим запослености у појединачним СЗ и учешће лица са појединачним СЗ у укупној запослености лица са СЗ представљају основ за преиспитивање тржишне функционалности појединачних СЗ, ревидирање класификације занимања, одлучивање о развоју СЗ и укључивање одговарајућих социјалних партнера у тај процес и евентуални развој стандарда квалификација и програма образовања и обуке за најзначајнија СЗ.

10.2.2. Карактеристике потражње за секторским квалификацијама

После утврђивања обима и структуре запослености у СЗ утврђује се обим и структура запослених са СК према:

- подручјима образовања и обуке и
- појединачним секторским квалификацијама.

Ови критеријуми конституишу следећи аналитички оквир за процену квалитета и карактеристика потражње за СК.

ПОДРУЧЈЕ ОБРАЗОВАЊА

- Која подручја образовања и обуке обезбеђују СК?

ПОЈЕДИНАЧНЕ СЕКТОРСКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

- Које су најзначајније (доминантне) појединачне СК, односно квалификације са највећим учешћем у укупној запослености лица са СК?

10.2.2.1. Потражња за секторским квалификацијама према подручјима образовања и обуке

Структура запослених лица са СК према подручјима образовања и обуке прати се на основу податка о Занимању стеченом школовањем, Поље 10 ЦРОСО које садржи и информацију о појединачној СК и њеној припадности релевантном подручју образовања и обуке (ISCED – F13).

Подаци о дистрибуцији лица са СК према подручјима образовања и обуке приказују се за сектор (други ниво ISCED –F13 класификације) и због упоређивања и доношења поузданије процене о обиму и врсти потражње за запосленима са СК и за РС у целини.

Табела 19 Запослени са СК према подручјима образовања и обуке

ISCED-F 2013 Ужа подручја	Запослени са СК			РС – укупна запосленост		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Образовање, број						
Стопа промене						
Учешће*						
Уметност, број						
Стопа промене						
Учешће*						
...						

Извор: ЦРОСО

* Учешће у укупном броју запослених са СК (за колону „Запослени са СК“), односно учешће у укупном броју запослених лица на нивоу РС (за колону „РС – укупна запосленост“).

Ни овде се не очекује велика дисперзија запослених са СК према подручјима образовања и обуке, већ концентрација у неколико релевантних подручја. На основу броја запослених са СК према подручјима образовања и учешћа запослених са СК у укупној запослености може се проценити релевантност и значај подручја образовања и обуке за продукцију СК и запошљавање лица са СК.

10.2.2.2. Потражња за појединачним секторским квалификацијама

У следећем кораку утврђује се структура запослених према појединачним СК, што омогућује идентификацију оних квалификација које имају високу стопу запошљавања и посебно оних квалификација које не омогућују запошљавање, било због прекомерне продукције, било због непоседовања знања и вештина које захтева тржиште рада.

Структура секторске запослености према појединачним СК добија се на основу дистрибуције запослених лица са СК (Занимање стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО) у укупном броју запослених са СК.

Табела 20 Структура запослености лица са СК према појединачним квалификацијама

Квалификација	2015.			...			2019.		
	број	учешће*	стопа промене	број	учешће	стопа промене	број	учешће	стопа промене
1. квалификација									
2. квалификација									
...									

Извор: ЦРОСО

* Учешће у укупном броју запослених лица са СК

Као и у случају запослености са појединачним СЗ, број запослених у појединачним СК и учешће запослених са појединачним СК у укупној запослености лица са СК представљају основ за преиспитивање тржишне функционалности појединачних квалификација, ревидирање класификације квалификација, гашењу квалификација, одлучивање о развоју /ревизији стандарда квалификација и укључивање одговарајућих социјалних партнера у тај процес и евентуални развој нових или ревидирање постојећих програма образовања и обуке за најзначајнија СК.

10.2.3. Потражња за секторским занимањима и квалификацијама у делатностима

Посебан и најзначајнији аспект потражње за СЗ и СК је запошљавање лица са СЗ и СК у економским делатностима. У разумевању потражње за СЗ и СК основно питање је како се користе секторска знања и вештине, у којим се све делатностима запошљавају лица са СЗ и СК и каве су могућности за мобилност секторске радне снаге (што је већи број делатности које запошљавају лица са СЗ и СК, већа је и њихова потенцијална мобилност, а тиме и могућности запошљавања).

Одговори на ова питања су предуслов за планирање развоја образовања (креирање уписне политике, селекција социјалних партнера и послодаваца, израда или ревидирање стандарда занимања, стандарда квалификација и програма образовања са исходима који одражавају специфичне потребе делатности, што ће омогућити већу мобилност радне снаге и даље стручно усавршавање и целоживотно учење). Идентификација делатности у којима се запошљавају лица са СЗ и СК има посебну вредност за процес развоја програма образовања јер омогућује креирање исхода образовања који омогућују рад у више делатности, што значајно унапређује мобилност радне снаге, тиме и могућност запошљавања.

У процени потражње за СЗ и СК посматрају се два кључна индикатора:

- *Дисперзија запослености* лица са СЗ/СК по делатностима (на основу учешћа запослених са СЗ и СК у одређеној делатности у укупном броју запослених са СЗ /СК) и
- *Концентрација запослености* лица са СЗ/СК у одређеној делатности (на основу учешћа запослених са СЗ и СК у укупном броју запослених у делатности).

Учешћа запослених са СЗ и СК у појединим делатностима у укупном броју запослених са СЗ/СК и учешће запослених са СЗ и СК у укупном броју запослених у одређеној делатности израчунавају се на следећи начин:

Концентрација:

- Број запослених лица са СЗ (Запослени према радном месту, Поље 16) у одређеној делатности/укупан број запослених лица у тој делатности*100;

- Број запослених лица са СК (Занимање стечено школовањем, Поље 10) у одређеној делатности/укупан број запослених лица у тој делатности*100;
-

Дисперзија

- Број запослених лица са СЗ (Запослени према радном месту, Поље 16) у одређеној делатности/укупан број запослених лица са СЗ *100;
 - Број запослених лица са СК (Занимање стечено школовањем, Поље 10) у одређеној делатности/укупан број запослених лица са СК *100;
-

10.2.3.1. Потражња за секторским занимањима у делатностима

Увид у запосленост лица са СЗ по делатностима добија се на основу:

1. Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО и
2. Делатност, Поље 27, ЦРОСО¹⁴.

Циљ овог корака у анализи је сагледавање дисперзије запослених лица са СЗ (а потом и дисперзије запослених лица са СК) по делатностима. Кључна су следећа питања:

- Које економске делатности су од највећег значаја за запошљавање лица са СЗ и СК?
- Колико положај на тржишту рада за ова лица зависи од специфичних кретања у овим економским делатностима?

На овај начин се идентификују економске делатности на које је неопходно посебно обратити пажњу. Велика дисперзија указује на већу мобилност и на мању зависност од дешавања у једној делатности. Такође, у случају велике дисперзије корисно би било додатним квалитативним методама утврдити да ли постоје специфичне потребе за знањима и вештинама у различитим делатностима.

Преглед дисперзије запослених лица са СЗ по НАСЕ секторима дат је у Табели 21.

¹⁴ Делатност обвезника плаћања доприноса код кога је лице запослено.

Табела 21 Дисперзија запослених лица са секторским занимањима у одређеном НАСЕ сектору¹⁵

Сектор	2015.	...	2019.
Пољопривреда, шумарство и рибарство			
Рударство			
Прерађивачка индустрија			
...			
	100%	100%	100%

Запослена лица са секторским занимањима у одређеном НАСЕ сектору/укупан број лица са секторским занимањима*100

Извор: ЦРОСО

На овај начин је утврђено који НАСЕ сектори¹⁶ апсорбују највећи део лица са секторским занимањима. У следећем кораку потребно је утврдити у којим секторима је присутна највећа *концентрација* лица са СЗ.

Табела 21А. Концентрација запослених лица са секторским занимањима у одређеном НАСЕ сектору

Сектор	2015.	...	2019.
Пољопривреда, шумарство и рибарство			
Рударство			
Прерађивачка индустрија			
...			

Запослена лица са секторским занимањима у одређеном НАСЕ сектору/укупан број запослених лица у том НАСЕ сектору*100

Извор: ЦРОСО

¹⁵ При анализи профила сектора неопходно је узети у обзир следеће ограничење: подаци о запослености у табелама 21-33 у Методологији дезагрегирају се по регистрованој делатности пословног субјекта; подаци у табелама 34-38 се обрачунавају према претежној делатности пословног субјекта (на основу информације из Статистичког пословног регистра, где се претежна делатност утврђује на основу оствареног профита и броја запослених у свакој делатности унутар пословног субјекта); подаци у табелама 39-43 и 47-49 добијају се из Анкете о радној снази и дезагрегирају се на основу „чисте“ делатности, односно делатности коју запослено лице обавља у огранку фирме у којем ради, без обзира на то шта је регистрована а шта претежна делатност фирме у којој ради. У одређеном броју делатности се број запослених значајно разликује у зависности од коришћеног концепта делатности. Ова врста неусклађености би се отклонила ако би се увело ажурирање општине рада за сваког запосленог у евиденцији ЦРОСО. У том случају би се омогућила и употреба једнообразне дефиниције делатности на нивоу целе методологије када је реч о запослености.

¹⁶ Анализу је могуће проширити и на области и гране у оквиру најважнијих сектора.

Податке из претходне анализе је за најважније делатности могуће је заједнички представити као што је приказано у Табели 21Б.

Табела 21Б. Запослени са секторским занимањима према делатностима

Делатност	Дистрибуција секторске запослености			Концентрација секторске запослености		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Пољопривреда, шумарство и рибарство, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа						
Рударство, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа						
...						

Извор: ЦРОСО

Претходна табела показује у којој мери различите делатности апсорбују радну снагу са СЗ и које делатности највише користе секторска знања и вештине. Нека СЗ ће вероватно бити концентрисана у малом броју делатности, док ће нека бити присутна у већем броју делатности (вероватно у мањем обиму). Велика дисперзија лица са СЗ по делатностима указује на веће могућности запошљавања, већу мобилност запослених и мању зависност лица са СЗ од стања у једном сектору. Мала дисперзија СЗ по делатностима (концентрација у малом броју делатности) указује на ограничене могућности запошљавања и значајну зависност од стања у мањем броју делатности, као и од економских карактеристика тих делатности.

После утврђивања укупне дистрибуције запослених са СЗ неопходно је селектовати делатности са највећом запосленошћу лица са СЗ (кључне делатности). Статус кључне делатности, додељује се на основу:

- учешћа запослених са СЗ (у наставку се иста анализа спроводи и за запослене са СК) у одређеној делатности у односу на укупан број запослених са СЗ (СК) у РС (главни критеријум – дистрибуција секторске запослености) и
- учешћа запослених са СЗ (СК) у одређеној делатности у односу на укупан број запослених у тој делатности (помоћни критеријум – концентрација секторске запослености).

У зависности од карактеристика посматраних СЗ број кључних делатности може бити различит.

Селекција кључних делатности одвија се на следећи начин: на основу података о *дистрибуцији запослених са СЗ у укупном броју лица са СЗ по делатностима у последњој*

посматраној години из табеле треба издвојити опадајућу листу учешћа делатности у запослености која у збиру обухвата 80% запослених лица са СЗ.

На основу података о *концентрацији запослених са СЗ* по делатностима у последњој посматраној години из табеле треба издвојити делатности са највећим учешћем СЗ у укупном броју запослених. Уколико се на овој листи, међу прве три, појаве делатности које у претходном кораку нису идентификоване као кључне делатности, додати их на листу кључних делатности. На тај начин је добијена *коначна листа кључних делатности* у запошљавању лица са СЗ.

Табела 22 Кључне делатности за запошљавање лица са СЗ

Рб.	Делатност
1	
2	
...	

10.2.3.2. Потражња за секторским квалификацијама у делатностима

Подаци о запосленост лица са СК у економским делатностима добија се укрштањем:

1. Занимања стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО и
2. Делатност, Поље 27, ЦРОСО¹⁷.

Тренд кретања запослености лица са СК према делатностима прати се преко броја запослених лица са СК према календарским годинама, стопе промене (претходна година = 100) и учешће у укупном броју запослених са СК (*дистрибуција секторске запослености*) и учешћа запослених са СК у укупном броју запослених у одређеној делатности (*концентрација секторске запослености*).

Идентификација кључних делатности за запошљавање лица са СК остварује се на исти начин као и идентификација лица са СЗ (видети табеле 21, 21А и 21Б).

¹⁷ Делатност обвезника плаћања доприноса код кога је лице запослено.

Табела 22 Запослени са секторским квалификацијама према делатностима

Делатности	Дистрибуција секторске запослености			Концентрација секторске запослености		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Пољопривреда, шумарство и рибарство, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа						
Рударство, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа						
...						

Извор: ЦРОСО

И овде се очекује концентрисање запослених са СК у мањем броју делатности изузимајући СК из пансекторских подручја (Друштвене науке, новинарство и информисање и Пословање, администрација и право).

На основу података о *дистрибуцији* запослених са СК и *концентрације* запослених са СК по делатностима формира се ранг листа кључних делатности на начин описани у претходном поглављу.

Табела 23 Кључне делатности за запошљавање лица са СК

Рб.	Делатност
1	
2	
...	

На основу листе кључних делатности за запошљавање лица са СЗ и листе кључних делатности за запошљавање лица са СК прави се коначна листа кључних делатности. У највећем броју случајева се очекује преклапање кључних делатности према СЗ и СК. Уколико се појаве значајна одступања између ове две листе, коначна листа се формира на основу експертске процене о кључним делатностима. Подаци се приказују на начин као у доњим табелама.

Табела 24 Кључне делатности за запошљавање лица са СЗ/СК

Рб.	Делатност
1	
2	

Коначна (интегрисана) листа кључних делатности омогућује анализу структуре запослености лица са СЗ и СК према делатностима и међусобно поређење делатности које су најзначајније за запошљавање лица са СЗ и СК, односно које су највећи корисници секторских знања и вештина.

Идентификовање кључних делатности, уз ослањање на податке о њиховим економским карактеристикама и условима рада (видети поглавље 9.2.5. и 9.2.6.), омогућује планирање програмских исхода који одговарају потребама појединих делатности, што подразумева развој стандарда квалификација и са њима повезаних стандарда занимања, редефинисање уписне политике и политике запошљавања.

10.2.4. Потражња за секторским занимањима и квалификацијама у кључним делатностима¹⁸

Осим утврђивања укупног броја запослених лица са СЗ и СК у кључним делатностима, а у циљу утврђивања специфичних карактеристика потражње за СЗ и СК, идентификује се и структура запослених у кључним делатностима према броју:

- запослених са СЗ према главним групама занимања;
 - запослених са СЗ према захтеваном нивоу образовања;
 - запослених са најзначајнијим појединачним СЗ;
-
- запослених са СК према подручјима образовања и обуке;
 - запослених са СК према нивоу образовања;
 - запослених према најзначајнијим појединачним СК.
-

10.2.4.1. Укупна потражња за запосленима у кључним делатностима

У првом кораку утврђује се укупна запосленост у кључним делатностима на основу Занимања према радном месту, Поље 16, ЦРОСО и податка о делатности, Поље 27, ЦРОСО.

Тренд кретања укупне запослености прати се преко укупног броја запослених у појединим кључним делатностима, стопе промене (претходна година = 100) и стопа учешћа запослених у кључним делатностима у укупном броју запослених у РС.

Табела 25 Број запослених у кључним делатностима

Делатност	2015	...	2019
Кључна делатност 1, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у РС			
Кључна делатност 2, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у РС			
...			

Извор: ЦРОСО

Укупан број запослених у кључним делатностима указује на обим и значај делатности за запошљавање и служи као репер за процену обима запослености лица са СЗ и СК у делатностима.

10.2.4.2. Потражња за секторским занимањима у кључним делатностима

У другом кораку се из претходних података екстрахују подаци о запосленима са СЗ кључним делатностима и приказују као у доњој табели.

Табела 26 Запослени са СЗ у кључној делатности 1

Делатност	2015	...	2019
Кључна делатност 1, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у делатности			
Кључна делатност 2, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у делатности			
...			

Напомена: Исту табелу направити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

С обзиром да се делатности међусобно разликују према укупној запослености, садржају рада који се у њима обавља и техничко технолошким карактеристикама, те да у њима постоји значајна концентрација запослених са СЗ, утврђивање структуре запослености, односно карактеристика потражње за СЗ је императив.

За сваку кључну делатност понаособ, анализира се њена структура према групама занимања и учешће сваке поједине групе у укупној запослености лица са СЗ и у укупној запослености у идентификованим кључним делатностима.

Табела 27 Запослени са СЗ у кључној делатности 1 према групама занимања

Групе занимања	Запослени са СЗ			Укупна запосленост у делатности 1		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Руководиоци, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
Стручњаци и уметници, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
...						

Напомена: Исту табелу направити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

Идентификовање структуре запослених у кључних делатности према нивоима образовања које послодавци траже директан је одговор на питање да ли у кључним делатностима постоји потражња лица са СЗ за вишим или нижим нивоима образовања и какав је временски тренд те потражње, да ли она у посматраном временском оквиру расте, стагнира или опада.

Иако у кључним делатностима постоји висока концентрација запослених у СЗ, реално је очекивати да ће трендови у запошљавању лица са СЗ у целини, па и према појединачним нивоима образовања, бити детерминисани укупном запосленошћу у делатности. Због тога је неопходно утврдити да ли запошљавање лица са СЗ према појединачним нивоима образовања има исти тренд као и укупна запосленост у делатности. Уколико то није случај, неопходно је идентификовати факторе који то узрокују.

Табела 28 Запослени са СЗ у кључној делатности 1 према захтеваном нивоу образовања

Ниво образовања	Запослени са СЗ			Укупна запосленост у делатности 1		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Ниво 1 (основно образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
...						

Напомена: Исту табелу направити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

У следећем кораку се утврђује која појединачна занимања имају највећи степен употребе (запошљавања) у кључним делатностима.

Табела 29 Запослени у кључним делатностима према појединачним СЗ

Кључна делатност - 1	2015	...	2019
Занимање 1, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупном броју запослених у делатности			
Занимање 2, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупном броју запослених у делатности			
...			

Напомена: Исту табелу урадити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

Обим запослености лица са појединачним СЗ у кључним делатностима и учешће запослених у појединачним занимањима у укупној запослености у делатности, основа су за одређивање приоритета у политици уписа и развоју стандарда занимања и подлога за доношење одлуке о развој појединачних стандарда квалификација и развоју или ревизији програма образовања. Разуме се да запосленост појединачних СЗ у кључним делатностима има само релативну вредност и мора се посматрати и тумачити у оквирима укупне запослености лица са СЗ и укупне запослености у делатности.

После анализе појединачних кључних делатности потребно је извршити њихову упоредну анализу према групама занимања, предвиђеном нивоу образовања за обављање СЗ и појединачним СЗ, како би се добила општа слика о потражњи кључних делатности за најзначајнијим СЗ.

10.2.4.3. Потражња за секторским квалификацијама у кључним делатностима

Запосленост лица са СК у кључним делатностима идентификује се на основу податка о Занимању стеченом школовањем, Поље 10, ЦРОСО (реални ниво образовања) и податка о делатности, Поље 27, ЦРОСО.

Укупна запосленост у кључним делатностима према најзначајнијим појединачним СК, стопе промене и учешће запослених са појединачним СК у укупној запослености у делатности приказује се као што је то приказано у табели 30.

Табела 30 Запослени са СК у кључним делатностима

Делатност	2015	...	2019
Кључна делатност 1, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у делатности			
Кључна делатност 2, број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупној запослености у делатности			
...			

Извор: ЦРОСО

У другом кораку спецификује се запосленост (потражња) у кључним делатностима према подручјима образовања у којима се стичу СК и идентификују се стопе промене и учешћа запослених са СК из сваког појединачног подручја у укупној запослености у делатности.

Табела 31 Запослени са СК у кључној делатности 1 према подручјима образовања и обуке

ISCED-F 2013 Ужа подручја	Запослени са СК			Укупна запосленост у делатности 1		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Образовање, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
Уметност, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
...						

Напомена: Исту табелу направити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

Ни овде се не очекује већа дисперзија запослених са СК по подручјима образовања из разлога који су већ наведени.

У следећем кораку анализира се запосленост лица са СК у кључним делатностима, према нивоу образовања који је послодавац предвидео у циљу идентификовања оних нивоа образовања за којима постоји највећа, односно најмања потражње у кључним делатностима.

Табела 32 Запослени са СК према предвиђеном нивоу образовања у кључној делатности 1

Ниво образовања	Запослени са СК			Укупна запосленост у делатности 1		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Ниво 1 (основно образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
Ниво 2 (стучно оспособљавање или неформално образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у запослености у делатности						
...						

Напомена: Исту табелу урадити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

У следећем кораку је потребно идентификовати обим запошљавања лица са најзначајнијим појединачним СК у кључним делатностима, годишње промене запослености и учешће запослених са појединачним СК у укупном броју запослених у свакој кључној делатности.

Табела 33 Запослени у кључним делатностима према појединачним СК

Кључна делатност - 1	2015	...	2019
Квалификација 1 , број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупном броју запослених у делатности			
Квалификација 2 , број			
Стопа промене			
Стопа учешћа у укупном броју запослених у делатности			
...			

Напомена: Исту табелу урадити за сваку идентификовану кључну делатност.

Извор: ЦРОСО

На крају је неопходно извршити упоредну анализу кључних делатности према подручјима образовања из којих долазе запослени са СК, предвиђеном нивоу образовања запослених са СК и појединачним СК, како би се добила општа слика о потражњи кључних делатности за најзначајнијим СК.

10.2.5. Економске карактеристике кључних делатности

Потражња за занимањима и квалификацијама додатно се процењује на основу следећих економских карактеристика кључних делатности:

- стопа промене бруто додатне вредности (БДВ);
- учешће делатности у укупној БДВ;
- додата вредности по запосленом (продуктивност рада);
- добит по запосленом;
- удео инвестиција и извоза у укупном приходу;
- раст запослености;
- формална vs. неформална запосленост;
- запосленост према облику својине;
- број правних лица и запосленост према величини предузећа;
- очекиване бруто стопе креирања, гашења и реалокације послова и нето стопе креирања послова према макросектору делатности.

На основу претходних показатеља процењује се финансијски капацитет делатности, њихов капацитет за запошљавање СЗ и СК, и њихова динамичност и привлачност за потенцијалну радну снагу на основу чега се може дати поузданија процена о карактеристикама потражње за СЗ и СК, те планирати развојне активности у домену образовања и обуке.

Од кључне важности за сектор је потенцијал за раст у делатностима које су значајне за секторско запошљавање. Уколико кључне делатности кроз висок ниво бруто додатне вредности и (или) висок допринос извозу значајно доприносе расту привреде, боље су и перспективе за сам сектор.

Успешност појединих економских делатности пратимо кроз низ индикатора, приказаних у табелама 34-38 (БДВ у кључним делатностима, додата вредност по запосленом, те удео инвестиција и извоза у приходу у кључним делатностима).

Бруто додата вредност има концептуално слично значење као и бруто домаћи производ за целу привреду – када се рачуна на нивоу делатности, БДВ показује колико једна делатност производи, те индиректно даје значајне информације и о трендовима којима је та делатност изложена. Бруто додата вредност сваке делатности израчунава се као разлика између одговарајућег аутпута (вредности производње) и међуфазне потрошње, а податке за овај индикатор обезбеђује РЗС.

Табела 34 БДВ у кључним делатностима (мил. РСД)

Делатност	2015	...	2019
-----------	------	-----	------

Кључна делатност 1 (назив)			
Стопа промене, реално			
Стопа учешћа у укупној БДВ Србије			
Кључна делатност 2 (назив)			
Стопа промене, реално			
Стопа учешћа у укупној БДВ Србије			
...			

Извор: РЗС

Додата вредност по запосленом лицу је основни индикатор за мерење продуктивности рада. Обрачунава се тако што се остварена додата вредност у некој делатности дели са бројем запослених лица у тој делатности.

Табела 35 Додата вредност по запосленом у кључним делатностима

Делатност	2015	...	2019
РС, укупно			
РС, стопа промене			
Кључна делатност 1 (назив)			
Стопа промене			
Кључна делатност 2 (назив)			
Стопа промене			
...			

Извор: РЗС

Добит по запосленом је додатни показатељ успешности пословања (Табела 36). Подаци о уделу инвестиција у укупном приходу показују какав је однос делатности према улагањима у будући раст и развој (Табела 37). С друге стране, подаци о значају извоза за дату делатност говоре о њеној усмерености ка иностранству, а самим тим и о нивоу зависности од кретања тражње у земљама које су главни трговински партнери (Табела 38). Заједничка анализа ових показатеља, као и њихово поређење са општим показатељима за целу РС могу дати корисне информације за процену стања у овим делатностима у ближој будућности.

Табела 36 Добит по запосленом у кључним делатностима (мил.РСД)

Делатност	2015	...	2019
РС			
Стопа промене			
Кључна делатност 1 (назив)			
Стопа промене			
Кључна делатност 2 (назив)			
Стопа промене			
...			

Извор: РЗС, АПР

Табела 37 Инвестиције (део прихода) по кључним делатностима (мил.РСД)

Делатност	2015	...	2019
РС			
Стопа промене			
Кључна делатност 1 (назив)			
Стопа промене			
Кључна делатност 2 (назив)			
Стопа промене			
...			

Извор: РЗС, АПР

Табела 38 Извоз (део прихода) према кључним делатностима (мил.РСД)

Делатност	2015	...	2019
РС			
Стопа промене			
Кључна делатност 1 (назив)			
Стопа промене			
Кључна делатност 2 (назив)			
Стопа промене			
...			

Извор: РЗС, АПР

Табеле 39-44 дају детаљнију слику о структури запослености у кључним делатностима. У Табели 39 дати су подаци о учешћу неформалне запослености у одређеној делатности, као и о променама овог учешћа у претходних 5 година. Веома је битно и поређење са учешћем неформалне у укупној запослености на нивоу целе привреде, како би се установило да ли је ситуација у посматраним делатностима лошија од просека. Овај показатељ даје важне информације о квалитету запослености у најважнијим делатностима, а висока учешћа неформалне запослености могу указивати на проблеме у овом сегменту.

Табела 39 Учешће формалне и неформалне запослености у кључним делатностима

2015.	...	2019.
-------	-----	-------

	Учешће у делатности*	Учешће на нивоу РС**	Учешће у делатности	Учешће на нивоу РС	Учешће у делатности	Учешће на нивоу РС
Кључна делатност 1						
Формална запосленост						
Неформална запосленост						
Кључна делатност 2						
Формална запосленост						
Неформална запосленост						
...						

Извор: РЗС

* % укупне запослености у НАЦЕ сектору

** % укупне формалне, односне неформалне запослености у РС

Један од најважнијих показатеља везаних за стање у кључним делатностима је приказ промена укупне запослености у претходних 5 година. Иако се не може са сигурношћу тврдити да ће се тенденције из претходног периода продужити и на наредни петогодишњи период, ови подаци дају значајне информације – под претпоставком стабилног учешћа СЗ и СК у оквиру запослености у делатности, уочени трендови индиректно указују и на промене тражње за СЗ и СК у кључним делатностима. Процена о томе какви ће бити трендови везани за кретање запослености у овим делатностима у ближој будућности захтева укључивање других елемената у обзир (нпр. технолошке промене¹⁹, евентуално најављено реструктурирање предузећа, прилив страних директних инвестиција, политика субвенција, стратегије развоја, кретања у кључним делатностима у упоредивим земљама са нешто вишим нивоима развоја од РС и сл.), те је предмет детаљне експертске процене.

После селекције кључних делатности могуће је радити анализу на нивоу области и грана. Идентификовање кључних области и грана обавља се на исти начин као и идентификовање кључних делатности. Комбинујући податке о дистрибуцији и концентрацији запослених са СЗ и СК за три кључне делатности, направити листу кључних области и за три најважније области листу кључних грана.

¹⁹ Код квалитативне анализе у оквиру сектора могу се користити и постојеће студије о процени утицаја технолошког развоја на свако појединачно занимање, а корисно је узети у обзир и кретања у упоредивим земљама са нешто вишим нивоима развоја. Погледати нпр. Фреу, Ц. Б., & Осборне, М. А. (2017). *Тхе футуре оф емплоумент: Хов суспенцибле аге јобс то цомпутерисатион?. Технолоџицал форецастинг анд социал цханге*, 114, 254-280.

Поред тога, у Табели 40 су промене запослености у кључним делатностима подељене на промене у формалној и неформалној запослености, чиме се дају и додатне информације о квалитету запослености.

Табела 41 садржи податке о структури запослености у кључним делатностима према сектору својине, чиме се добија податак о томе да ли је кључни послодавац држава или приватни сектор. У циљу бољег сагледавања стања у делатности, неопходно је извршити поређење са структуром запослености по овом основу на нивоу целе привреде РС.

Табела 40 Промена запослености у кључној делатности

	2015.		...		2019.	
	Делатност	Укупно у РС	Делатност	Укупно у РС	Делатност	Укупно у РС
Кључна делатност 1 (назив)						
Укупна годишња промена запослености, број						
Стопа промене						
Укупна годишња промена формалне запослености, број						
Стопа промене						
Укупна годишња промена неформалне запослености, број						
Стопа промене						
...						

Извор: РЗС

Табела 41 Запослени према облику својине у кључној делатности

	2015.		...		2019.	
	Учешће у делатности*	Учешће на нивоу РС**	Учешће у делатности	Учешће на нивоу РС	Учешће у делатности	Учешће на нивоу РС
Кључна делатност 1 (назив)						
Приватна својина						
Државна својина						
Остало						
Кључна делатност 2 (назив)						
Приватна својина						
Државна својина						
Остало						
...						

Извор: РЗС

*% укупне запослености у НАСЕ сектору

** % укупне запослености у одређеном сектору својине

Табела 42 пружа податке о структури активних правних лица у кључним делатностима, према величини. Заједно с тим, у Табели 43 су дати подаци о структури запослености у изабраним делатностима према величини привредног субјекта, како би се добила информација о томе да ли већи део тражње за радом потиче од стране великих предузећа или од стране мањих привредних субјеката, као и о томе да ли долази до промена у погледу ове структуре.

Табела 42 Активна правна лица према величини

	2015.				..	2019.			
	Предуз етници	Микро и мала предузећа	Средња предузећа	Велика предузећа		Предуз етници	Микро и мала предузећа	Средња предузећа	Велика предузећа
Кључна делатност 1									
Број									
Стопа промене									
Учешће у РС									
Кључна делатност 2									
Број									
Стопа промене									
Учешће у РС									
...									

Извор: РЗС

Табела 43 Број запослених према величини предузећа

	2015.				..	2019.			
	Предузе тници	Микро и мала предузећа	Средња предузећа	Велика предузећа		Предузе тници	Микро и мала предузећа	Средња предузећа	Велика предузећа
Кључна делатност 1									
Број									
Стопа промене									
Учешће у НАСЕ*									
Учешће у РС**									
Кључна делатност 2									
Број									
Стопа промене									
Учешће у НАСЕ*									
Учешће у РС**									
...									

Извор: РЗС

* % укупне запослености у НАСЕ сектору

** % укупне запослености у РС у одговарајућој групи

Табела 44 се заснива на подацима из Анкете послодаваца коју спроводи НСЗ и даје детаљнији увид у очекиване промене запослености у кључним делатностима. *Бруто стопа креирања послова* је однос укупног броја новозапослених и укупног броја запослених у предузећима почетком посматране године, изражен у процентима. *Бруто стопа гашења послова* је однос укупног броја угашених послова и укупног броја запослених у предузећима почетком посматране године, изражен у процентима. *Нето стопа креирања послова* је разлика бруто стопе креирања и бруто стопе гашења послова. *Бруто стопа реалокације послова* је збир бруто стопе креирања и бруто стопе гашења послова.

Табела 44 Очекиване бруто стопе креирања, гашења и реалокације послова и нето стопе креирања послова према макросектору делатности

Делатност	2015.	...	2019.
Кључна делатност 1 (назив)			
Бруто стопа креирања послова			
Бруто стопа гашења послова			
Нето стопа креирања послова			
Бруто стопа реалокације			
Кључна делатност 2 (назив)			
Бруто стопа креирања послова			
Бруто стопа гашења послова			
Нето стопа креирања послова			
Бруто стопа реалокације			
...			

Извор: НСЗ

10.2.6. Услови рада у кључним делатностима

Услови рада у сектору процењују се на основу:

- просечне нето зараде у кључним делатностима;
- запослености према врсти рада;
- остваривању радних права;
- уобичајеног броја радних сати.

У табелама 45 и 46 дати су подаци о висини и променама просечне нето зараде у кључним делатностима, као и о релативном положају кључних делатности у односу на просек РС у погледу висине зарада. Нето зараде су заједно са осталим индикаторима који указују на квалитет запослености и услова рада, важан индикатор привлачности кључних делатности за раднике.

Табела 45 Просечне нето зараде у кључним делатностима – висина и стопа раста

	2015	...	2019
Просечна нето зарада у РС			
Стопа раста у односу на претходну годину (реално)			
Кључна делатност 1, (назив)			
Просечна нето зарада			
Стопа раста у односу на претходну годину (реално)			
Кључна делатност 2, (назив)			
Просечна зарада			
Стопа раста у односу на претходну годину (реално)			
...			

Извор: РЗС

Табела 46 Процент просечне зараде у кључним делатностима у односу на РС

	2015	...	2019
Кључна делатност 1, (назив)			
Кључна делатност 2, (назив)			
...			

Извор: РЗС

Један од најважнијих индикатора квалитета запослености у кључним делатностима је и структура запослености по основу врсте рада: на неодређено време, на одређено време, сезонски и повремено. Поред тога, дата је и информација о учешћу запослених преко агенција за привремено запошљавање у укупном броју запослених лица у оквиру кључне делатности. Поред праћења временске динамике ових показатеља, важно је и поређење са структуром запослености према врсти рада на нивоу целе привреде (ови подаци су такође дати у оквиру табеле), како би се установило да ли је положај запослених у кључним делатностима повољнији или мање повољан по овом основу у односу на просек.

Слична анализа, чији је циљ добијање информација о радним правима које остварују запослени у оквиру кључних делатности (право на плаћено боловање, плаћени годишњи одмор, здравствено и пензијско осигурање) може се извршити на основу података приказаних у Табели 48.

Табела 47 Запосленост у кључним делатностима према врсти рада и заступљеност запошљавања преко агенција

		Одређено	Неодређено	Сезонски	Повремено	Уговор са агенцијом за привремено запошљавање
Кључна делатност 1, (назив)						
2015	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
...	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
2019	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
Кључна делатност 2, (назив)						
2015	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					

...	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
2019	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
...						

Извор: РЗС

Табела 48 Запослени у кључним делатностима према радним правима

		Лица која не остварују право на пензијско осигурање	Лица која не остварују право на здравствено осигурање	Лица која не остварују право на плаћено боловање	Лица која не остварују право на плаћени годишњи одмор
Кључна делатност 1, (назив)					
2015	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
...	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
2019	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
Кључна делатност 2, (назив)					
2015	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
...	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
2019	% укупне запослености у делатности				
	% укупне запослености у РС				
...					

Извор: РЗС

У Табели 49 дати су подаци о уобичајеном броју радних сати у оквиру кључних делатности, те подаци неопходни за поређење стања у одређеној делатности са стањем на нивоу целе привреде (укупне запослености у РС).

Табела 49 Запослени у кључним делатностима према радним сатима (уобичајени број радних сати)

		Мање од 35 сати	36-48 сати	49-59 сати	60+	Уобичајени сати варирају од седмице до седмице
Кључна делатност 1, (назив)						
2015	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
...	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
2019	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
Кључна делатност 2, (назив)						
2015	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
...	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
2019	% укупне запослености у делатности					
	% укупне запослености у РС					
...						

Извор: РЗС

10.2.7. Замена запослених – прилив у запослености и одлив из запослености

Замена запослених са СЗ и СК је део процеса утврђивања потенцијалне потражње и планирања будућих потреба за запосленима по основу одласка у пензију запослених са СЗ

и СК. До замене запослених не долази, међутим, само због одласка у пензију, већ и због техничко-технолошких промена које се дешавају у појединим делатностима. Зато треба имати у виду да ће се један број радних места угасити и да неће доћи до адекватне замене или да ће замена бит квалитативно другачија у односу на постојећу радну снагу. То имплицира да период у коме се посматра замена због одласка у пензију не сме бити сувише дуг јер би то повећало вероватноћу промене радних места због техничко технолошких или организационих промена у предузећима. У овој Методологији се због тога препоручује праћење замене запослених у периоду до 5 година.

Замена запослених са СЗ и СК процењује се кроз:

- прилив у запослености лица (новозапослени) са СЗ и СК;
- одлив из запослености лица (пензионисани) са СЗ и СК;
- очекиваном одливу запослених са СЗ и СК (запослени старији од 50 година).

Прилив у запослености представља број лица са СЗ и СК који су током године пријављени на обавезно социјално осигурање на основу запошљавања или рада ван радног односа (ЦРОСО) што се идентификује на основу следећих података из обрасца М-А:

- Датум рођења, Поље 4, Занимање стечено школовањем, Поље 10, Занимање према радном месту, Поље 16, Датум почетка осигурања, Поље 14, Врста запослења, Поље 19, Делатност, Поље 27. Подаци о броју запослених према величини предузећа добијају се из база РЗС.

Одлив из запослености представља број лица са СЗ и СК који су током године одјављени из обавезног социјалног осигурања на основу одласка у пензију. За ову анализу неопходно је коришћење следеће групе података:

- Датум рођења, Поље 4, Занимање стечено школовањем, Поље 10, Занимање према радном месту, Поље 16, Датум почетка осигурања, Поље 14, Врста запослења, Поље 19, Основ престанка осигурања, Поље 22, Делатност, Поље 27 и Датум престанка осигурања, Поље 27.

Подаци о приливу у запосленост и одливу из запослености посебно се приказују посебно за лица са СЗ и посебно за лица са СК. Због поузданијег упоређивања, подаци о приливу и одливу се приказују паралелно.

10.2.7.1. Прилив у запосленост и одлив из запослености лица са секторским занимањима

У првом кораку анализе прилива и одлива запослених идентификује се укупан број новозапослених односно пензионисаних лица са СЗ и њихово учешће у укупном броју новозапослених/пензионисаних. Табела 50. приказује начин утврђивања обима, интензитета (учешћа) и динамике замене запослених.

Табела 50 Новозапослени/пензионисани са секторским занимањима

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Лица са СЗ, број,						
Стопа промене						
Учешће лица са СЗ у укупном броју новозапослених/ пензионисаних						

Извор: ЦРОСО

На основу података из табеле утврђује се могући укупни квантитативни дисбаланс у приливу у запосленост и одливу из запослености по основу одласка запослених у пензију, што представља једну од индикација лакшег или тежег уласка лица са СЗ, посебно младих, на тржиште рада.

После идентификовања укупног годишњег прилива и одлива запослених са СЗ идентификује се квалитативне карактеристике замене запослених на основу утврђивања структуре новозапослених /пензионисаних према:

- нивоу образовања;
- облику својине послодавца;
- врсти запослености;
- величини предузећа и предузетника;
- главним групама занимања;
- појединачним (најзначајнијим) СЗ и
- годинама старости запослених са СЗ.

Анализа образовне структуре новозапослених и пензионисаних треба да покаже да ли је, и у којој мери, однос између новозапослених и пензионисаних према нивоу образовања, (дис)пропорционалан. Како се креће процес замене, да ли пензионисане са средњим или са високим образовањем мењају новозапослени са истим, вишим или нижим нивоом образовања? Којим нивоима образовања је отежан улазак на тржиште рада?

Табела 51 Новозапослени / Пензионисани са секторским занимањима према захтеваном нивоу образовања

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Ниво 1 (основно образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у укупном броју новозапослених/пензионисаних лица са СЗ						

Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешће у укупном броју новозапослених/пензионисаних лица са СЗ						
...						

Извор: ЦРОСО

У следећем кораку анализира се прилив и одлив лица са СЗ према основним карактеристикама предузећа и предузетника (облику својине, врсти запошљавања, величини). Анализа треба да покаже да ли постоје значајне разлике у замени запослених између предузећа и предузетника са различитим карактеристикама (Табела 52, 53, 54).

Табела 52 Новозапослени / Пензионисани са секторским занимањима према облику својине предузећа и предузетника

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015.		2019	2015.		2019
Приватна својина, број						
Стопа промене						
Државна својина, број						
Стопа промене						
Остало						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Табела 53 Новозапослени / Пензионисани са секторским занимањима према врсти рада

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Запосленост на неодређено време, број						
Стопа промене						
Остало, број						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Табела 54 Новозапослени / Пензионисани са секторским занимањима према величини предузећа и предузетника

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Предузетници, број						
Стопа промене						
Микро и мала предузећа, број						
Стопа промене						

Средња предузећа, број						
Стопа промене						
Велика предузећа, број						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

У следећем кораку тражимо одговор на питање да ли постоји реципроцитет између прилива у запосленост и одлива из запослености лица са СЗ према главним групама занимања.

Којим групама занимања припадају новозапослени, односно пензионисани и да ли, с обзиром на сложеност и врсту послова, долази до адекватне замене радне снаге? Вероватно је да ће се највећи део замена десити унутар појединачних група, али је исто тако могућа и међугрупна замена, што ће зависити од обима сектора, економских карактеристика делатности у којима се запошљавају лица са СЗ, примене савремених технологија у сектору, посебно информационо-комуникационих, и мобилности секторске радне снаге.

Табела 55 Новозапослени/ Пензионисани са секторским занимањима према главним групама занимања

Групе занимања	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Руководиоци, број						
Стопа промене						
Стручњаци и уметници, број						
Стопа промене						
...						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Из перспективе креирања уписне политике и развоја или модификације стандарда занимања и квалификација, идентификовање обима замене запослених у појединачним СЗ је најзначајнији део анализе замене радне снаге. На основу упоређивања броја новозапослених и пензионисаних према појединачним СЗ добија се хијерархија занимања са највећим, односно најмањим степеном замене, на основу чега се могу идентификовати она појединачна занимања за којима је све мања потреба на тржишту рада и којима прети гашење.

Табела 56 Новозапослени/Пензионисани са секторским занимањима према појединачним секторским занимањима

Занимање	Новозапослени			Пензионисани		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Занимање 1, број (назив)						
Стопа промене						
Занимање 2, број (назив)						
Стопа промене						
...						

Извор: ЦРОСО

Анализа прилива у запосленост према старосним групама указује у ком обиму је новозапосленост последица прилив младих из система образовања а у ком је резултат флукуације запослених.

Табела 57 Новозапослени са секторским занимањима према старосним групама

	До 25 година	25-50	Више од 50 година
Новозапослени са СЗ, број			
Стопа промене			
Учешће у укупном броју новозапослених са СЗ			

Извор: ЦРОСО

Доминација старијих категорија међу новозапосленима указује да је доминантан фактор новог запошљавања радно искуство и информално учење, док би доминација младих у новозапосленима могла да указује да су инвентивност, способности и вештине, поготову генеричке, и систематско усвајање савремених стручних знања и вештина, главни фактор запошљавања.

10.2.7.2. Прилив у запосленост и одлив из запослености лица са секторским квалификацијама

Укупни прилив у запослености и одлив из запослености лица са СК, динамика промене и учешће новозапослених/пензионисаних у укупном броју новозапослених, односно пензионисаних приказује се на начин као у табели 58.

Табела 58 Новозапослени /пензионисани са секторским квалификацијама

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Новозапослени /Пензионисани са СЗ, број,						
Стопа промене						
Учешће лица са СК у укупном броју новозапослених/пензионисаних						

Извор: ЦРОСО

У тумачењу добијених података и овде, као и у случају замене лица са СЗ, треба имати у виду да новозапосленост није само последица прилива из система образовања, већ и флукуације запослених са СК.

Годишњи прилив у запосленост и одлив из запослености лица са СК анализира се према:

- нивоу образовања;
- облику својине послодавца;
- врсти запослености;
- величини предузећа и предузетника;
- подручјима образовања и обуке;
- појединачним (најзначајнијим) СК и
- годинама старости запослених са СК.

У анализи прилива у запосленост и одлива из запослености лица са СК треба имати у виду да ће се због техничко-технолошких промена које се дешавају у свету рада и чињенице да старије генерације имају у просеку нижи ниво образовања вероватно појавити дисбаланс у замени запослених с обзиром на ниво образовања, посебно код запослених са нижим нивоима образовања.

Табела 59 Новозапослени / Пензионисани са секторским квалификацијама према нивоу образовања

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Ниво 1 (основно образовање), број						
Стопа промене						
Стопа учешћа у укупном броју новозапослених/пензионисаних лица са СК						
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број						
Стопа промене						

Стопа учешће у укупном броју новозапослених/
пензионисаних лица са СК

...

Извор: ЦРОСО

У следећем аналитичком кораку се идентификују карактеристике прилива у запосленост и одлива из запослености с обзиром на различите карактеристике послодаваца (облик својине, врста запослености и величина предузећа). Формат приказивања података дат је у табелама 60, 61 и 62).

Табела 60 Новозапослени / Пензионисани са секторским квалификацијама према облику својине

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Приватна својина, број						
Стопа промене						
Државна својина, број						
Стопа промене						
Остало						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Табела 61 Новозапослени / Пензионисани са секторским квалификацијама према врсти рада

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Запосленост на неодређено време, број						
Стопа промене						
Остало, број						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Табела 62 Новозапослени / Пензионисани са секторским квалификацијама према величини предузећа

	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Предузетници, број						
Стопа промене						
Микро и мала предузећа, број						
Стопа промене						
Средња предузећа, број						

Стопа промене						
Велика предузећа, број						
Стопа промене						

Извор: ЦРОСО

Дистрибуција новозапослених и пензионисаних лица са СК према подручјима образовања треба да идентификује доминантна подручја образовања која обезбеђују лица са СК и која омогућују ефикасну замену запослених.

Табела 63 Новозапослени / пензионисани са секторским квалификацијама према подручјима образовања и обуке

ИСЦЕД-Ф 2013 Ужа подручја	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Образовање, број						
Стопа промене						
Уметност, број						
Стопа промене						
...						

Извор: ЦРОСО

Како се одвија процес замене запослених према појединачним СК? Да ли је број новозапослених већи или мањи од броја пензионисаних у истим појединачним СК и које појединачне СК имају стабилан статус у замени (уједначен прилив у запосленост и одлив из запослености), а код којих долази до мањег или већег одступања? Стабилан статус појединачних СК у процесу замене указује на релевантност квалификације за потребе тржишта рада, док променљив статус указује на промене у садржају рада, промене у понуди радне снаге или промене неких других услова рада и запошљавања лица са појединачним СК. На основу тога могуће је идентификовати квалификације чија је тржишна функционалност умањена и које се морају ревидирати или угасити.

Табела 64 Новозапослени / пензионисани према појединачним секторским квалификацијама

Квалификација	Новозапослени			Пензионисани		
	2015	...	2019	2015	...	2019
Квалификација 1, број (назив)						
Стопа промене						
Квалификација 2, број (назив)						

Стопа промене
...

Извор: ЦРОСО

Овде посебно треба имати у виду да стварна понуда СК може бити значајно ограничена, било због услова рада у појединим делатностима, било због ниске продукције квалификација или, као што је то случај код квалификација које захтевају четворогодишње школовање, чији носиоци у великом проценту настављају школовање и нису присутни на тржишту рада.

Потпуније разумевање процеса замене запослених са СК такође подразумева увид у структуру новозапослених према годинама старости, ради стицања увида у то да ли је замена запослених последица прилива младих из система образовања или флукуације запослених и да ли је доминантан фактор у замени запослених са СК систематско усвајање савремених знања и вештина или радно искуство и информално учење.

Табела 65 Новозапослени са секторским квалификацијама према старосним групама

	До 25 година	25-50	Више од 50 година
Новозапослени са СК, број			
Стопа промене			
Учешће у укупном броју новозапослених са СК			

Извор: ЦРОСО

10.2.7.3. Очекивани одлив из запослености старијих од 50 година према секторским занимањима

Одлив из запослености лица старијих од 50 година је део процеса предвиђања будућих потреба за запосленима. На основу година старости запослених релативно може се дати бар апроксимативна процена о томе колико ће лица са СЗ у наредних 15 година отићи у пензију и које треба заменити на одговарајући начин.

Одлив из запослености лица старијих од 50 година процењује се само за најзначајнија занимања и за запослене у кључним делатностима.

Веома је важно нагласити да се на овај начин добија само оквирна процена, заснована на врло поједностављеној претпоставци према којој је број лица која одлазе у пензију у наредним годинама могуће одредити само на основу старости лица. Међутим, у стварности је овај систем знатно комплекснији:

- Лицима која су радила на радним местима са бенефицираним стажом се старосна граница спушта, па могу да оду у старосну пензију и пре навршених 65 година живота, што може да буде веома битно у одређеним делатностима и занимањима (рудари, возачи, летачко особље, радници у хемијској индустрији и сл.).
- Постоји и могућност пензионисања са 45 година стажа осигурања без обзира на године живота;
- Постоји и превремена старосна пензија, са пеналима, за коју се услов поопштрава и од 2024. ће износити 60 година живота и 40 година стажа осигурања.
- У обзир нису узети ни одласци у инвалидску пензију, што у појединим делатностима у којима су тежи услови рада може да буде од значаја.

Поред тога, при извођењу закључака потребно је узети у обзир и чињеницу да је веома вероватно да у периоду од 15 година дође до промене у структури тражње за радом и да замена појединих радних места која су упражњена услед одласка у пензију неће ни бити потребна.

Запосленост у кључним делатностима лица са СЗ старијих од 50 година приказује се и анализира према:

- главним групама занимања и
- најважнијим појединачним СЗ.

Број запослених старијих од 50 година са СЗ према делатностима (податак за последњу посматрану годину) добија се укрштањем:

- Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО;
- Делатност, Поље 27, ЦРОСО и
- Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО.

Табела 66 Запослени старији од 50 година са СЗ према кључним делатностима и главним групама занимањима

Кључне делатност и	Групе занимања									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1. (назив)										
2. (назив)										
...										

Легенда: Групе занимања:

1	Руководиоци;	6	Пољопривредници, шумари, рибари и сродни;
2	Стручњаци и уметници;	7	Занатлије и сродни;
3	Техничари и сарадници стручњака;	8	Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи;
4	Административни службеници;	9	Једноставна занимања;
5	Услужна и трговачка занимања;	0	Војна занимања.

Извор: ЦРОСО

Подаци из претходне табеле омогућују идентификовање одлива који ће се дести у кључним делатностима на основу година старости и одласка у пензију лица са СЗ и идентификовање оних група занимања у којима се очекује највећи одлив какао би се направила дугорочнија пројекција потражње за СЗ у кључним делатностима.

Са истим циљем посматра се и запосленост у кључним делатностима лица са СЗ старијих од 50 година према појединачним СЗ.

Табела 67 Запослени у СЗ старији од 50 година према кључним делатностима и појединачним (најзначајнијим) занимањима

Кључне делатности	Сви запослени	Запослени са СЗ	Занимање 1 (назив)	Занимање 2 (назив)	Занимање 3 (назив)	Занимање 4 (назив)	Занимање 5 (назив)
1.							
2.							
...							

Извор: ЦРОСО

У тумачењу добијених података неопходно је ослањати се и на податке укупном приливу у запосленост и одливу из запослености лица са СЗ (Поглавље 9.2.71), економским карактеристикама кључних делатности (Поглавље 9.2.5) и условима рада у кључним делатностима (Поглавље 9.2.6) као и на податке о понуди лица са СЗ и СК (Поглавље 9.3.).

10.2.7.4. Одлив из запослености старијих од 50 година према секторским квалификацијама

Запосленост у кључним делатностима лица са СК старијих од 50 година приказује се према:

- подручјима образовања и обуке и
- најважнијим појединачним СК.

Структура запослених старијих од 50 година са СК према делатностима (податак за последњу посматрану годину) добија се добија се укрштањем:

- Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО;
- Делатност, Поље 27, ЦРОСО и
- Занимање стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО.

Табела 68 Запослени старији од 50 година са СК према кључним делатностима и подручјима образовања и обука

Кључне делатности	ISCED F 2013 Ужа подручја											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	н
1. (назив)												
2. (назив)												
...												

Извор: ЦРОСО

Презентовани подаци омогућују увид у обим одлива из запослености старијих од 50 година са СК према подручјима образовања и обуке, што ће истовремено указати и на структуру могућег периодичног прилива у запосленост лица са СК. Тумачење ових података је потребно спровести уз пуно уважавање свих ограничења која су наведена у претходном поглављу.

У наредном кораку приказује се и анализира одлив из запослености у кључним делатностима на основу година старости и одласка у пензију лица са појединачним СК и идентификовање појединачних СК у којима долази до највећег одлива, на основу чега се, такође, може направити пројекција потражње за појединачним СК у кључним делатностима по овом основу, уз пуно уважавање свих наведених ограда.

Табела 69 Запослени са СК старији од 50 година према кључним делатностима и појединачним (кључним) квалификацијама

Кључне делатности	Сви запослени	Запослени са СК	Квалификација 1 (назив)	Квалификација 2 (назив)	Квалификација 3 (назив)	Квалификација 4 (назив)	Квалификација 5 (назив)
1.							
2.							
...							

Извор: ЦРОСО

10.2.7.5. Одлив из запослености лица са секторским занимањима на основу одласка у пензију

Број запослених лица са СЗ у кључним делатностима који стичу услове за одлазак у пензију у појединим календарским годинама утврђује се према:

- групама занимања и
- најзначајнијим појединачним занимањима.

Структура запослених са СЗ који стичу услове за одлазак у пензију (података за последњу посматрану годину) према појединачним занимањима добија се првенствено комбиновањем следећих података:

- Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО;
- Занимања према радном месту, Поље 16 ЦРОСО.
- Делатност, Поље 27, ЦРОСО.

За ову анализу су потребни подаци о старосним границама за пензионисање жена и мушкараца²⁰ и подаци из ЦРОСО о броју лица (која су тренутно запослена) која у датој календарској години остварују право на пензију. Такође, потребно је имати у виду сва наведена ограничења која са собом носи овакав приступ прављењу пројекција броја пензионисаних лица у наредном периоду.

Подаци о годишњој дистрибуцији запослених са СЗ у кључним делатностима који стичу услове за одлазак у пензију према групама занимања, приказују се на начин приказан у табели 70.

Табела 70 Процена броја запослених са СЗ који стичу* услове за одлазак у пензију према групама занимања

Групе занимања	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Руководиоци, број						
Стручњаци и уметници, број						
...						

*уз наведене ограде

Извор: ЦРОСО

Добијени подаци омогућују идентификовање динамике одлазака у пензију лица са СЗ и израду годишњих пројекција потражње за СЗ по овом основу, уз увид у карактеристике попут делатности, врсте рада који се обавља (врсти знања и вештина) и сложености (нивоу) потребних знања и вештина. На основу тога се може донети и оквирна процена потребних капацитета система образовања, формалног и неформалног, као и система за запошљавање.

²⁰<http://www.pio.rs/sites/default/files/old/images/dokumenta/Penzije/USLOVI%20ZA%20PENZIJU%202015-sve.pdf>

Процене о годишњој дистрибуцији запослених у кључним делатностима који би могли да стекну услове за одлазак у пензију према појединачним СЗ приказују се на начин приказан у табели.

Табела 71 Запослени са СЗ који стичу* услове за одлазак у пензију према појединачним СЗ

Занимање	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Укупно запослени са СЗ који стичу услове за одлазак у пензију, број						
Занимање 1, број (назив)						
Занимање 2, број (назив)						
...						

*уз наведене ограде

Извор: ЦРОСО

На основу добијених података могуће је оквирно пројектовати обим потражње за појединачним секторским занимањима у кључним делатностима по основу одласка у пензију и пројектовати могућности задовољења потражње кроз систем и програме образовања и запошљавања.

10.2.7.6. Одлив из запослености лица са секторским квалификацијама на основу одласка у пензију

Број запослених лица са СК који стичу (уз све наведене ограде) услове за одлазак у пензију у појединим календарским годинама утврђује се према:

- Подручјима образовања и обуке и
- Најзначајнијим појединачним квалификацијама.

Структура запослених са СК који стичу (уз све наведене ограде) услове за одлазак у пензију (податак за последњу посматрану годину) добија се првенствено комбиновањем следећих података:

- Датум рођења, Поље 4, ЦРОСО;
- Занимање стечено школовањем, Поље 10 ЦРОСО и

Анализа се обавља на начин сличан оном који је описан у претходном кораку. Подаци о годишњој дистрибуцији запослених са СК који стичу услове за одлазак у пензију према подручјима образовања и обуке приказују се на начин приказан у табели 72.

Табела 72 Запослени са секторским квалификацијама који стичу* услове за одлазак у пензију према подручјима образовања и обуке

ISCED F-2013 Ужа подручја	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Образовање, број						
Уметност, број						
...						

*уз наведене оgrade

Извор: ЦРОСО

Идентификација подручја из којих одлазе запослени са СК, односно подручја из којих се очекује прилив, значајан је сигнал за креирање одговарајуће понуде. Ипак, у анализу је потребно уврстити и додатне елементе, који су великим делом везани за квалитативну анализу и експертску процену, у циљу сагледавања очекиваних будућих промена структуре тражње за радном снагом. Промене структуре тражње за знањима и вештинама су једна од најважнијих карактеристика савремених тржишта рада, те се анализа не би смела базирати само на претпоставци о простом пресликавању садашњег стања на наредне године.

Табела 73 Запослени са СК који стичу* услове за одлазак у пензију према појединачним СК

Квалификација	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Укупно запослени са СК који стичу услове за одлазак у пензију, број						
Квалификација 1, број (назив)						
Квалификација 2, број (назив)						
...						

*уз наведене оgrade

Извор: ЦРОСО

Као и у случају замене лица са СЗ, у тумачењу добијених података, неопходно је ослањати се и на остале аспекте анализе представљене у овој Методологији.

10.3. Понуда секторских занимања и квалификација

У Табели 1 може се видети укупни обим секторске радне снаге (запослени и незапослени) и однос запослених (потражња) и незапослених (понуда) лица са СЗ и СК.

Секторску понуду у ужем смислу чине незапослени и млади који долазе из система образовања. У складу са тим секторска понуда се прати према:

- незапослености лица са СЗ и СК;
- приливу незапослених са СЗ и СК и
- прилив младих из система образовања.

10.3.1 Понуда секторских занимања

Обим и структура регистроване незапослености лица са СЗ прати се према:

- укупном броју незапослених у главним групама занимања и
- најважнијим појединачним СЗ.

Извор података о овом делу понуде радне снаге је база података НСЗ. Основни задатак у овом делу анализе профила сектора је идентификовање обима и карактера понуде СЗ према сложеност занимања и појединачним занимањима.

Тренд кретања броја незапослених лица са СЗ према главним групама и појединачним занимањима прати се преко укупног броја незапослених у појединим групама и појединачним занимањима, стопе промене (претходна година = 100) и учешћа у укупном броју незапослених лица са СЗ. Због упоређивања и доношења поузданије процене о структури СЗ према врсти и сложености послова, подаци се приказују за одговарајући сектор и за РС у целини.

Табела 74 Незапослени са СЗ према главним групама занимања

Групе занимања	Незапослени са СЗ			РС – укупна незапосленост		
	2015.	...	2019.	2015.	...	2019.
Руководиоци, број						
Стопа промене						
Учешће у укупном броју незапослених са СЗ						
...						

Извор: НСЗ

С обзиром да се ради о регистрованој незапослености и лицима које имају неко секторско занимање и која су остала без посла, велика дисперзија према главним групама занимања није очекивана, као ни веће учешће незапослених лица са СЗ у групама које обављају

послове са већим нивоом сложености. Без обзира на то да ли се секторска понуда занимања концентрише у вишим или нижим групама сложености, то има значајне импликације на политику уписа и развој или ревизију програма образовања и обуке.

Потпунији и јаснији увид у секторску понуду добија се на основу података о незапослености лица према појединачним СЗ. Из базе НСЗ добија се број незапослених у појединачним СЗ, њихово учешће у укупном броју незапослених са СЗ и годишње стопе промене.

Табела 75 Незапослени са појединачним секторским занимањима

Занимања	2015.			...			2019.		
	број	учешће*	стопа промене	број	учешће	стопа промене	број	учешће	стопа промене
1. занимање									
2. занимање									
...									

Извор: НСЗ

*у укупном броју незапослених лица са СЗ

На основу добијених података идентификују се занимања које тржиште рада теже апсорбује, било због ограниченог броја доступних послова, било због недостатка релевантних знања и вештина или због немобилности или регионалног распореда незапослених са СЗ.

Велики број незапослених у појединачним занимањима и/или високо учешће у укупном броју незапослених са СЗ указује на потребу за преиспитивањем релевантности појединачних занимања за потребе тржишта рада, ревизију класификације (листе) занимања и процену ефикасности примене мера активне политике тржишта рада али и ревизију, са тим занимањима повезаних, СК и програма образовања.

10.3.2. Понуда секторских квалификација

Обим и структура регистроване незапослености лица са СК прати се и анализира према:

- подручјима образовања и обуке;
- нивоу квалификација;
- појединачним СК и
- радном искуству у секторским и не-секторским занимањима.

На основу броја незапослених са СК према подручјима образовања у којима су стекли квалификације процењује се ефикасности система образовања, односно релевантних секторских подручја у производњи и запошљавању лица са СК.

Табела 76 Незапослени са секторским квалификацијама према подручјима образовања и обуке

ИСЦЕД-Ф 2013 Ужа подручја	Незапослени са СК			РС – укупна незапосленост		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Образовање, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа*						
Уметност, број						
Стопа промене						
Стопа учешћа						
...						

Извор: НСЗ

* за СК: учешће у укупном броју незапослених са СК; за РС: учешће у укупном броју незапослених у РС

Висока незапосленост лица са СК према подручјима образовања и обуке, указује да поједина подручја образовања продукују квалификације без довољно ослањања на потребе тржишта рада у погледу укупног броја потребних запослених и њихову могућу мобилност на тржишту рада. Доношење поузданијих закључака о потребама за запосленима са СК и могућим узроцима незапослености лица са СК мора се заснивати и на претходно урађеним анализама (нпр. подацима о укупном обиму запослености лица са СК и обиму њихове запослености у кључним делатностима; броју предузећа и предузетника и условима рада у њима, итд.).

У даљњем току анализе користе се показатељи о нивоу образовања незапослених како би се ближе идентификовали узроци могућих вишкова лица са СК. Узимајући у обзир структуру радне снаге и структуру запослених према нивоу образовања у РС, вероватно је да се највећи број незапослених са СК налази на нивоу 3, 4 и 6. Општи економски трендови у РС и у појединим делатностима, постојећа мрежа школа и високошколских установа и број и врста секторских програма образовања и обуке могу донекле модификовати ово опште почетно очекивање.

Табела 77 Незапослени према нивоу образовања

Ниво образовања	2015.	...	2019.
Ниво 1 (основно образовање), број			
Стопа промене			
Учешће у укупном броју незапослених лица са СК			
Ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање), број			
Стопа промене			
Учешће у укупном броју незапослених лица са СК			
...			

Извор: НСЗ

Подаци о нивоу образовања незапослених лица са СК могу указати на могуће „промашаје“ система образовања и отворити могућност дубљег истраживања узрока незапослености лица са СК и предузимањем одговарајућих корективних и развојних мера. Због тога се у наредном кораку идентификује обим незапослености према појединачним СК.

Табела 78. Незапослени према појединачним секторским квалификацијама

Квалификација	2015.			...			2019.		
	број	учешће *	стопа промене	број	учешће	стопа промене	број	учешће	стопа промене
1. квалификација									
2. квалификација									
...									

Извор: НСЗ

* у укупном броју незапослених са СК

На основу добијених података идентификују се појединачне СК које имају мали степен употребе на тржишту рада, односно високу инциденцију незапослености, било због недостатка послова или недостатка одговарајућих знања и вештина због модернизације послова (што је изузетно важно разлучити) и да ли је тај тренд стабилан у дужем временском периоду. То је основа за креирање одговарајуће политике развоја квалификација (гашење квалификација, ревизија стандарда квалификација и програма образовања) и политике запошљавања (иницирање програма додатног образовања и обуке других мере активне политике запошљавања).

На основу дистрибуције незапослених са СК, који имају радно искуство у секторским или несекторским занимањима, односно дистрибуције незапослених са искуством у СЗ, а који су са или без СК (Табела 79 и 80) стиче се увид у обим повремене хоризонталне неусклађености СЗ и СК.

Табела 79 Незапослени са секторским квалификацијама (са радним искуством) у секторским и несекторским занимањима

Незапослени са СК	Секторска занимања			Несекторска занимања		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Број лица						
Стопа промене						
Учешће у укупном броју незапослених са СК						

Извор: НСЗ

Табела 80 Незапослени са секторским занимањима са секторским и несекторским квалификацијама

Незапослени са СЗ	Секторске квалификације			Несекторске квалификације		
	2015.	...	2019.	2015	...	2019
Број лица						
Стопа промене						
Учешће у укупном броју незапослених са СЗ						

Извор: НСЗ

Између ове две групе података очекује се велико преклапање али се разлике у потпуности не искључују јер груписање по СК и СЗ обухвата различите појединце, услед тога што у већини случајева не постоји знак једнакости између занимања и квалификације (видети поглавље 8).

Добијени подаци треба да пруже одговор на питање у којој мери СК представља услов за рад у секторском, односно несекторском занимању и у којој се мери хоризонтална неусклађеност занимања и квалификација јавља код групе незапослених као привремени излаз из незапослености.

Ако су незапослени са СК имали радно искуство (радили) у СЗ, онда је мала вероватноћа да се разлози њихове поновне незапослености налази у недостатку секторских знања и вештина. Уколико су имали радно искуство (били запослени) у несекторским занимањима онда то може да значи да су у процесу стицања СК стекли знања и вештине за рад у неким несекторским занимањима или да за то занимање нису потребна специфична знања и вештине које се стичу школовањем или, што је можда и највероватније, да су потребна знања и вештине усвојили кроз неформално или информално учење. За потпуније објашњење ове ситуације неопходно је консултовати податке о запослености у тим СЗ (Табела 13).

10.3.3. Дугорочно незапослени са секторским занимањима и квалификацијама

Дугорочно незапослена лица су лица која на запослење чекају дуже од две године²¹. На основу података НСЗ потребно је идентификовати укупан број дугорочно незапослених лица, укупан број дугорочно незапослених са СЗ, укупан број дугорочно незапослених са СК, број дугорочно незапослених у најчешћим појединачним СЗ (5) и број лица са најчешћим појединачним СК (5). Подаци се приказују у јединственој табели као што је то дато у примеру (Табела 81).

²¹ Иако дугорочна незапосленост може да се дефинише и на друге начине, у овој Методологији прихватамо овај приступ.

Табела 81 Учешће незапослених лица са СЗ/СК који траже посао дуже од две године у укупном броју незапослених са СЗ/СК

	2015.	...	2019.
Сви незапослени у РС, %			
Сви незапослени у РС, са радним искуством, %			
Сви незапослени са секторским занимањима, %			
Сви незапослени са секторским занимањем 1, %			
Сви незапослени са секторским занимањем 2, %			
...			
Сви незапослени са секторским квалификацијама, %			
Сви незапослени са секторском квалификацијом 1, %			
Сви незапослени са секторском квалификацијом 2, %			
...			

Извор: НСЗ

Идентификовање дугорочне незапослености према појединачним занимањима омогућује додатно сагледавање понуде за СЗ и СК и креирање могућих активности и мера за њено унапређење из домена политике образовања и посебно политике запошљавања.

10.3.4. Прилив новопријављених незапослених са секторским квалификацијама и секторским занимањима

Укупан годишњи прилив лица са СК на евиденцију НСЗ израчунава се на основу броја:

- новопријављених незапослених са СК (одјављени са ЦРОСО);
- новопријављених лица са СК без радног искуства која долазе из система образовања.

Прилив новопријављених незапослених са СК на евиденцију НСЗ прати се према броју:

- новопријављених лица са СК према нивоима квалификација;
- новопријављених са најфреквентнијим појединачним СК и
- новопријављених са најфреквентнијим појединачним занимањима.

Подаци о приливу новопријављених са СК са радним искуством према нивоу образовања и најфреквентнијим појединачним СК приказују се у обједињеној табели.

Табела 82 Прилив на евиденцију НСЗ према нивоима квалификација и појединачним секторским квалификацијама

	Прилив
--	--------

Ниво образовања	2015.	...	2019.
СК ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање)			
СК ниво 3 - (средње стручно образовање),			
...			

Извор: НСЗ

У следећем кораку утврђује се прилив новозапослених на евиденцију НСЗ према појединачним СЗ.

Табела 83 Прилив на евиденцију НСЗ према појединачним секторским занимањима

Најзначајнија секторска занимања	Прилив		
	2015.	...	2019.
Секторско занимање 1, број			
Секторско занимање 2, број			
...			

Извор: НСЗ

Укупан број и дисперзија новопријављених са радним искуством на евиденцију НСЗ према нивоу образовања и појединачним СК и појединачним СЗ могу да укажу на тржишну нефункционалност појединих СК и СЗ и њихов отежан улазак на тржиште рада.

Отворено је питање да ли је та неусклађеност последица недостатка релевантних знања и вештина или немогућности употребе стечених знања и вештина, односно недостатку одговарајућих послова за стечена знања и вештине. Делимичну подршку у разјашњавању ове дилеме могу пружити подаци о подаци о трендовима запошљавања лица са СЗ и СК према нивоу образовања и појединачним СЗ и СК.

10.3.5. Очекивани прилив ученика и студената из система образовања

Очекивани прилив из система образовања се изражава путем броја ученика / студената који су:

- уписани у секторске програме образовања и који су
- завршили секторске програме образовања, односно секторске студијске програме.

Пре увида у очекивани прилив ученика и студената на тржиште рада неопходно је анализирати капацитет система образовања да продукује секторске квалификације у

смислу могућег броја секторских квалификација према установама, програмима образовања и начину стицања образовања.

Подаци о броју секторских квалификација према врсти установа и програма образовања и најзначајнијим секторским квалификацијама за последњу посматрану годину, приказују се у јединственој табели.

Табела 84 Секторске квалификације према врсти установа и наставних/студијских програма

Секторске квалификације	Установе, број		Наставни /студијски програми, број	
	Државна	Приватна	Државна установа	Приватна установа
СК ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање				
СК ниво 3 - (средње стручно образовање),				
...				
Најзначајније квалификације				
Квалификација 1 ,број				
Квалификација 2, број				
...				

Извор: ЈИСП

Добијени подаци треба да покажу да ли је број СК према нивоима образовања релативно уравнотежен или постоји несразмера између броја институција и броја секторских програма образовања и посебно да ли постоји дефицит институција и програма за поједине квалификационе нивое. Посебно је важно утврдити каква је ситуација у том погледу када су питању најзначајније СК. Упоредивањем ових података са подацима из мапе сектора која пружа преглед постојећих (могућих квалификација) и података о запослености и незапослености лица са СК, могуће је идентификовати главне канале могућег прилива и притиска ученика и студената на тржиште рада, односно на евиденцију НСЗ о незапосленима. Истовремено, идентификовањем односа приватних и јавних установа у реализацији програма који воде до СК, обезбеђује се информација о структури финансирања секторске радне снаге.

У другом кораку анализе очекиваног прилива ученика и студената, утврђује се број и структура СК према квалификационим нивоима и начину стицања СК.

Табела 85 Начин стицања секторских квалификација

Секторске квалификације	Формално образовање	Неформално образовање	Признавање претходног учења
-------------------------	---------------------	-----------------------	-----------------------------

СК ниво 2 (стручно оспособљавање или неформално образовање)			
СК ниво 3 (средње стручно образовање)			
...			
Најзначајније квалификације			
Квалификација 1 , број			
Квалификација 2 , број			
...			

Извор: ЈИСП

Иако је у овом моменту сасвим извесно да се све квалификације, осим квалификација на нивоу 2 и 5, стичу кроз систем формалног образовања, а да систем признавања претходног учења још није успостављен, овакав систематски увид у начин стицања квалификација је неопходно успоставити, како би се пратиле адаптација система образовања на потребе тржишта рада и примена НОКС-а²².

У трећем кораку утврђује се број уписаних ученика према квалификационим нивоима и најзначајнијим СК. Подаци о броју уписаних се приказују по разредима за последњу посматрану годину.

Табела 86 Ученици/студенти уписани у програме који воде до најважнијих секторских квалификација према годинама учења /годинама студија

	Ученици /студенти					
	I година	II година	III година	IV година	V година	VI година
СК ниво 2 , укупно						
СК ниво 3 , укупно						
...						
Најзначајније секторске квалификације						
Квалификација 1						
Квалификација 2						
...						

Извор: ЈИСП

Осим што омогућују праћење и пројекцију очекиваног периодичног прилива према квалификационим нивоима и најзначајнијим појединачним секторским квалификацијама,

²² Оквир квалификација донекле је изменио класичну дефиницију формалног као организованог учења које се одвија на основу наставних планова и програма основног, средњег и високог образовања. Према новом поимању, које иницирао оквир квалификација, свака институционализована активност учења је формална уколико води до сертификата који дефинише национални оквир квалификација. Програми који се делимично реализују на радном месту такође се могу сматрати формалним образовањем ако воде у целини или делимично до националних квалификација (програми дуалног образовања, учења на радном месту и сл.).

подаци из табеле омогућују и увид у осипање ученика током школовања и идентификовање „уских грла“ у реализацији програма и стицању квалификација.

У последњем кораку анализе прилива ученика и студената утврђује се однос између броја уписаних ученика и броја ученика који су завршили школовање. Подаци се прате према квалификационим нивоима и најзначајнијим СК за последњих пет година.

Табела 87 Ученици/студенти уписани/завршили програме који воде до најважнијих секторских квалификација

Ученици /студенти	2015.			...			2019.		
	Број	Стопа раста	Учешће				Број	Стопа раста	Учешће
Ученици/студенти који су уписали програме за СК									
Ученици/студенти који су завршили програме за СК									
СК ниво 2, уписали									
СК ниво 2, завршили									
СК ниво 3 уписали									
СК ниво 3, завршили									
...									
Најзначајније секторске квалификације									
Квалификација 1, уписали									
Квалификација 1, завршили									
...									

Извор: ЈИСП

Однос између броја уписаних и броја оних који су завршили школовање један је од најзначајнијих показатеља транзиције ученика и студената из система образовања ка тржишту рада али и кумулативни показатељ квалитета и ефикасности система образовања у продукцији квалификација различитог нивоа и најзначајнијих СК. На основу њих је могуће креирати низ корективних и развојних мера које ће унапредити процес транзиције и усклађивања образовања са потребама тржишта рада.

10.3.6. Стицање високошколског образовања према претходно завршеном средњем образовању

За креирање адекватне политике уписа и политике развоја СК кључни питање јесте да ли је и у ком обиму улазак у систем високошколског образовања и стицање високошколских квалификација детерминисан претходно завршеним средњим образовањем? Ово питање има две следеће међузависне димензије:

- да ли је и у ком обиму врста и ниво високошколског образовања детерминисана врстом и нивоима претходно завршеног средњег образовања и
- да ли је и у ком обиму подручје високошколског образовања детерминисано подручјем претходно завршеног средњег образовања?

Прво питање подразумева утврђивање:

- броја студената који су завршили академске студије са претходно завршеним гимназијским, односно стручним или уметничким образовањем и
- броја студената који су завршили струковне студије са претходно завршенима средњим стручним или уметничким, односно гимназијским образовањем.

Поменути подаци се прате за сваку календарску годину посебно и приказују на начин као у доњој табели.

Табела 88 Настављање образовања према врсти претходног образовања

		Претходно образовање дипломаца (завршена средња школа)				
		Гимназијско образовање и васпитање	Средње стручног образовање ниво III	Средње стручног образовање ниво IV	Средње уметничко образовање	
Број студената који заврше високо образовање и стекну СК	Академске студије	Основне академске студије				
		Мастер академске студије				
		Специјалистичке академске студије				
		Докторске студије				
	Струковне студије	Основне струковне студије				
		Специјалистичке струковне студије				
		Мастер струковне студије				

Извор: ЈИСП

У наредном кораку се идентификује усклађеност високошколског и средњег образовања према подручју образовања и трага за одговором на питање да ли се и у ком обиму, са уписом у високошколско образовање мења претходно подручје средњошколског образовања? Поменути подаци се прате за сваку календарску годину посебно и приказују на начин као у доњој табели.

Табела 89 Настављање образовања према врсти подручја образовања

ИСЦЕД 2013 Ф - Детаљна подручја	Претходно образовање дипломаца (завршена средња школа)
---------------------------------	--

Број студената који заврше високо образовање и стекну СК		Образовање	Уметност	Хуманистичке науке (без језика)	...
	Образовање				
	Уметност				
	Хуманистичке науке (без језика)				
	Друштвене науке и бихевиоралне науке				
	Новинарство и информисање				
...					

Извор: ЈИСП

10.4. Поређење понуде и тражње за секторским занимањима и квалификацијама

Основни циљ овог дела анализе односи се на сагледавање укупног односа (разлике) између понуде (прилив из система образовања + незапослени) и потражње (запошљавање + одласци у пензију) СЗ и СК. Понуда и потражња се израчунавају према календарским годинама, а највише за четири године унапред. На основу поређења понуде и потражње за СЗ и СК процењују се укупне шансе припадника сектора и шансе незапослених са појединачним СК и СЗ да пронађу посао.

Како би се дошло до коначних закључака, добијени нумерички (дис)баланс потребно је употпунити резултатима квалитативне анализе, као и другим нумеричким показатељима добијеним у оквиру анализе предложене у овој Методологији. Само на тај начин може да се стекне потпуна слика о кретању понуде и, посебно, тражње у наредном четворогодишњем периоду.

Табела 90 Поређење понуде и тражње за секторским занимањима и квалификацијама

	Очекивани прилив из система образовања за наредне 4 календарске године				Незапослени	Запошљавање (ЦРОСО)	Запошљавање (са НСЗ)	Индекс запошљавања (2)/(1)	Одласци у пензију, претходне 3 године			Одласци у пензију, наредне 4 године***			
	2020	2021	2022	2023					2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Сва СЗ	x	x	x	x											
Најважнија појединачна СЗ															
Занимање 1	x	x	x	x											
Занимање 2	x	x	x	x											
Занимање 3	x	x	x	x											
Сва СК															
Најважније појединачне СК															
Квалификација 1															
Квалификација 2															
Квалификација 3															

x – не попуњава се

* - уз наведене ограде

Референце

1. Bartlett, W, Johansen. J. and Gatelli, D. (2012) Skills Gaps and Mismatches in the Western Balkans: A Comparative Analysis, In: Arandarenko, M. Bartlett, W. (eds.) Labour Market and Skills in the Western Balkans, Belgrade, FREN - Foundation for the Advancement of Economics
2. Ecorys (2010b). Sector councils on employment and skills at EU level: a study into their feasibility and potential impact. Rotterdam: Доступно на: Ecorys.
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=4763&langId=en>., приступљено 29.08.2019.
3. European commission (2008) NACE Rev. 2 Statistical classification of economic activities in the European Community, EUROSTAT, Доступно на:
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF>, Приступљено 22.07.2019.
4. European Parliament and the Council (2008) Recommendation of the European parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning, Доступно на:
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008H0506\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008H0506(01)&from=EN), Приступљено 06.09.2019.
5. ILO (2012) International Standard Classification of Occupations Structure, group definitions and correspondence tables, Доступно на: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_172572.pdf, Приступљено 19.07.2019.
6. Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Завод за унапређивање образовања и васпитања (2013) Национални оквир квалификација у Србији – Систем националних квалификација од првог до петог нивоа, Доступно на: <http://noks.mppn.gov.rs/>, Приступљено 28.07.2019.
7. Министарство рада и мировинског састава (2015) Методологија за израду и тумачење профила сектора, Загреб, Доступно на:
<http://www.kvalifikacije.hr/sites/default/files/documents-publications/2017-08/Methodologija%20za%20izradu%20i%20tuma%C4%8Denje%20profila%20sektora.pdf>., Приступљено 21.08.2019.
8. Министарство за образование и наука (2017) Методологија за развивање стандарди за анализа на сектори, Скопје, Доступно на:
<http://www.csoo.edu.mk/images/DOCs/2017/methsectstndmk.pdf> , Приступљено 21.08.2019.
9. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (2018) Јединствени кодекс шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада, Доступно на:
http://www.nsz.gov.rs/live/digitalAssets/11/11606_2019_priru__nik_za_primenu_jedinstvenog_kode_ksa__ifara_za_unosenje_i_sifriranje_podataka_u_evidncijama_u_oblasti_rada.pdf, Приступљено, 19.07.2019.
10. European Commission (2008) NACE Rev. 2 Statistical classification of economic activities in the European Community, EUROSTAT, Luxembourg.

11. UN (2008) International Standard Industrial Classification of All Economic Activities Revision 4, Доступно на: https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesM/seriesm_4rev4e.pdf, Приступљено 22.07.2019.
12. UNESCO (2011) Revision of the International standard classification of education (ISCED), Доступно на:
13. UNESCO (2012) International Standard Classification of Education ISCED 2011, Доступно на: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>, Приступљено 20.07.2019.
14. UNESCO (2015) International standard classification of education - Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. Доступно на: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>, Приступљено 20.07.2019.
15. UNESCO ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013) – Manual to accompany the International Standard Classification of Education 2011, Доступно на: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>, Приступљено 20.07.2019.
16. Скупштина Републике Србије (2018) Закон о националном оквиру квалификација Републике Србије, „Службени гласник РС”, бр. 27/2018.
17. Влада Републике Србије (2010) Уредба о Методологији за разврставање јединица разврставања према Класификацији делатности, „Службени гласник РС”, бр. 54 од 04. августа 2010. Доступно на: http://www.podaci.net/_zakon/propis/Uredba_o_metodologiji/U-mrjrkd03v1054.html, Приступљено 16.07.2019.
18. Влада Републике Србије (2009) Закон о класификацији делатности, „Службени гласник РС“, бр. 104/209, Доступно на: https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_klasifikaciji_delatnosti.html, Приступљено 16.07.2019.
19. Влада Републике Србије (2010) Уредба о класификацији делатности, „Службени гласник РС“, бр. 54/2010, Доступно на: https://www.paragraf.rs/propisi/uredba_o_klasifikaciji_delatnosti.html, Приступљено 16.07.2019.
20. Влада Републике Србије (2010б) Методологија за разврставање јединица разврставања према Класификацији делатности, „Службени гласник РС“, бр. 54/2010, Доступно на: http://www.podaci.net/_zakon/propis/Uredba_o_metodologiji/U-mrjrkd03v1054.html, Приступљено 16.07.2019.
21. Влада Републике Србије (2015) Стратегија развоја образовања до 2020, Доступно на: <https://www.srbija.gov.rs/dokument/45678/strategije.php>, Приступљено 07.08.2019.
22. Влада Републике Србије (2016) Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016-2025., Доступно на: <https://www.srbija.gov.rs/dokument/45678/strategije.php>, Приступљено 07.08.2019.

23. Влада Републике Србије (2018) Закон о националном оквиру квалификација, „Службени гласник РС“, бр. 27/2018, Доступно на: <http://www.paragraf.rs/propis/zakon-o-nacionalnom-okviru-kvalifikacija-republike-srbije.html>, Приступљено 28.08.2019.
24. UN (2008) International Standard Industrial Classification of All Economic Activities – ISIC, New York, Доступно на: https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesM/seriesm_4rev4e.pdf, Приступљено 17.07.2008.
25. Wilson, R.A. Tarjani, H. Rihova, H. (2016) Working at sectoral level - Guide to anticipating and matching skills and jobs, Luxembourg, ETF/European Centre for the Development of Vocational Training /International Labour Office.

ПОПИС СКРАЋЕНИЦА

АЗК	Агенција за квалификације
ЦРОСО	Централни регистар обавезног социјалног осигурања
ЦСООО	Центар за стручно образовање и образовање одраслих
ISCED 2011	Међународна стандардна класификација образовања
ISCED-F 2013	Међународна стандардна класификација образовања – подручја образовања и обуке
ЛИСТ	Јединствени информациони систем о тржишту рада
КД	Класификација делатности
ЛИСП	Јединствени информациони систем просвете
ЛПОА	Јавно признати организатор активности образовања одраслих
МОР	Међународна организација рада
МПНТР	Министарство просвете, научног и технолошког развоја -
МРЗСП	Министарство рада, запошљавања и социјалне политике
НАТ	Национално акредитационо тело за високо образовање
НОКС	Национални оквир квалификација Србије
НПС	Национални просветни савет
НСВО	Национални савет за високо образовање
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ПС	Профил сектора
РЗС	Републички завод за статистику
СНОКС	Савет за НОКС
ССООО	Савет за стручно образовање и образовање одраслих
СВ	Секторска већа
СУК	Служба за управљање кадровима
ШЖ	Шифрарник занимања
ЗУОВ	Завод за унапређење образовања и васпитања
ЗВКОВ	Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

АНЕКСИ

Кореспонденција између ISCED–F 13 сектора образовања и секторских већа

ISCED-F 2013 обележја					
Код	Подручја	Код	Ужа подручја	Код	Детаљна подручја
00	Општи програми и квалфикације	001	Општи програми и квалфикације	0011	Општи програми и квалфикације
		002	Језичка и нумеричка писменост	0021	Језичка и нумеричка писменост
		003	Лични развој	0031	Лични развој
Секторског већа за сектор образовања и васпитања					
01	Образовање	011	Образовање	0111	Наука о образовању
				0112	Образовање васпитача у предшкол.установама
				0113	Образовање настав. разредне наставе (учитеља)
				0114	Образовање наставника предметне наставе
Секторског већа за уметност и хуманизам (хуманистичке науке)					
02	Уметност и хуманистичке науке	021	Уметност	0211	Аудио-визуалне технике и медијска продукција
				0212	Модни и индустријски дизајн и дизајн ентеријера
				0213	Ликовне уметности
				0214	Занатство
				0215	Музика и извођачке уметности
		022	Хуманистичке науке (без језика)	0221	Религија и теологија
				0222	Историја и археологија
				0223	Филозофија и етика
		023	Језици	0231	Учење језика
				0232	Књижевност и лингвистика
Секторског већа за сектор друштвених наука, новинарства и информисања					
03	Друштвене науке, новинарство и информисање	031	Друштвене науке и бихејвиоралне науке	0311	Економија
				0312	Политичке науке и грађанска права
				0313	Психологија
				0314	Социологија и културолошке студиј
		032	Новинарство и информисање	0321	Новинарство и извештавање
				0322	Библиотекарство, информатика и архивске студије
Секторског већа за сектор пословне администрације					
04	Пословање, администрација и право	041	Пословање и администрација	0411	Рачуноводство и порези
				0412	Финансије, банкарство и осигурање
				0413	Менаџмент и администрација
				0414	Маркетинг и рекламирање

				0415	Секретарско и канцеларијско пословање
				*0416	Трговина на велико и мало
				0417	Радне вештине
		042	Право	0421	Право
Секторског већа за сектор природних наука, математике и статистике					
05	Природне науке, математика и статистика	051	Биологија и сродне науке	0511	Биологија
				0512	Биохемија
		052	Животна средина	0521	Наука о заштити животне средине
				0522	Природно окружење и живот у дивљини (природи)
				0531	Хемија
		053	Физичке науке	0532	Науке о земљи
				0533	Физика
				0541	Математика
		054	Математика и статистика	0542	Статистика
				0612	Базе података, дизајнирање мреже и администрација
0613	Развој и анализа софтвера и апликација				
Секторског већа за сектор индустријског развоја					
07	Инжењерство производња и грађевинарство	071	Инжењерство и инжењерске гране	0711	Хемијско инжењерство и процеси
				0712	Технологија заштите околине
				*0713	Електротехника и енергетика
				*0714	Електроника и аутоматика
				0715	Машинство и обрада метала
				*0716	Саобраћајно инжењерство (моторна возила, пловила и летилице)
		072	Производња и прерада	*0721	Производња хране
				0722	Прерада материјала (стакло, папир, пластика и дрво)
				0723	Производња текстила и коже (одеће, обуће и предмета од коже)
				0724	Рударство и металургија
		073	Архитектура и грађевинарство	0731	Архитектура и урбанизам
				0732	Грађевинарство
Секторског већа за сектор здравства и социјалне заштите					
09	Здравство и социјална заштита	091	Здравство	0911	Стоматологија
				0912	Медицина
				0913	Медицинска нега и бабице
				0914	Технологије медицинске дијагностике и лечења
				0915	Терапија и рехабилитација
				0916	Фармација
				0917	Традиционална и комплементарна медицина и терапија
		092	Социјална заштита	0921	Брига о старим и одраслим лицима са инвалидитетом
				0922	Услуге бриге о деци и младима
				0923	Социјални рад и саветовање
Секторског већа за сектор осталих услуга					

10	Услуге	101	Личне услуге	1011	Услуге у домаћинству
				1012	Фризерске услуге и услуге улепшавања
				*1013	Хотели, ресторани и кетеринг
				1014	Спортови
				*1015	Путовања, туризам и слободно време
		102	Хигијена и здравствене услуге	1021	Комуналне услуге
				1022	Безбедност и заштита здравља на раду
		103	Услуге заштите	1031	Војска и одбрана
				1032	Заштита људи и имовине
		104	Транспортне услуге	*1041	Транспортне услуге

КОМБИНОВАНИ СЕКТОРИ

Секторског већа за сектор саобраћаја и услуга транспорта

07/10	Инжењерство производња, грађевинарство / Услуге	071	Инжењерство и инжењерске гране	0716	Саобраћајно инжењерство (моторна возила, пловила и летелице)
		104	Транспортне услуге	1041	Транспортне услуге

Секторског већа за сектор информационих и комуникационих технологија, електротехнике, аутоматике и електронике

06/07	Информационе комуникационе технологије / Инжењерство производња, грађевинарство	061	Информационе и комуникационе технологије (ИКТ)	0611	Употреба компјутера
				0612	Базе података, дизајнирање мреже и администрација
				0613	Развој и анализа софтвера и апликација
		071	Инжењерство и инжењерске гране	0713	Електротехника и енергетика.
				0714	Електроника и аутоматика

Секторског већа за сектор трговине, угоститељства и туризма

04/10	Пословање, администрација и право / Услуге	041	Пословање и администрација	0416	Трговина на велико и мало
				101	Личне услуге
		1015	Путовања, туризам и слободно време		

Секторског већа за сектор пољопривреде, производње хране, шумарства, рибарства и ветерине

08/07	Пољопривреда, шумарство, рибарство и ветерина / Инжењерство производња, грађевинарство	081	Пољопривреда	0811	Производња биља и узгој домаћих животиња
				0812	Хортикултура
		082	Шумарство	0821	Шумарство
		083	Рибарство	0831	Рибарство
		084	Ветерина	0841	Ветерина
		072	Производња и прерада	0721	Производња хране

*Изузето

НОКС нивои/поднивои образовања

НОКС нивои/поднивои

1	основно образовање и васпитање; основно образовање одраслих; основно музичко, односно основно балетско образовање и васпитање	
2	стручно оспособљавање, у трајању до једне године образовање за рад у трајању до две године неформално образовање одраслих у трајању од 120-360 сати обуке	
3	средње стручно образовање у трогодишњем трајању, неформално образовање одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке	
4	средње образовање у четворогодишњем трајању (стручно, уметничко, гимназијско)	
5	мајсторско, односно специјалистичко образовање у трајању од две, односно једне године неформално образовање одраслих у трајању од најмање шест месеци	
6.1	основне академске студије обима од најмање 180 ЕСПБ бодова основне струковне студије обима од 180 ЕСПБ бодова.	
6.2	основне академске студије обима од најмање 240 ЕСПБ бодова специјалистичке струковне студије обима од најмање 60 ЕСПБ бодова	
7.1	интегрисане академске студије обима од 300 до 360 ЕСПБ бодова мастер академске студије обима од најмање 60 ЕСПБ бодова, уз претходно остварене основне академске студије обима од најмање 240 ЕСПБ мастер академске студије обима од најмање 120 ЕСПБ (уз претходно остварене основне академске студије обима 180 ЕСПБ) мастер струковне студије обима од најмање 120 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене основне струковне студије обима 180 ЕСПБ бодова)	
7.2	специјалистичке академске студије обима од најмање 60 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене мастер академске студије)	
8	докторске студија обима 180 ЕСПБ бодова (уз претходно завршене интегрисане академске, односно мастер академске студије)	

ISCED 2013f

		Ужа подручја		Детаљна подручја	
00	Општи програми и квалификације	001	Општи програми и квалификације	0011	Општи програми и квалификације
		002	Језичка и нумеричка писменост	0021	Језичка и нумеричка писменост
		003	Лични развој	0031	Лични развој
01	Образовање	011	Образовање	0111	Наука о образовању
				0112	Образовање васпитача у предшколским установама
				0113	Образовање настав. разредне наставе (учитеља)
				0114	Образовање наставника предметне наставе
02	Уметност	021	Уметност	0211	Аудио-визуалне технике и медијска продукција
				0212	Модни и индустријски дизајн и дизајн ентеријера
				0213	Ликовне уметности
				0214	Занатство
				0215	Музика и извођачке уметности
		022	Хуманистичке науке (без језика)	0221	Религија и теологија
				0222	Историја и археологија
				0223	Филозофија и етика
		023	Језици	0231	Учење језика
				0232	Књижевност и лингвистика
03	Друштвене науке, новинарство и информатика	031	Друштвене науке и бихејвиоралне науке	0311	Економија
				0312	Политичке науке и грађанска права
				0313	Психологија
				0314	Социологија и културолошке студије
		032	Новинарство и информисање	0321	Новинарство и извештавање
				0322	Библиотекарство, информатика и архивске студије
04	Бизнис, администрација и право	041	Бизнис и администрација	0411	Рачуноводство и порези
				0412	Финансије, банкарство и осигурање
				0413	Менаџмент и администрација
				0414	Маркетинг и рекламирање
				0415	Секретарско и канцеларијско пословање
				0416	Трговина на велико и мало
				0417	Радне вештине
042	Право	0421	Право		
05		051	Биологија и сродне науке	0511	Биологија

			0512	Биохемија
			0521	Наука о заштити животне средине
		052	Животна средина	0522 Природно окружење и живот у дивљини (природи)
			0531	Хемија
		053	Физичке науке	0532 Науке о земљи
			0533	Физика
			0541	Математика
		054	Математика и статистика	0542 Статистика
			0611	Употреба компјутера
06	Информационе и комуникационе технологије	061	Информационе и комуникационе технологије (ИКТ)	0612 Базе података, дизајнирање мреже и администрација
			0613	Развој и анализа апликација и софтвера
			0711	Хемијско инжењерство и процеси
			0712	Технологија заштите околине
		071	Инжењерство и инжењерске гране	0713 Електротехника и енергетика
			0714	Електроника и аутоматика
			0715	Машинство и обрада метала
			0716	Саобраћајно инжењерство (моторна возила, пловила и летелице)
07	Инжењерство, производња и грађевинарство		0721	Производња хране
			0722	Прерада материјала (стакло, папир, пластика и дрво)
		072	Производња и прерада	0723 Производња текстила и коже (одеће, обуће и предмета од коже)
			0724	Рударство и металургија
		073	Архитектура и грађевинарство	0731 Архитектура и урбанизам
			0732	Грађевинарство
			0811	Производња биља и узгој домаћих животиња
08	Пољопривреда, шумарство, рибарство и ветерина	081	Пољопривреда	0812 Хортикултура
		082	Шумарство	0821 Шумарство
		083	Рибарство	0831 Рибарство
		084	Ветерина	0841 Ветерина
			0911	Стоматологија
			0912	Медицина
		091	Здравство	0913 Медицинска нега и бабице
09	Здравство и социјална заштита		0914	Технологија медицинске дијагностике и лечења
			0915	Терапија и рехабилитација
			0916	Фармација

			0917	Традиционална и комплементарна медицина и терапија	
		092	Социјална заштита	0921	Брига о старцима и одраслим лицима
				0922	Услуге бриге о деци и младима
				0923	Социјални рад и саветовање
10	Услуге	101	Личне услуге	1011	Услуге у домаћинству
				1012	Фризерске услуге и услуге улепшавања
				1013	Хотели, ресторани и кетеринг
				1014	Спортови
				1015	Путовања, туризам и слободно време
		102	Хигијена и здравствене услуге	1021	Комуналне услуге
				1022	Безбедност и заштита здравља на раду
		103	Услуге заштите	1031	Војска и одбрана
				1032	Заштита људи и имовине
		104	Транспортне услуге	1041	Транспортне услуге

Шифрарник занимања

Шифра	Назив занимања
1	РУКОВОДИОЦИ
11	Законодавци, високи званичници и извршни директори
111	Законодавци и високи званичници
1111	Законодавци
1111.01	Градоначелник (Председник градског већа)
1111.02	Градски секретар (Члан градског већа)
1111.03	Министар у Влади
1111.04	Народни посланик
1111.05	Одборник скупштине града
1111.06	Одборник скупштине општине
1111.07	Покрајински секретар
1111.08	Посланик покрајинске скупштине
1111.09	Председник Владе
1111.10	Председник Народне скупштине
1111.11	Председник општине (Председник општинског већа)
1111.12	Председник покрајинске владе
1111.13	Председник покрајинске скупштине
1111.14	Председник Републике
1111.15	Председник скупштине града
1111.16	Председник скупштине општине
1111.17	Члан општинског већа
1112	Високи државни званичници
1112.01	Амбасадор
1112.02	Вицегувернер
1112.03	Генерални конзул
1112.04	Генерални секретар Владе
1112.05	Генерални секретар министарства
1112.06	Генерални секретар покрајинске скупштине
1112.07	Гувернер Народне банке
1112.08	Директор посебне организације / органа у саставу / службе владе
1112.09	Директор међународне организације
1112.10	Директор полиције
1112.11	Државни правобранилац
1112.12	Државни ревизор
1112.13	Државни секретар
1112.14	Заштитник грађана
1112.15	Конзул
1112.16	Начелник градске управе
1112.17	Начелник општинске управе

1112.18	Начелник управног округа
1112.19	Повереник за заштиту равноправности
1112.20	Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности
1112.22	Помоћник градоначелника
1112.23	Помоћник директора посебне организације / органа у саставу / службе владе
1112.24	Помоћник министра
1112.25	Председник Врховног касационог суда
1112.26	Председник Уставног суда
1112.27	Републички јавни тужилац
1112.28	Генерални секретар Народне скупштине
1112.29	Шеф сталне дипломатске мисије
1112.30	Директор самосталног државног органа / независног тела
1112.31	Начелник Генералштаба
1113	Руководиоци месне самоуправе
1113.01	Шеф месне канцеларије
1113.02	Председник извршног одбора / савета месне заједнице
1114	Високи званичници организација од посебног интереса
1114.01	Генерални секретар синдиката
1114.02	Генерални секретар спортског савеза
1114.03	Директор политичке партије
1114.04	Директор хуманитарне организације
1114.05	Председник гранског синдиката
1114.06	Председник политичке партије
1114.07	Председник привредне коморе
1114.08	Председник синдиката
1114.09	Председник удружења
1114.10	Председник удружења послодаваца
1114.11	Секретар удружења / политичке партије
112	Генерални и извршни директори
1120	Генерални и извршни директори
1120.01	Директор јавне службе/агенције / организације у јавном сектору
1120.02	Генерални директор у грађевинарству
1120.03	Генерални директор у индустрији
1120.04	Генерални директор у пољопривреди
1120.05	Генерални директор у услужном сектору
1120.06	Извршни директор у грађевинарству
1120.07	Извршни директор у индустрији
1120.08	Извршни директор у пољопривреди
1120.09	Извршни директор у услужном сектору
1120.10	Помоћник директора јавне службе/агенције / организације у јавном сектору
1120.12	Регионални директор
12	Административни и комерцијални руководиоци
121	Руководиоци пословних и административних јединица

1211	Финансијски руководиоци
1211.01	Руководилац за рачуноводство и ревизију
1211.02	Руководилац за управљање финансијама
1211.03	Финансијски директор
1212	Руководиоци за људске ресурсе
1212.01	Директор за људске ресурсе
1212.02	Руководилац за планирање и развој људских ресурса
1212.03	Руководилац за радне односе
1212.04	Руководилац за селекцију људских ресурса
1213	Руководиоци за стратешко планирање и политику
1213.01	Директор за стратешко планирање и пословну политику
1213.02	Руководилац за корпоративно планирање
1213.03	Руководилац за пословну политику
1213.04	Руководилац за стратешко планирање
1219	Руководиоци за правне послове, секретари и други руководиоци у пословним услугама, администрацији и општим пословима
1219.01	Директор за правне послове
1219.02	Јавни тужилац
1219.03	Правобранилац
1219.04	Председник суда опште надлежности
1219.05	Председник суда посебне надлежности
1219.06	Пројект менаџер
1219.07	Руководилац за административне услуге
1219.08	Руководилац за безбедност и здравље на раду
1219.09	Руководилац за инспекцијске послове
1219.10	Руководилац за комуналне послове
1219.11	Руководилац за личне услуге
1219.12	Руководилац за опште послове
1219.13	Руководилац за управљање квалитетом
1219.14	Руководилац обезбеђења
1219.15	Руководилац пословних услуга
1219.16	Руководилац правних послова
1219.17	Секретар јавне службе / агенције / организације у јавном сектору
1219.18	Секретар министарства/државног органа
1219.19	Секретар пословног система
1219.20	Секретар предшколске установе
1219.21	Секретар суда/тужилаштва/правобранилаштва
1219.22	Секретар факултета/института
1219.23	Секретар школе
1219.24	Тужилац за организовани криминал
1219.25	Тужилац за ратне злочине
1219.26	Шеф кабинета
1219.27	Ликвидациони управник

1219.28	Руководилац у организацији/органу државне управе
1219.29	Стечајни управник
122	Руководиоци продаје, маркетинга и развоја
1221	Руководиоци продаје и маркетинга
1221.01	Директор маркетинга
1221.02	Комерцијални директор
1221.03	Регионални менаџер продаје
1221.04	Руководилац продаје
1222	Руководиоци за односе с јавношћу и пропаганду
1222.01	Руководилац за издаваштво
1222.02	Руководилац за информисање
1222.03	Руководилац за односе с јавношћу
1222.04	Руководилац за рекламирање и оглашавање
1223	Руководиоци за истраживање и развој
1223.01	Руководилац научних истраживања и развоја
1223.02	Руководилац за истраживање и развој
1223.03	Руководилац за развој пословних процеса
1223.04	Руководилац за развој производа
13	Руководиоци производње и специјализованих услуга
131	Руководиоци производње у пољопривреди, шумарству и рибарству
1311	Руководиоци производње у пољопривреди и шумарству
1311.01	Руководилац за пројектовање, подизање и одржавање зеленила
1311.02	Руководилац на великим фармама
1311.03	Руководилац на плантажама
1311.04	Руководилац у пољопривреди
1311.05	Руководилац у шумарству
1311.06	Руководилац у ветеринарству
1312	Руководиоци производње у рибарству
1312.01	Директор рибњака
1312.02	Руководилац производње аквакултура
1312.03	Руководилац у рибарству
132	Руководиоци прерађивачке индустрије, рударства, грађевинарства и дистрибуције
1321	Руководиоци у прерађивачкој индустрији и снабдевању енергијом и водом
1321.01	Директор у прерађивачкој индустрији
1321.02	Руководилац производње у прерађивачкој индустрији
1321.03	Технички директор у прерађивачкој индустрији
1321.04	Руководилац за производњу / снабдевање електричном енергијом/гасом/паром
1321.05	Руководилац за снабдевање водом / управљање отпадним водама
1321.06	Руководилац за управљање отпадом
1321.07	Руководилац одржавања машина/постројења

1321.08	Технички директор у енергетици
1322	Руководиоци у рударству
1322.01	Директор рудника
1322.02	Руководилац експлоатације нафте и гаса
1322.03	Руководилац одржавања рударске опреме и постројења
1322.04	Руководилац производње у каменолому
1322.05	Руководилац производње у руднику
1322.06	Технички директор у рударству
1322.07	Управник рудника
1322.08	Руководилац геолошких истраживања
1323	Руководиоци у грађевинарству
1323.01	Грађевински предузимач
1323.02	Директор градње
1323.03	Директор у грађевинарству
1323.04	Пројект менаџер за изградњу
1323.05	Пројект менаџер у грађевинарству
1323.06	Руководилац градилишта
1324	Руководиоци набавке и дистрибуције
1324.01	Директор аеродрома
1324.02	Директор луке
1324.03	Руководилац за ланац снабдевања
1324.04	Руководилац за логистичку подршку
1324.05	Руководилац за систем урбаног транзита
1324.06	Руководилац за снабдевање и дистрибуцију робе
1324.07	Руководилац набавке
1324.08	Руководилац поштанских услуга
1324.09	Руководилац складиштења
1324.10	Руководилац транспорта
1324.11	Руководилац цевоводног транспорта
1324.12	Руководилац шпедиције
1324.13	Технички директор транспорта
1324.14	Управник аутобуске станице
1324.15	Управник железничке станице
1324.16	Управник поште
1324.17	Руководилац механизације
133	Руководиоци информационо-комуникационих технологија
1330	Руководиоци информационо-комуникационих технологија
1330.01	Директор за информациони инжењеринг
1330.02	Директор информационих система
1330.03	Директор телекомуникација
1330.04	Руководилац за ИКТ мреже
1330.05	Руководилац за интернет услуге
1330.06	Руководилац за обраду података

1330.07	Руководилац за развој апликација
1330.08	Руководилац за развој информационо-комуникационих технологија
1330.09	Руководилац телекомуникационих услуга
1330.10	Руководилац за сервисирање рачунара и комуникационе опреме
134	Руководиоци услуга у здравству, социјалној заштити, образовању, финансијама, осигурању, научноистраживачкој делатности и култури
1341	Руководиоци стручних служби за бригу о деци
1341.01	Руководилац дома за децу без родитељског старања
1341.02	Руководилац центра за децу заштити
1342	Руководиоци стручних служби у здравству
1342.01	Директор болнице
1342.02	Директор дома здравља
1342.03	Директор клинике
1342.04	Директор установе здравствене заштите
1342.05	Помоћник директора установе здравствене заштите
1342.06	Руководилац организационе јединице установе здравствене заштите
1343	Руководиоци стручних служби за бригу о одраслим и старим лицима
1343.01	Директор геронтолошког центра
1343.02	Директор дома за стара лица
1343.03	Директор установе за бригу о одраслим лицима
1343.04	Помоћник директора установе за бригу о одраслим лицима
1343.05	Руководилац геронтолошког центра / дома за стара лица
1343.06	Руководилац службе за кућну негу
1343.07	Руководилац службе за негу старих
1344	Руководиоци стручних служби за социјалну заштиту и ресоцијализацију
1344.01	Директор дома за малолетне делинквенте
1344.02	Директор казнено-поправне установе
1344.03	Директор установе социјалне заштите
1344.04	Помоћник директора установе социјалне заштите
1344.05	Руководилац прихватилишта за стара и одрасла лица
1344.06	Руководилац центра за социјални рад
1345	Руководиоци у образовању
1345.01	Декан факултета
1345.02	Директор високе школе/високе школе струковних студија
1345.03	Директор основне школе
1345.04	Директор предшколске установе
1345.05	Директор средње школе
1345.06	Помоћник директора образовне установе
1345.07	Председник академије струковних студија
1345.08	Продекан факултета
1345.09	Проректор универзитета
1345.10	Ректор универзитета

1345.11	Шеф катедре
1345.12	Шеф департмана
1345.13	Директор установе/центра у неформалном образовању
1346	Руководиоци стручних служби у области финансија и осигурања
1346.01	Директор банке
1346.02	Директор за управљање ризицима у банкарству
1346.03	Директор завода/фонда за осигурање
1346.04	Директор осигуравајућег друштва
1346.05	Директор филијале за осигурање имовине и лица
1346.06	Руководилац агенције за осигурање
1346.07	Руководилац експозитуре банке
1346.08	Руководилац за банкарско извештавање, анализу и моделирање
1346.09	Руководилац за контролу усклађености пословања банке
1346.10	Руководилац за кредитни портфолио
1346.11	Руководилац за наплату потраживања
1346.12	Руководилац за реструктурирање и специјализовану подршку клијентима
1349	Руководиоци истраживачких организација, установа културе и други
1349.01	Директор музеја
1349.02	Директор научног института
1349.03	Директор позоришта
1349.04	Директор студентског културног центра
1349.05	Директор установе културе
1349.06	Директор филмске продукције
1349.07	Помоћник директора установе културе
1349.08	Руководилац архиве
1349.09	Руководилац уметничке галерије
1349.10	Руководилац установе културе
1349.11	Управник студентског/ученичког дома
14	Руководиоци у туризму, угоститељству, трговини и сродним услугама
141	Руководиоци хотела и ресторана
1411	Руководиоци хотела
1411.01	Менаџер мотела
1411.02	Менаџер хостела
1411.03	Менаџер хотела
1412	Руководиоци ресторана
1412.01	Менаџер за послуживање хране и пића – кетеринг
1412.02	Менаџер кафића/клуба
1412.03	Менаџер ресторана
1412.04	Руководилац угоститељског објекта
142	Руководиоци у трговини на велико и мало
1420	Руководиоци у трговини на велико и мало
1420.01	Менаџер продавнице
1420.02	Менаџер супермаркета

1420.03	Менаџер у veleпродаји
1420.04	Менаџер у малопродаји
1420.05	Руководилац за спољну трговину
1420.06	Управник апотеке
143	Руководиоци у осталим услужним делатностима
1431	Руководиоци спортских, рекреативних и културних центара
1431.01	Директор спортског центра
1431.02	Директор установе за спорт и физичку културу
1431.03	Менаџер биоскопа
1431.04	Менаџер забавног парка
1431.05	Менаџер казина
1431.06	Менаџер рекреативног центра
1431.07	Менаџер у спорту
1431.08	Помоћник директора установе за спорт и физичку културу
1431.09	Руководилац спортске организације
1431.10	Руководилац у спорту и рекреацији
1439	Руководиоци у осталим услужним делатностима неразврстани на другом месту
1439.01	Директор марине
1439.02	Менаџер козметичког салона
1439.03	Менаџер ауто-кампа
1439.04	Менаџер контакт центра
1439.05	Менаџер конференцијског центра
1439.06	Менаџер туристичке агенције
1439.07	Менаџер тржног центра
1439.08	Менаџер центра за камповање
1439.09	Менаџер ауто-сервиса
2	СТРУЧЊАЦИ И УМЕТНИЦИ
21	Стручњаци основних и примењених наука
211	Стручњаци физичких и гео-наука
2111	Физичари и астрономи
2111.01	Аеро-динамичар
2111.02	Астроном
2111.03	Астрофизичар
2111.04	Балистичар
2111.05	Истраживач у области физике
2111.06	Медицински физичар
2111.07	Метролог
2111.08	Молекуларни физичар
2111.09	Нуклеарни физичар
2111.10	Реолог
2111.11	Стручњак за енергију из обновљивих извора
2111.12	Стручњак механике

2111.13	Термодинамичар
2111.14	Физичар
2111.15	Физичар акустичар
2111.16	Физичар за електрицитет и магнетизам
2111.17	Физичар за електронику
2111.18	Физичар за оптичку/светлосну физику
2111.19	Физичар хидродинамичар
2112	Метеоролози
2112.01	Агрометеоролог
2112.02	Климатолог
2112.03	Метеоролог
2112.04	Синоптичар
2112.05	Хидрометеоролог
2113	Хемичари и физикохемичари
2113.01	Истраживач у области физикохемије
2113.02	Истраживач у области хемије
2113.03	Кристалографиста
2113.04	Нуклеарни хемичар
2113.05	Физикохемичар
2113.06	Хемичар
2113.07	Хемичар аналитичар
2114	Геолози и геофизичари
2114.01	Геолог геотехнике
2114.02	Геолог минералних сировина
2114.03	Геолог регионалне геологије
2114.04	Геомагнетичар
2114.05	Геоморфолог
2114.06	Геофизичар
2114.07	Истраживач у области геологије
2114.08	Палеонтолог
2114.09	Петролог
2114.10	Седиментолог
2114.11	Сеизмолог
2114.12	Спелеолог
2114.13	Хидрогеолог
212	Математичари, актуари (стручњаци осигурања) и статистичари
2120	Математичари, актуари (стручњаци осигурања) и статистичари
2120.01	Актуар
2120.02	Аналитичар оперативних истраживања
2120.03	Аналитичар осигурања
2120.04	Демограф
2120.05	Истраживач у области математике
2120.06	Ликвидатор штета

2120.07	Математичар
2120.08	Статистичар
2120.09	Статистичар биометричар
2120.10	Статистичар истраживач
2120.11	Спортски статистичар
213	Стручњаци биолошких наука
2131	Биолози, ботаничари, зоолози и сродни стручњаци
2131.01	Анатом
2131.02	Бактериолог
2131.03	Биокибернетичар
2131.04	Биолог
2131.05	Биомедицински истраживач
2131.06	Биометричар
2131.07	Биотехнолог
2131.08	Биофизичар
2131.09	Биохемичар
2131.10	Ботаничар
2131.11	Генетичар
2131.12	Ембриолог
2131.13	Ентомолог
2131.14	Зоо-бактериолог
2131.15	Зоолог
2131.16	Истраживач у области биологије
2131.17	Ихтиолог
2131.18	Кинолог
2131.19	Медицински биохемичар
2131.20	Микробиолог
2131.21	Молекуларни биолог
2131.22	Молекуларни генетичар
2131.23	Орнитолог
2131.24	Патолог за биљке
2131.25	Таксоном за животиње/биљке
2131.26	Токсиколог
2131.27	Фармаколог
2131.28	Физиолог за животиње/биљке
2131.29	Хидробиолог
2131.30	Хистолог за животиње/биљке
2131.31	Цитолог за животиње/биљке
2132	Стручњаци и саветници у области пољопривреде, шумарства и рибарства
2132.01	Агроном
2132.02	Инжењер за шумско подручје
2132.03	Истраживач у области пољопривреде

2132.04	Пројектант за израду планских докумената за газдовање шумама/ловиштем
2132.05	Пројектант за шумске саобраћајнице
2132.06	Пројектант озелењавања
2132.07	Саветник за воћарство и виноградарство
2132.08	Саветник за ловну привреду
2132.09	Саветник за ратарство и повртарство
2132.10	Саветник за рибарство
2132.11	Саветник за сточарство и пчеларство
2132.12	Саветник за цвећарство
2132.13	Саветник за шумарство
2132.14	Саветник за заштиту биља
2132.15	Стручњак за гајење дивљачи
2132.16	Стручњак за гајење и заштиту шума
2132.17	Стручњак за генофонд и расадничку производњу
2132.18	Стручњак за коришћење шума и шумских ресурса
2132.19	Стручњак за рибарско подручје
2132.20	Технолог за виноградарство
2132.21	Технолог за воћарство
2132.22	Технолог за исхрану животиња
2132.23	Технолог за повртарство
2132.24	Технолог за ратарство
2132.25	Технолог за селекцију у ратарству и повртарству
2132.26	Технолог за селекцију у сточарству
2132.27	Технолог за сточарство
2132.28	Технолог за цвећарство
2132.29	Технолог заштите биља
2132.30	Технолог заштите шума од ерозије
2132.31	Технолог пољопривредне механизације
2132.32	Технолог пољопривредних мелиорација
2132.33	Технолог припреме производње у шумарству
2133	Стручњаци за заштиту животне средине
2133.01	Аналитичар економије животне средине
2133.02	Аналитичар заштите животне средине
2133.03	Аналитичар квалитета ваздуха
2133.04	Аналитичар квалитета воде
2133.05	Ботанички еколог
2133.06	Еколог
2133.07	Проверивач заштите животне средине
2133.08	Саветник за заштиту животне средине
2133.09	Санитарни еколог
2133.10	Стручњак за заштиту животне средине
2133.11	Стручњак за управљање отпадом
214	Инжењери (осим електротехничких)

2141	Индустријски и процесни инжењери
2141.01	Индустријски инжењер
2141.02	Инжењер за индустријска постројења
2141.03	Инжењер за индустријску ефикасност
2141.04	Инжењер организације рада
2141.05	Инжењер производње
2141.06	Инжењер студије рада – планер
2142	Грађевински инжењери
2142.01	Грађевински аналитичар
2142.02	Грађевински инжењер
2142.03	Грађевински инжењер конструктор
2142.04	Грађевински инжењер конструкција мостоградње
2142.05	Грађевински инжењер статичар
2142.06	Грађевински инспектор
2142.07	Грађевински пројектант високоградње
2142.08	Грађевински пројектант нискоградње
2142.09	Грађевински пројектант путева
2142.10	Грађевински пројектант хидроенергетских објеката
2142.11	Грађевински пројектант хидротехничке инфраструктуре
2142.12	Инжењер високоградње
2142.13	Инжењер нискоградње
2142.14	Истраживач у области грађевинарства
2143	Инжењери за заштиту животне средине
2143.01	Еколошки инжењер
2143.02	Инжењер за управљање загађењем ваздуха
2143.03	Инжењер заштите животне средине
2143.04	Процесни инжењер за отпадне воде
2143.05	Специјалиста за очување животне средине
2143.06	Стручњак за енергетску ефикасност
2144	Машински инжењери
2144.01	Авио-инжењер за контролу исправности ваздухоплова
2144.02	Инжењер аеро-наутике
2144.03	Инжењер бродоградње
2144.04	Инжењер за одржавање друмских возила
2144.05	Инжењер контроле квалитета обраде метала
2144.06	Инжењер обраде метала
2144.07	Инжењер производње и одржавања алатних машина
2144.08	Инжењер производње и одржавања машина и уређаја прецизне технике
2144.09	Инжењер производње и одржавања механизације
2144.10	Инжењер производње и одржавања процесних машина и постројења
2144.11	Инжењер производње и одржавања термотехничких машина и постројења
2144.12	Истраживач пројектовања саобраћајних средстава
2144.13	Истраживач у области машинства

2144.14	Конструктор ваздухоплова
2144.15	Конструктор мотора са унутрашњим сагоревањем
2144.16	Конструктор процесних машина и постројења
2144.17	Конструктор термоенергетских постројења
2144.18	Конструктор уређаја хидраулике и пнеуматике
2144.19	Конструктор хидроенергетских постројења
2144.20	Машински инжењер
2144.21	Машински инжењер ауто-механике
2144.22	Машински инжењер за нуклеарну енергију
2144.23	Пројектант за индустријску механизацију, лифтове и жичаре
2144.24	Пројектант машинског инжењеринга
2144.25	Пројектант металних конструкција
2144.26	Пројектант термотехничких уређаја
2144.27	Пројектант хидроенергетских постројења
2144.28	Инжењер производње моторних возила
2145	Хемијски инжењери и прехрамбени технолози
2145.01	Гумарско-пластичарски технолог
2145.02	Истраживач у области прехрамбене технологије
2145.03	Истраживач у области хемијске технологије
2145.04	Петрохемијски технолог
2145.05	Пројектант хемијских процеса
2145.06	Технолог графичарства
2145.07	Технолог за прераду воде
2145.08	Технолог за производњу боја и лакова
2145.09	Технолог кондиторске производње
2145.10	Технолог прераде воћа и поврћа
2145.11	Технолог прераде дувана
2145.12	Технолог прераде жита
2145.13	Технолог прераде меса и рибе
2145.14	Технолог прераде млека
2145.15	Технолог производње алкохола, квасца и киселина
2145.16	Технолог производње готових јела
2145.17	Технолог производње и прераде анималних производа
2145.18	Технолог производње и прераде биљних производа
2145.19	Технолог производње концентроване сточне хране
2145.20	Технолог производње пића
2145.21	Технолог производње хлеба, пецива и тестенина
2145.22	Технолог текстилне конфекције
2145.23	Хемијски аналитичар
2145.24	Хемијски технолог за неметале
2145.25	Хемијски технолог примене производа
2146	Инжењери рударства, металургије и сродни стручњаци
2146.01	Инжењер галванизације

- 2146.02 Инжењер обраде челичних производа
- 2146.03 Инжењер припреме и оплемењивања минералних сировина
- 2146.04 Инжењер производње каблова и проводника
- 2146.05 Истраживач у области рударства и металургије
- 2146.06 Металуршки инжењер
- 2146.07 Рударски инжењер
- 2146.08 Рударски инжењер површинске експлоатације
- 2146.09 Рударски инжењер подземне експлоатације
- 2149 **Стручњаци техничких наука (осим електротехничких) неразврстани на другом месту**
- 2149.01 Биомедицински инжењер
- 2149.02 Енергетски ревизор
- 2149.03 Инжењер за експлозивна убојна средства
- 2149.04 Инжењер за материјале
- 2149.05 Инжењер за оптику
- 2149.06 Инжењер безбедности и здравља на раду
- 2149.07 Инжењер заштите од пожара
- 2149.08 Инжењер контроле квалитета
- 215 **Стручњаци електротехничких наука**
- 2151 **Инжењери електротехнике и електроенергетике**
- 2151.01 Електроинжењер
- 2151.02 Инжењер експлоатације електричних машина за уређаје и постројења
- 2151.03 Инжењер експлоатације опреме железничке вуче и возила
- 2151.04 Инжењер електроенергетике
- 2151.05 Инжењер електромеханике
- 2151.06 Инжењер електроснабдевања
- 2151.07 Инжењер производње електротехничких производа
- 2151.08 Истраживач у области електротехнике
- 2151.09 Конструктор електричних производа
- 2151.10 Пројектант електричних апарата за домаћинство
- 2151.11 Пројектант за електроенергетику
- 2152 **Инжењери електронике**
- 2152.01 Инжењер електроничар
- 2152.02 Инжењер електроничар за инструменте
- 2152.03 Инжењер електроничар за информациони инжењеринг
- 2152.04 Инжењер електроничар за полупроводнике
- 2152.05 Инжењер за рачунарски хардвер
- 2152.06 Инжењер медицинске електронике
- 2152.07 Инжењер мехатронике
- 2152.08 Инжењер одржавања рачунарске опреме
- 2152.09 Инжењер производње рачунарске опреме
- 2153 **Инжењери телекомуникација и ПТТ саобраћаја**
- 2153.01 Инжењер за емисиону технику

2153.02	Инжењер за телекомуникационе мреже
2153.03	Инжењер ПТТ саобраћаја
2153.04	Инжењер телекомуникација
2153.05	Инспектор за телекомуникације
2153.06	Истраживач у области телекомуникација
216	Архитекте, урбанисти, геодети и дизајнери
2161	Архитекте
2161.01	Архитекта
2161.02	Архитекта за просторно планирање
2161.03	Архитектонски пројектант
2161.04	Архитектонски пројектант ентеријера и дизајна
2161.05	Архитектонски технолог конзервације и ревитализације објекта
2162	Архитекте за пејзажну архитектуру
2162.01	Архитекта за пејзажну архитектуру
2162.02	Инжењер за пејзажну архитектуру
2163	Дизајнери производа и одевних предмета
2163.01	Дизајнер
2163.02	Дизајнер амбалаже
2163.03	Дизајнер индустријских производа
2163.04	Дизајнер накита
2163.05	Дизајнер обуће
2163.06	Дизајнер текстила
2163.07	Дизајнер техничких производа
2163.08	Костимограф
2163.09	Модни дизајнер
2163.10	Модни креатор
2163.11	Уметнички пројектант ентеријера и дизајна
2164	Урбанисти, саобраћајни инжењери и пројектанти
2164.01	Инжењер друског саобраћаја
2164.02	Инжењер друског саобраћаја за међународни транспорт и шпедицију
2164.03	Инжењер железничког саобраћаја
2164.04	Инспектор за друмски и јавни саобраћај
2164.05	Инспектор за железнички саобраћај
2164.06	Инспектор за јавне путеве
2164.07	Инспектор за просторно планирање
2164.08	Инспектор за унутрашњу пловидбу
2164.09	Истраживач у области саобраћаја
2164.10	Истраживач у области урбанизма
2164.11	Просторни планер
2164.12	Саобраћајни инжењер
2164.13	Саобраћајни инспектор
2164.14	Саобраћајни планер
2164.15	Урбаниста

2164.16	Урбанистички инспектор
2164.17	Урбанистички планер
2164.18	Урбанистички пројектант
2165	Картографи и геодети
2165.01	Геодета
2165.02	Геодета примењене геодезије
2165.03	Геодета специјалиста за аероснимање
2165.04	Геодета специјалиста за хидрографију
2165.05	Геодета у рударству
2165.06	Геодетски аналитичар
2165.07	Инжењер геодезије
2165.08	Картограф
2165.09	Катастарски геодета
2165.10	Фотограметар
2166	Графички и мултимедијски дизајнери
2166.01	Веб-дизајнер
2166.02	Графички дизајнер
2166.03	Графички уредник часописа и новина
2166.04	Дигитални уметник
2166.05	Дизајнер звука
2166.06	Дизајнер компјутерских игара
2166.07	Дизајнер мултимедија
2166.08	Дизајнер публикација
2166.09	Илустратор књига
2166.10	Илустратор постера/паноса
2166.11	Ликовни графичар
22	Здравствени стручњаци
221	Доктори медицине
2211	Доктори опште медицине
2211.01	Лекар
2211.02	Лекар у служби хитне медицинске помоћи
2211.03	Лекар у спорту
2212	Доктори медицине – специјалисти
2212.01	Акушер
2212.02	Алерголог
2212.03	Анестезиолог
2212.04	Вариколог
2212.05	Вирусолог
2212.06	Гастроентеролог
2212.07	Геронтолог
2212.08	Гинеколог
2212.09	Дерматовенеролог
2212.10	Дерматолог

2212.11	Дијабетолог
2212.12	Ендокринолог
2212.13	Епидемиолог
2212.14	Имунолог
2212.15	Интерниста
2212.16	Инфектолог
2212.17	Кардиоваскуларни хирург
2212.18	Кардиолог
2212.19	Клинички патолог
2212.20	Медицински бактериолог
2212.21	Медицински патолог
2212.22	Миколог
2212.23	Неонатолог
2212.24	Неуролог
2212.25	Неуропатолог
2212.26	Неуропедијатар
2212.27	Неуропсихијатар
2212.28	Неурохирург
2212.29	Нефролог
2212.30	Онколог
2212.31	Ортопед
2212.32	Оториноларинголог
2212.33	Офталмолог
2212.34	Паразитолог
2212.35	Патолог
2212.36	Патолог судске медицине / хистопатологије / неуропатологије у хирургији
2212.37	Педијатар
2212.38	Перинатолог
2212.39	Пнеумолог
2212.40	Психијатар
2212.41	Пулмолог
2212.42	Радијациони онколог
2212.43	Радиолог
2212.44	Реуматолог
2212.45	Специјалиста медицине рада
2212.46	Специјалиста нуклеарне медицине
2212.47	Специјалиста социјалне медицине
2212.48	Специјалиста спортске медицине
2212.49	Специјалиста ургентне медицине
2212.50	Трансфузиолог
2212.51	Трауматолог
2212.52	Уролог
2212.53	Физијатар

2212.54	Физиолог
2212.55	Физиолог ендокринолог
2212.56	Физиолог епидемиолог
2212.57	Физиолог неуролог
2212.58	Фонијатар
2212.59	Хематолог
2212.60	Хирург
2212.61	Хистопатолог
2212.62	Специјалиста медицинске микробиологије
2212.63	Специјалиста хигијене
222	Више медицинске и акушерске сестре
2221	Више медицинске сестре
2221.01	Виша анестезиолошка медицинска сестра
2221.02	Виша медицинска сестра
2221.03	Виша педијатријска медицинска сестра
2221.04	Виша психијатријска медицинска сестра
2221.05	Главна медицинска сестра
2222	Више акушерске сестре
2222.01	Виша гинеколошко-акушерска сестра
223	Стручњаци традиционалне и алтернативне медицине
2230	Стручњаци традиционалне и алтернативне медицине
2230.01	Акупунктуролог
2230.02	Хомеопат
224	Парамедицинско особље
2240	Парамедицинско особље
225	Доктори ветеринарске медицине
2250	Доктори ветеринарске медицине
2250.01	Ветеринар
2250.02	Ветеринар епидемиолог
2250.03	Ветеринар патолог
2250.04	Ветеринар репродукције и вештачког осемењавања
2250.05	Ветеринар специјалиста епизоотиологије заразних и паразитских болести
2250.06	Ветеринар хирург
2250.07	Ветеринарски инспектор
2250.08	Истраживач у области ветеринарства
226	Остали здравствени стручњаци
2261	Стоматолози
2261.01	Максилофацијални хирург
2261.02	Орални хирург
2261.03	Ортодонт
2261.04	Пародонтолог
2261.05	Педонтолог
2261.06	Специјалиста денталне и оралне патологије с пародонтологијом

2261.07	Специјалиста дечије и превентивне стоматологије
2261.08	Специјалиста ендодонције
2261.09	Специјалиста оралне хирургије
2261.10	Стоматолог
2261.11	Стоматолог протетичар
2262	Фармацеути
2262.01	Апотекарски фармацеут
2262.02	Индустријски фармацеут
2262.03	Истраживач у области фармације
2262.04	Организатор клиничких испитивања
2262.05	Радио-фармацеут
2262.06	Специјалиста контроле квалитета фармацеутских производа
2262.07	Фармацеут
2262.08	Фармацеут козметолог
2262.09	Фармацеут снабдевања, промета и набавке лекова
2262.10	Фармацеут специјалиста за лековито биље
2262.11	Фармацеут специјалиста за фармацеутску технологију
2262.12	Фармацеут специјалиста клиничке фармакологије
2262.13	Фармацеут у болници
2263	Стручњаци за здравље на раду
2263.01	Стручњак за безбедност и здравље на раду
2263.02	Стручњак за заштиту од радијације
2263.03	Стручњак за санитарну безбедност и здравље на раду
2264	Физиотерапеути
2264.01	Спортски физиотерапеут
2264.02	Физиотерапеут
2264.03	Физиотерапеут за терапију ласером
2264.04	Физиотерапеут специјалиста за геријатрију
2264.05	Физиотерапеут специјалиста за ортопедију
2264.06	Физиотерапеут специјалиста за педијатрију
2265	Дијететичари-нутриционисти
2265.01	Медицински дијететичар
2265.02	Нутрициониста дијететичар
2265.03	Спортски нутрициониста
2266	Аудиолози и логопеди
2266.01	Аудиолог
2266.02	Логопед
2266.03	Ортофоничар
2266.04	Фонопед
2267	Оптометричари и сродни
2267.01	Оптометричар
2267.02	Ортоптичар
2269	Здравствени стручњаци неразврстани на другом месту

2269.01	Хирургичар
2269.02	Мртвозорник
2269.03	Остеопат
2269.04	Радни терапеут
2269.05	Рекреативни терапеут
2269.06	Специјалиста за дерматокосметику
2269.07	Специјалиста за медицинску естетику
2269.08	Специјалиста за терапију бојом – хромотерапију
2269.09	Специјалиста за терапију музиком – музикотерапију
2269.10	Терапеут специјалиста за игру и покрет
23	Стручњаци за образовање и васпитање
231	Наставно особље на високошколским установама
2310	Наставници и сарадници у високом образовању
2310.01	Наставник у области архитектуре
2310.02	Наставник у области библиотекарства, архиварства и музеологије
2310.03	Наставник у области биолошких наука
2310.04	Наставник у области биотехничких наука
2310.05	Наставник у области ветеринарских наука
2310.06	Наставник у области геодетског инжењерства
2310.07	Наставник у области геонаука
2310.08	Наставник у области грађевинског инжењерства
2310.09	Наставник у области драмских и аудио-визуелних уметности
2310.10	Наставник у области економских наука
2310.11	Наставник у области електротехничког и рачунарског инжењерства
2310.12	Наставник у области индустријског инжењерства и инжењерског менаџмента
2310.13	Наставник у области инжењерства заштите животне средине
2310.14	Наставник у области историјских и археолошких наука
2310.15	Наставник у области културолошке науке и комуникологије
2310.16	Наставник у области ликовних уметности
2310.17	Наставник у области математичких наука
2310.18	Наставник у области машинског инжењерства
2310.19	Наставник у области медицинских наука
2310.20	Наставник у области менаџмента и бизниса
2310.21	Наставник у области металуршког инжењерства
2310.22	Наставник у области музике и извођачких уметности
2310.23	Наставник у области наука о заштити животне средине и заштите на раду
2310.24	Наставник у области наука о уметностима
2310.25	Наставник у области организационих наука
2310.26	Наставник у области педагошких наука
2310.27	Наставник у области политичких наука
2310.28	Наставник у области правних наука
2310.29	Наставник у области примењених уметности и дизајна

2310.30	Наставник у области психолошких наука
2310.31	Наставник у области рачунарских наука
2310.32	Наставник у области рехабилитације
2310.33	Наставник у области рударског инжењерства
2310.34	Наставник у области саобраћајног инжењерства
2310.35	Наставник у области социолошких наука
2310.36	Наставник у области специјалне едукације и рехабилитације
2310.37	Наставник у области стоматолошких наука
2310.38	Наставник у области теологије
2310.39	Наставник у области технолошког инжењерства
2310.40	Наставник у области фармацеутских наука
2310.41	Наставник у области физичких наука
2310.42	Наставник у области физичког васпитања и спорта
2310.43	Наставник у области физичко-хемијских наука
2310.44	Наставник у области филозофије
2310.45	Наставник у области филолошких наука
2310.46	Сарадник у области архитектуре
2310.47	Сарадник у области библиотекарства, архиварства и музеологије
2310.48	Сарадник у области биолошких наука
2310.49	Сарадник у области биотехничких наука
2310.50	Сарадник у области ветеринарских наука
2310.51	Сарадник у области геонаука
2310.52	Сарадник у области геодетског инжењерства
2310.53	Сарадник у области грађевинског инжењерства
2310.54	Сарадник у области драмских и аудио-визуелних уметности
2310.55	Сарадник у области економских наука
2310.56	Сарадник у области електротехничког и рачунарског инжењерства
2310.57	Сарадник у области индустријског инжењерства и инжењерског менаџмента
2310.58	Сарадник у области инжењерства заштите животне средине
2310.59	Сарадник у области историјских и археолошких наука
2310.60	Сарадник у области културолошке науке и комунологије
2310.61	Сарадник у области ликовних уметности
2310.62	Сарадник у области математичких наука
2310.63	Сарадник у области машинског инжењерства
2310.64	Сарадник у области медицинских наука
2310.65	Сарадник у области менаџмента и бизниса
2310.66	Сарадник у области металуршког инжењерства
2310.67	Сарадник у области музике и извођачких уметности
2310.68	Сарадник у области наука о заштити животне средине и заштите на раду
2310.69	Сарадник у области наука о уметностима
2310.70	Сарадник у области организационих наука
2310.71	Сарадник у области педагошких наука
2310.72	Сарадник у области политичких наука

2310.73	Сарадник у области правних наука
2310.74	Сарадник у области примењених уметности и дизајна
2310.75	Сарадник у области психолошких наука
2310.76	Сарадник у области рачунарских наука
2310.77	Сарадник у области рехабилитације
2310.78	Сарадник у области рударског инжењерства
2310.79	Сарадник у области саобраћајног инжењерства
2310.80	Сарадник у области социолошких наука
2310.81	Сарадник у области специјалне едукације и рехабилитације
2310.82	Сарадник у области стоматолошких наука
2310.83	Сарадник у области теологије
2310.84	Сарадник у области технолошког инжењерства
2310.85	Сарадник у области фармацеутских наука
2310.86	Сарадник у области физичких наука
2310.87	Сарадник у области физичког васпитања и спорта
2310.88	Сарадник у области физичко-хемијских наука
2310.89	Сарадник у области филозофије
2310.90	Сарадник у области филолошких наука
2310.91	Наставник у области геолошког инжењерства
2310.92	Наставник у области криминалистичких наука
2310.93	Наставник у области хемијских наука
2310.94	Сарадник у области геолошког инжењерства
2310.95	Сарадник у области криминалистичких наука
2310.96	Сарадник у области хемијских наука
232	Наставници средњег стручног образовања
2320	Наставници стручних предмета и практичне наставе у средњем стручном образовању
2320.01	Наставник архитектонске групе предмета
2320.02	Наставник астрономије
2320.03	Наставник биротехничке групе предмета
2320.04	Наставник бродограђевинске групе предмета
2320.05	Наставник ветеринарске групе предмета
2320.06	Наставник воћарске и виноградарске групе предмета
2320.07	Наставник геодетске групе предмета
2320.08	Наставник геологије
2320.09	Наставник геофизике
2320.10	Наставник грађевинске групе предмета
2320.11	Наставник графичарско-технолошке групе предмета
2320.12	Наставник групе предмета безбедности и здравља на раду
2320.13	Наставник саобраћајне групе предмета
2320.14	Наставник групе предмета за безбедност и унутрашње послове
2320.15	Наставник групе предмета кондиторства
2320.16	Наставник групе предмета кулинарства

2320.17	Наставник групе предмета основних и социјалних медицинских наука
2320.18	Наставник групе предмета пољопривредне механизације
2320.19	Наставник групе предмета противпожарне заштите
2320.20	Наставник групе предмета технологије дрвета
2320.21	Наставник екологије и заштите животне средине
2320.22	Наставник економске групе предмета
2320.23	Наставник електронске групе предмета
2320.24	Наставник електротехничке групе предмета
2320.25	Наставник кожарско-крзнарске технолошке групе предмета
2320.26	Наставник конфекцијско-технолошке групе предмета
2320.27	Наставник машинске групе предмета
2320.28	Наставник медицинско-биохемијске групе предмета
2320.29	Наставник месарско-прерађивачке групе предмета
2320.30	Наставник металуршке групе предмета
2320.31	Наставник механичке групе предмета
2320.32	Наставник млинарско-пекарске групе предмета
2320.33	Наставник обућарске и кожногалантеријске технолошке групе предмета
2320.34	Наставник педагогије
2320.35	Наставник правне групе предмета
2320.36	Наставник практичне наставе високоградње
2320.37	Наставник практичне наставе воћарства и виноградарства
2320.38	Наставник практичне наставе гинеколошко-опстетичке неге
2320.39	Наставник практичне наставе електроенергетике
2320.40	Наставник практичне наставе електромеханике
2320.41	Наставник практичне наставе електронике
2320.42	Наставник практичне наставе завршних грађевинских радова
2320.43	Наставник практичне наставе здравствене лабораторијске технике
2320.44	Наставник практичне наставе зубне технике – протетике
2320.45	Наставник практичне наставе класичног балета
2320.46	Наставник практичне наставе козметологије
2320.47	Наставник практичне наставе кулинарства
2320.48	Наставник практичне наставе машинске обраде метала
2320.49	Наставник практичне наставе монтаже машина
2320.50	Наставник практичне наставе нискоградње
2320.51	Наставник практичне наставе опште и специјалне неге болесника
2320.52	Наставник практичне наставе посластичарства
2320.53	Наставник практичне наставе прехранбене технологије
2320.54	Наставник практичне наставе производње и одржавања рачунарске технике
2320.55	Наставник практичне наставе производње обуће и кожне галантерије
2320.56	Наставник практичне наставе ратарства и повртарства
2320.57	Наставник практичне наставе текстилне технологије
2320.58	Наставник практичне наставе угоститељског послуживања
2320.59	Наставник практичне наставе хемијске технологије

2320.60	Наставник ратарско-повртарске групе предмета
2320.61	Наставник рачунарске групе предмета
2320.62	Наставник рударске групе предмета
2320.63	Наставник стоматолошке групе предмета
2320.64	Наставник сточарске групе предмета
2320.65	Наставник текстилно-технолошке групе предмета
2320.66	Наставник фармацеутске групе предмета
2320.67	Наставник хемијско-технолошке групе предмета
2320.68	Наставник шумарске групе предмета
2320.69	Наставник практичне наставе саобраћаја
233	Наставници средњег општег и уметничког образовања
2330	Наставници средњег општег и уметничког образовања
2330.01	Наставник балета и плеса
2330.02	Наставник биологије
2330.03	Наставник бугарског језика
2330.04	Наставник географије
2330.05	Наставник енглеског језика
2330.06	Наставник историје
2330.07	Наставник историје књижевности
2330.08	Наставник италијанског језика
2330.09	Наставник јапанског језика
2330.10	Наставник кинеског језика
2330.11	Наставник културолошке групе предмета
2330.12	Наставник латинског језика
2330.13	Наставник ликовне групе предмета
2330.14	Наставник ликовне културе
2330.15	Наставник мађарског језика
2330.16	Наставник математике
2330.17	Наставник музичке групе предмета
2330.18	Наставник музичке културе
2330.19	Наставник немачког језика
2330.20	Наставник опште књижевности и теорије књижевности
2330.21	Наставник психологије
2330.22	Наставник рачунарства и информатике
2330.23	Наставник ромског језика
2330.24	Наставник румунског језика
2330.25	Наставник русинског језика
2330.26	Наставник руског језика
2330.27	Наставник словачког језика
2330.28	Наставник социологије
2330.29	Наставник српског језика
2330.30	Наставник старословенског језика и књижевности
2330.31	Наставник физике

2330.32	Наставник физичке културе
2330.33	Наставник филозофије и логике
2330.34	Наставник филолошке групе предмета
2330.35	Наставник француског језика
2330.36	Наставник хемије
2330.37	Наставник шпанског језика
2330.38	Наставник верске наставе
2330.39	Наставник грађанског васпитања
234	Наставници у основном и предшколском образовању
2341	Наставници у основном образовању
2341.01	Наставник предметне наставе у основном образовању
2341.02	Наставник разредне наставе
2342	Васпитачи у предшколском васпитању и образовању
2342.01	Васпитач предшколске деце
2342.02	Дефектолог васпитач
2342.03	Медицинска сестра васпитач
235	Остали стручњаци за образовање
2351	Андрагози, педагози и стручњаци за системска питања образовања и васпитања
2351.01	Андрагог
2351.02	Истраживач у области андрагогије
2351.03	Истраживач у области педагогије
2351.04	Педагог
2351.05	Просветни инспектор
2351.06	Стручњак за вредновање у образовању и васпитању
2351.07	Стручњак за методе образовања
2351.08	Стручњак за образовне политике
2351.09	Стручњак за развој наставног плана и програма (курукулума)
2352	Стручњаци и наставници за особе са сметњама у развоју
2352.01	Дефектолог
2352.02	Логопедагог
2352.03	Наставник за особе са менталним поремећајем
2352.04	Наставник за особе са оштећењима вида
2352.05	Наставник за особе са оштећењима слуха
2352.06	Наставник за особе са поремећајем гласа и говора
2352.07	Наставник за особе са поремећајима у понашању
2352.08	Сурдопедагог
2352.09	Тифлопедагог
2353	Наставници језика неразврстани на другом месту
2353.01	Наставник у школи страних језика
2354	Наставници музике неразврстани на другом месту
2354.01	Наставник у школи музике и певања
2355	Наставници уметности неразврстани на другом месту

2355.01	Наставник у школи балета и плеса
2355.02	Наставник у школи ликовне и примењене уметности
2356	Инструктори информационих технологија
2356.01	Наставник у школи рачунара
2359	Стручњаци за образовање и васпитање неразврстани на другом месту
2359.01	Васпитач у дому ученика
2359.02	Просветни саветник
2359.03	Саветник у спорту
2359.04	Специјални педагог
2359.05	Предавач/испитивач за возачки испит
2359.06	Предавач у неформалном образовању
24	Стручњаци пословних услуга и администрације
241	Финансијски стручњаци
2411	Рачуноводствени стручњаци
2411.01	Аналитичар платног промета
2411.02	Банкарски инспектор
2411.03	Буџетски инспектор
2411.04	Девизни инспектор
2411.05	Интерни ревизор
2411.06	Рачуноводствени планер-аналитичар
2411.07	Рачуновођа
2411.08	Рачуновођа за порезе
2411.09	Рачунополагач
2411.10	Финансијски контролор
2411.11	Финансијски ревизор
2412	Финансијски и инвестициони саветници
2412.01	Порески саветник
2412.02	Саветник за инвестиције
2412.03	Саветник за клијенте у банкарству
2412.04	Стручњак за инвестиције и развој
2412.05	Стручњак за кастоди послове
2412.06	Финансијски и инвестициони саветник
2412.07	Финансијски саветник
2413	Финансијски аналитичари и сродни
2413.01	Аналитичар за инвестиције
2413.02	Аналитичар за обвезнице
2413.03	Аналитичар финансијског пословања
2413.04	Аналитичар ценовне и комерцијалне политике
2413.05	Консултант за хартије од вредности
2413.06	Контролор у банкарству
2413.07	Менаџер за ризик пословања са корпоративним клијентима
2413.08	Менаџер за ризик пословања са малим и средњим предузећима и предузетницима

2413.09	Менаџер за ризик пословања са становништвом
2413.10	Менаџер за унапређење ефикасности управљања ризицима
2413.11	Специјалиста за документацију у банкарству
2413.12	Специјалиста за електронско банкарство
2413.13	Специјалиста за наплату спорних потраживања у банкарству
2413.14	Специјалиста за платне картице
2413.15	Специјалиста за реструктурирање и подршку клијентима
2413.16	Специјалиста за управљање ризицима у банкарству
2413.17	Специјалиста за усклађеност банкарског пословања
2413.18	Специјалиста за факторинг
2413.19	Стручњак за извештавање, анализу и моделирање у банкарству
2413.20	Стручњак за кредитни портфолио
2413.21	Стручњак за наплату потраживања од правних лица
2413.22	Стручњак за наплату потраживања од физичких лица
2413.23	Стручњак за супервизију средстава обезбеђења
2413.24	Стручњак за управљање кредитним ризиком
2413.25	Стручњак за управљање тржишним ризиком
242	Стручњаци административног пословања
2421	Аналитичари организације и управљања
2421.01	Аналитичар за методе и организацију рада
2421.02	Аналитичар пословних процеса
2421.03	Консултант за управљање пословним процесима
2421.04	Организатор протокола
2421.05	Пословни консултант
2421.06	Специјалиста за стандарде и техничке нормативе
2421.07	Стручњак за ефикасност пословања
2421.08	Стручњак за организацију рада
2421.09	Стручњак за управљање квалитетом
2421.10	Стручњак за логистику
2421.11	Стручњак за пројекте
2422	Стручњаци за јавну политику
2422.01	Аналитичар јавних политика
2422.02	Дипломата
2422.03	Саветник за јавне политике
2423	Стручњаци за кадрове и каријерни развој
2423.01	Аналитичар занимања
2423.02	Аналитичар политике запошљавања
2423.03	Каријерни саветник
2423.04	Организатор кадровских процеса
2423.05	Саветник за запошљавање
2423.06	Специјалиста за кадрове
2423.07	Стручњак за каријерно вођење и саветовање
2423.08	Стручњак за развој људских ресурса

2423.09	Стручњак за селекцију кадрова
2424	Стручњаци за обуку и професионални развој
2424.01	Организатор образовања одраслих
2424.02	Стручњак за обуку и професионални развој кадрова
2424.03	Стручњак за развој радне снаге
243	Стручњаци за продају, маркетинг и односе с јавношћу
2431	Стручњаци за маркетинг и оглашавање
2431.01	Аналитичар тржишта
2431.02	Бренд менаџер
2431.03	Менаџер категорије производа
2431.04	Менаџер производа
2431.05	Стручњак за маркетинг
2431.06	Стручњак за оглашавање
2431.07	Стручњак за дигитални маркетинг
2432	Стручњаци за односе с јавношћу
2432.01	Менаџер за односе с јавношћу
2432.02	Менаџер масовних медија
2432.03	Писац рекламних текстова
2432.04	Рекламни агент
2432.05	Стручњак за односе с јавношћу
2433	Стручњаци за продају техничких и медицинских производа (осим ИКТ)
2433.01	Заступник продаје индустријских производа
2433.02	Заступник продаје медицинских и фармацеутских производа
2433.03	Заступник продаје техничких производа
2434	Стручњаци за продају информационо-комуникационе технологије (ИКТ)
2434.01	Заступник продаје информационо-комуникационих технологија
2434.02	Заступник продаје рачунара и рачунарске опреме
25	Стручњаци за информационо-комуникационе технологије (ИКТ)
251	Аналитичари и стручњаци за развој софтвера и апликација
2511	Систем-аналитичари
2511.01	Аналитичар информационог система
2511.02	Аналитичар пословног система (ИТ)
2511.03	Дизајнер ИТ система
2511.04	Консултант за ИКТ системе
2511.05	Систем-инжењер (ИКТ)
2511.06	Систем-интегратор (ИКТ)
2512	Стручњаци за развој софтвера
2512.01	Пројектант инфраструктуре за ИКТ
2512.02	Програмер
2512.03	Програмер аналитичар
2512.04	Програмер кодер
2512.05	Пројектант информационог система

2512.06	Пројектант софтвера
2512.07	Стручњак за архитектуру информационог система
2512.08	Стручњак за развој софтвера
2513	Стручњаци за развој интернетских апликација и мултимедијалних садржаја
2513.01	Дизајнер корисничког интерфејса
2513.02	Организатор учења на даљину
2513.03	Програмер анимација
2513.04	Програмер компјутерских игара
2513.05	Програмер мултимедија
2513.06	Пројектант веб-сајта
2513.07	Стручњак за архитектуру веб-сајта
2513.08	Стручњак за развој веб-сајта
2513.09	Стручњак за развој интернета
2514	Програмери апликација
2514.01	Инжењер за инфраструктуру рачунарства у облаку (Цлоуд Цомпутинг Енџинеер)
2514.02	Програмер апликација
2514.03	Програмер апликација у Андроид окружењу
2514.04	Програмер апликација у ИОС окружењу
2519	Стручњаци за развој софтвера и апликација и аналитичари неразврстани на другом месту
2519.01	Аналитичар за осигурање квалитета у ИКТ
2519.02	Истраживач у области информационих наука
2519.03	Стручњак за електронско банкарство
2519.04	Стручњак за тестирање система (ИКТ)
2519.05	Стручњак за тестирање софтвера
252	Стручњаци за базе података и мреже
2521	Дизајнери и администратори база података
2521.01	Администратор базе података
2521.02	Администратор података
2521.03	Аналитичар базе података
2521.04	Пројектант базе података
2521.05	Стручњак за архитектуру базе података
2522	Систем-администратори
2522.01	Администратор мрежа (ИКТ)
2522.02	Систем-администратор (ИКТ)
2523	Стручњаци за рачунарске мреже
2523.01	Аналитичар мрежа (ИКТ)
2523.02	Аналитичар рачунарских комуникација
2523.03	Инжењер мрежа и телекомуникација
2523.04	Стручњак за развој рачунарске мреже
2529	Стручњаци за базе података и мреже неразврстани на другом месту

2529.01	Библиотечки информатичар
2529.02	Информатичар
2529.03	Кибернетичар
2529.04	Ревизор за информационо-комуникационе технологије
2529.05	Специјалиста за подршку у раду са апликацијама
2529.06	Специјалиста за сигурносне системе (ИКТ)
2529.07	Стручњак за безбедност информација (ИТ)
2529.08	Стручњак за дигиталну форензику
26	Стручњаци за право, друштвене науке и културу
261	Правници
2611	Заступници
2611.01	Адвокат
2611.02	Правни заступник
2611.03	Заменик јавног тужиоца
2611.04	Заменик правобраниоца
2612	Судије
2612.01	Судија Врховног касационог суда
2612.02	Судија Уставног суда
2612.03	Судија суда опште надлежности
2612.04	Судија суда посебне надлежности
2619	Правници неразврстани на другом месту
2619.01	Арбитар
2619.02	Јавни бележник (нотар)
2619.03	Јавни извршитељ
2619.04	Јавнобележнички помоћник
2619.05	Јавнобележнички сарадник
2619.06	Посредник
2619.07	Правни аналитичар
2619.08	Правни саветник
2619.09	Правник
2619.10	Правобранилачки помоћник
2619.11	Саветник за мирно решавање спорова
2619.12	Судијски помоћник
2619.13	Судски вештак
2619.14	Тужилачки помоћник
2619.15	Стручњак за стечајни поступак
262	Библиотекари, архивисти и кустоси
2621	Архивисти и кустоси
2621.01	Археограф
2621.02	Архивар специјалиста
2621.03	Библиотечко-архивски конзерватор
2621.04	Историчар уметности
2621.05	Конзерватор-рестауратор културних добара

2621.06	Конзерватор културних добара
2621.07	Конзерватор одеће
2621.08	Кустос галерије
2621.09	Кустос музеја
2621.10	Музејски аранжер-декоратер
2621.11	Музејски архивиста
2621.12	Музејски педагог
2621.13	Нумизматичар
2621.14	Рестауратор културних добара
2621.15	Филателист
2622	Библиотекари, документалисти и сродни
2622.01	Библиограф
2622.02	Библиотекар
2622.03	Библиотекар каталогизатор
2622.04	Библиотекар класификатор
2622.05	Библиотекар конзерватор
2622.06	Библиотекар рестауратор
2622.07	Библиотечки инструктор
2622.08	Документалиста
2622.09	Документалиста у спорту
263	Стручњаци друштвених наука, верски стручњаци и великодостојници
2631	Стручњаци економије
2631.01	Агроекономиста
2631.02	Економетричар
2631.03	Економиста
2631.04	Економиста рада
2631.05	Економски аналитичар
2631.06	Економски саветник
2631.07	Истраживач у области економије
2631.08	Саветник за економска питања
2631.09	Стручњак за послове унутрашње трговине
2631.10	Стручњак за спољнотрговинско пословање
2632	Социолози, археолози, антрополози, географи и сродни стручњаци
2632.01	Антрополог
2632.02	Археолог
2632.03	Географ
2632.04	Етногеограф
2632.05	Етнограф
2632.06	Етнолог
2632.07	Истраживач у области географије
2632.08	Истраживач у области социологије
2632.09	Криминолог
2632.10	Пенолог

2632.11	Социјални патолог
2632.12	Социолог
2632.13	Туризмолог
2633	Филозофи, историчари и политиколози
2633.01	Генеалог
2633.02	Историчар
2633.03	Политиколог
2633.04	Филозоф
2634	Психолози
2634.01	Индустријски психолог
2634.02	Истраживач у области психологије
2634.03	Клинички психолог
2634.04	Психолог
2634.05	Психометричар
2634.06	Психотерапеут
2634.07	Социјални психолог
2634.08	Спортски психолог
2634.09	Школски психолог
2635	Стручњаци за социјални рад и саветовање
2635.01	Водитељ случаја
2635.02	Саветник за болести зависности
2635.03	Саветник за брак
2635.04	Саветник за децу и омладину
2635.05	Саветник за жртве породичног насиља
2635.06	Саветник за жртве сексуалног насиља
2635.07	Саветник за породицу
2635.08	Социјални радник
2635.09	Супервизор за социјални рад
2636	Верски стручњаци, великодостојници и теолози
2636.01	Архиђакон
2636.02	Архиепископ
2636.03	Бискуп
2636.04	Владика
2636.05	Ђакон
2636.06	Епископ
2636.07	Жупник
2636.08	Игуман
2636.09	Имам
2636.10	Јерођакон
2636.11	Јеромонах
2636.12	Митрополит
2636.13	Муфтија
2636.14	Надбискуп

2636.15	Пастор
2636.16	Патријарх
2636.17	Рабин
2636.18	Свештеник
2636.19	Теолог
2636.20	Хоџа
264	Књижевници, новинари и лингвисти
2641	Књижевници и сродни
2641.01	Биограф
2641.02	Драматург
2641.03	Есејиста
2641.04	Књижевни критичар
2641.05	Књижевник
2641.06	Критичар ликовних уметности
2641.07	Критичар музичких уметности
2641.08	Критичар позоришних уметности
2641.09	Песник
2641.10	Писац говора
2641.11	Писац за интерактивне медије
2641.12	Романописац
2641.13	Сатиричар
2641.14	Сценариста
2641.15	Филмски критичар
2641.16	Хроничар
2642	Новинари и уредници
2642.01	Аналитичар масовних медија
2642.02	Главни и одговорни уредник
2642.03	Енигмата
2642.04	Издавач
2642.05	Коментатор
2642.06	Координатор деска
2642.07	Музички уредник
2642.08	Новинар
2642.09	Новинар дописник
2642.10	Новинарски репортер
2642.11	Продуцент вести (радио/телевизија)
2642.12	Редактор
2642.13	Спортски новинар
2642.14	Уредник књижевних издања
2642.15	Уредник комуникација на друштвеним мрежама
2642.16	Уредник новина
2642.17	Уредник редакције
2642.18	Уредник рубрике

2642.19	Уредник ТВ програма
2642.20	Уредник у издавачкој делатности
2642.21	Уредник веб сајта
2643	Преводиоци, тумачи и остали лингвисти
2643.01	Графолог
2643.02	Етимолог
2643.03	Инокореспондент
2643.04	Криптолог
2643.05	Лексикограф
2643.06	Лексиколог
2643.07	Лектор
2643.08	Морфолог
2643.09	Преводилац
2643.10	Семантичар/семасиолог
2643.11	Симултани/консекутивни преводилац
2643.12	Судски тумач
2643.13	Тумач знаковног језика
2643.14	Филолог
2643.15	Фонолог
265	Уметници – ствараоци и извођачи
2651	Визуелни уметници
2651.01	Вајар
2651.02	Вајар примењених уметности
2651.03	Иконописац
2651.04	Илустратор
2651.05	Истраживач у области ликовних уметности
2651.06	Карикатуриста
2651.07	Колорист
2651.08	Ликовни уметник
2651.09	Ликовни уредник
2651.10	Рестауратор слика
2651.11	Сликар
2651.12	Сликар примењених уметности
2651.13	Уметник на керамици
2651.14	Фрескописац
2651.15	Цртач анимираних филмова
2652	Музичари инструменталисти, певачи и композитори
2652.01	Бубњар
2652.02	Вибрафониста
2652.03	Виолиниста
2652.04	Виолиста
2652.05	Виолончелиста
2652.06	Вокални солиста

2652.07	Гитариста
2652.08	Диригент оркестра
2652.09	Диригент хора
2652.10	Етномузиколог
2652.11	Кларинетиста
2652.12	Композитор
2652.13	Контрабасиста
2652.14	Концерт мајстор
2652.15	Музиколог
2652.16	Музичар инструменталиста
2652.17	Музичар у ноћном клубу
2652.18	Музички аранжер
2652.19	Музички корепетитор
2652.20	Музички репетитор
2652.21	Обоиста
2652.22	Оперски певач
2652.23	Органиста
2652.24	Оргуљаш
2652.25	Певач у ноћном клубу
2652.26	Пијаниста
2652.27	Позауниста
2652.28	Првак опере
2652.29	Саксофониста
2652.30	Тимпаниста
2652.31	Тромбониста
2652.32	Тромпетиста
2652.33	Трубач
2652.34	Тубиста
2652.35	Фаготиста
2652.36	Флаутиста
2652.37	Фрулаш
2652.38	Харфиста
2652.39	Хорниста
2652.40	Хорски певач
2652.41	Челиста
2652.42	Чембалиста
2653	Плесачи и кореографи
2653.01	Балетски играч
2653.02	Балетски кореограф
2653.03	Балетски корепетитор
2653.04	Балетски репетитор
2653.05	Играч модерних игара
2653.06	Кореограф

2653.07	Плесни асистент
2653.08	Помоћник кореографа
2653.09	Првак балета
2653.10	Фолклорни играч
2653.11	Фолклорни кореограф
2654	Филмски и позоришни режисери, продуценти и сродни
2654.01	Асистент режије
2654.02	Водитељ књиге снимања
2654.03	Дизајнер светла
2654.04	Директор документарног програма
2654.05	Директор сцене
2654.06	Директор филма
2654.07	Директор фотографије
2654.08	Мајстор луткар
2654.09	Мајстор сцене
2654.10	Музички продуцент
2654.11	Организатор програма/емисије
2654.12	Позоришни продуцент
2654.13	Позоришни редитељ
2654.14	Помоћник сценографа
2654.15	Продуцент аудио-видео издања
2654.16	Продуцент радија/телевизије
2654.17	Реализатор програма радија и телевизије
2654.18	Редитељ опере
2654.19	Редитељ радио-емисија
2654.20	Редитељ фотографије
2654.21	Сценограф
2654.22	Сценограф луткар
2654.23	Технички директор за радио/телевизију
2654.24	Филмски и телевизијски монтажер
2654.25	Филмски и телевизијски редитељ
2654.26	Филмски продуцент
2655	Глумци
2655.01	Глумац
2655.02	Глумац имитатор
2655.03	Глумац комичар
2655.04	Глумац приповедач (наратор)
2655.05	Пантомимичар
2656	Спикери на радију, телевизији и другим медијима
2656.01	Водитељ естрадног програма
2656.02	Водитељ јавних манифестација
2656.03	Водитељ радио и ТВ емисија
2656.04	Најављивач програма (конферансије)

- 2656.05 Репортер за временску прогнозу
- 2656.06 Спикер
- 2656.07 Спикер на радију
- 2656.08 Спикер на телевизији
- 2656.09 Спортски репортер
- 2659 **Уметници и извођачи неразврстани на другом месту**
- 2659.01 Акробата
- 2659.02 Артиста на трапезу/жици
- 2659.03 Вентрилоквиста/грбухозборац
- 2659.04 Вођа/члан музичке групе
- 2659.05 Диск цокеј
- 2659.06 Естрадни имитатор
- 2659.07 Естрадни музичар
- 2659.08 Жонглер
- 2659.09 Играч у ноћном клубу
- 2659.10 Илузиониста
- 2659.11 Капелник
- 2659.12 Кловн
- 2659.13 Луткар
- 2659.14 Мађионичар
- 2659.16 Пародичар
- 2659.17 Стендап комичар
- 2659.18 Степ играч
- 2659.19 Улични певач
- 2659.20 Улични свирач
- 2659.21 Хипнотизер
- 2659.22 Циркуски дресер дивљих животиња

3 ТЕХНИЧАРИ И САРАДНИЦИ СТРУЧЊАКА

- 31 Сарадници и техничари у области природних и техничких наука**
- 311 Сарадници и техничари у области физике, хемије и техничких наука**
- 3111 Сарадници и техничари у области физике и хемије**
- 3111.01 Астрономски техничар
- 3111.02 Геолошки техничар
- 3111.03 Геофизички техничар
- 3111.04 Метеоролошки техничар
- 3111.05 Геолошки техничар геотехничких и хидрогеолошких истраживања
- 3111.06 Прехрамбени физичко-хемијски лаборант
- 3111.07 Физички техничар
- 3111.08 Хемијски техничар
- 3111.09 Хемијско-технолошки техничар
- 3111.10 Геолошки техничар за истраживање минералних сировина
- 3112 **Сарадници и техничари у грађевинарству, архитектури, урбанизму и геодезији**

3112.01	Архитектонски техничар
3112.02	Геодетски техничар
3112.03	Геометар
3112.04	Грађевински калкулант
3112.05	Грађевински техничар
3112.06	Грађевински техничар за механику тла
3112.07	Грађевински техничар за прорачуне и планове
3112.08	Техничар високоградње
3112.09	Техничар грађевинских основних радова
3112.10	Техничар за просторно планирање
3112.11	Техничар нискоградње
3112.12	Техничар хидроградње
3112.13	Урбанистички техничар
3112.14	Фотограметријски техничар
3113	Сарадници и техничари у електротехници
3113.01	Електроенергетичар
3113.02	Електроенергетски аеродромски техничар експлоатације и одржавања
3113.03	Електроенергетски техничар експлоатације и одржавања
3113.04	Електромонтерски оператер инсталације и опреме
3113.05	Електромонтерски техничар електричних мрежа
3113.06	Електромонтерски техничар специјалиста електричних постројења
3113.07	Електротехничар
3113.08	Електротехничар за енергетску расвету
3113.09	Електротехничар конструисања електричних делова
3113.10	Електротехничар одржавања апарата за домаћинство
3113.11	Електротехничар одржавања мерних инструмената и склопова
3113.12	Електротехничар одржавања опреме грађевинских, индустријских и лучких дизалица
3113.13	Електротехничар одржавања опреме друмских возила и покретних машина
3113.14	Електротехничар одржавања опреме железничке вуче и возила
3113.15	Електротехничар одржавања опреме лифтова, жичара и елеватора
3113.16	Електротехничар одржавања опреме пловила
3113.17	Електротехничар одржавања опреме производних машина и погона
3113.18	Електротехничар производње машина и опреме
3113.19	Електротехничар производње уређаја за домаћинство
3113.20	Оператер експлоатације и одржавања железничке електроенергетске опреме
3113.21	Техничар преноса електричне енергије
3114	Сарадници и техничари у електроници
3114.01	Оператер одржавања електронских сигнално-сигурносних уређаја
3114.02	Оператер одржавања фоно-уређаја и видео студија
3114.03	Оперативни конструктор енергетско-електронских уређаја
3114.04	Техничар електронике
3114.05	Техничар електронике за мерне инструменте и склопове

3114.06	Техничар електронике за полупроводнике
3114.07	Техничар електронике за прорачуне
3114.08	Техничар електронике за рачунарски хардвер
3114.09	Техничар мехатронике
3114.10	Техничар одржавања рачунарске опреме
3115	Сарадници и техничари у машинству
3115.01	Машински техничар
3115.02	Машински техничар бродоградње
3115.03	Машински техничар за одржавање ваздухоплова
3115.04	Планер обраде метала
3115.05	Техничар аеронаутике
3115.06	Техничар градње пловила
3115.07	Техничар за гасне инсталације
3115.08	Техничар заваривања
3115.09	Техничар конструисања алата и прибора
3115.10	Техничар конструисања машинских елемената
3115.11	Техничар конструисања металних конструкција
3115.12	Техничар конструктор металних производа широке потрошње
3115.13	Техничар контроле квалитета машинских материјала
3115.14	Техничар лабораторијског испитивања и мерења металних материјала
3115.15	Техничар обраде метала деформисањем и одвајањем
3115.16	Техничар обраде метала резањем
3115.17	Техничар пољопривредне механизације
3115.18	Техничар производње и одржавања алатних машина
3115.19	Техничар производње и одржавања енергетских машина и постројења
3115.20	Техничар производње и одржавања машина и уређаја прецизне технике
3115.21	Техничар производње и одржавања машинске механизације
3115.22	Техничар производње и одржавања расхладних уређаја
3115.23	Техничар производње и одржавања термотехничких машина и постројења
3115.24	Техничар производње и одржавања уређаја хидраулике и пнеуматике
3116	Сарадници и техничари хемијских технологија (осим процесних техничара)
3116.01	Графички лаборант
3116.02	Графички техничар
3116.03	Гумарски техничар
3116.04	Дрвноиндустријски техничар
3116.05	Кожарски техничар
3116.06	Лаборант за испитивање грађевинског материјала
3116.07	Лаборант у прехранбеној производњи
3116.08	Прехранбени техничар
3116.09	Сладар
3116.10	Текстилски техничар
3116.11	Техничар производње грађевинског материјала

3116.12	Хемијско-технолошки лаборант
3116.13	Хемијски лаборант
3117	Сарадници и техничари у рударству и металургији
3117.01	Металуршки лаборант
3117.02	Металуршки техничар
3117.03	Металуршки техничар аналитичар
3117.04	Металуршки техничар експлоатације
3117.05	Металуршки техничар за одливке
3117.06	Металуршки техничар за радиоактивне минерале
3117.07	Рударски диспечер
3117.08	Рударски инспектор
3117.09	Рударски техничар
3117.10	Рударски техничар површинске експлоатације
3117.11	Рударски техничар подземне експлоатације
3117.12	Рударски техничар припреме и оплемењивања минералних сировина
3117.13	Техничар истраживања минералних сировина
3117.14	Техничар постројења за истраживање и производњу нафте и земног гаса
3117.15	Техничар производње племенитих метала
3118	Технички цртачи
3118.01	Електротехнички цртач
3118.02	Картографски цртач
3118.03	Машински технички цртач
3118.04	Технички илустратор
3118.05	Технички цртач
3118.06	Технички цртач у грађевинарству
3119	Сарадници и техничари у копненом саобраћају и техничким наукама неразврстани на другом месту
3119.02	Ватрогасни истражитељ
3119.03	Инспектор заштите од пожара
3119.04	Лаборант форензичар
3119.05	Специјалиста за превенцију од пожара
3119.06	Техничар друског саобраћаја
3119.07	Техничар железничког саобраћаја
3119.08	Техничар за индустријске пројекте
3119.09	Техничар безбедности и здравља на раду
3119.10	Техничар роботике
3119.11	Техничар утрошка материјала
3119.12	Контролор техничког прегледа возила
312	Надзорници у рударству, прерађивачкој индустрији и грађевинарству
3121	Надзорници рудника
3121.01	Надзорник у каменолому
3121.02	Надзорник у руднику
3121.03	Рударски надзорник површинске експлоатације

- 3121.04 Рударски надзорник подземне експлоатације
- 3121.05 Рударски надзорник прераде минералне сировине
- 3122 **Надзорници производње у прерађивачкој индустрији**
- 3122.01 Надзорник за завршну обраду производа
- 3122.02 Надзорник производне линије
- 3122.03 Надзорник енергетских система и постројења
- 3122.04 Пословођа одржавања машина/постројења
- 3122.05 Пословођа производње
- 3123 **Грађевински надзорници**
- 3123.01 Надзорник за грађевинску механизацију
- 3123.02 Надзорник инсталатерских и завршних грађевинских радова
- 3123.03 Надзорник у високоградњи
- 3123.04 Пословођа градилишта
- 3123.05 Надзорник у нискоградњи
- 313 **Техничари контроле процеса – процесни техничари**
- 3131 **Оператери постројења за производњу енергије**
- 3131.01 Диспечер електроенергетске станице
- 3131.02 Електроенергетски оператер
- 3131.03 Електроенергетски оператер експлоатације и одржавања
- 3131.04 Машиниста термоцентрале
- 3131.05 Оператер агрегата
- 3131.06 Оператер генераторске станице
- 3131.07 Оператер за трафо-станице
- 3131.08 Оператер постројења за дистрибуцију енергије
- 3131.09 Оператер постројења за соларну енергију
- 3131.10 Оператер производње електричне енергије из природног гаса
- 3131.11 Оператер станице за производњу енергије
- 3131.12 Оператер термоенергетских постројења
- 3131.13 Оператер турбине за производњу електричне енергије
- 3131.14 Оператер хидроенергетских постројења
- 3131.15 Погонски енергетичар
- 3131.16 Турбомашиниста
- 3132 **Оператери пећи за спаљивање отпада и оператери прераде воде**
- 3132.01 Машиниста рени бунара
- 3132.02 Машиниста хидрауличних постројења
- 3132.03 Оператер базена за пречишћавање воде
- 3132.04 Оператер канализационог постројења
- 3132.05 Оператер пећи за спаљивање отпада
- 3132.06 Оператер прераде отпадних вода
- 3132.07 Оператер резервоара за воду
- 3132.08 Оператер у хидростаници
- 3132.09 Оператер уређаја за пречишћавање отпадних вода
- 3132.10 Оператер уређаја за пречишћавање воде

3132.11	Оператер уређаја за филтрирање воде
3132.12	Оператер хидрофора
3132.13	Оператер црпне станице
3133	Контролори хемијских постројења и процеса
3133.01	Контролор завршних производа у наменској индустрији
3133.02	Контролор операције делова у наменској индустрији
3133.03	Контролор процеса полимеризације
3133.04	Контролор процеса производње жестоких пића
3133.05	Контролор процеса производње минералних вода
3133.06	Контролор процеса стерилизације у хемијској производњи
3133.07	Контролор процеса у производњи кокса
3133.08	Контролор у производњи грађевинског материјала
3133.09	Контролор хемијских процеса
3133.10	Оператер за хемијско филтрирање и одвајање
3133.11	Оператер обраде радиоактивног отпада
3133.12	Оператер постројења за третман хемијском топлотом
3133.13	Оператер производње безалкохолних пића
3133.14	Оператер производње вина
3133.15	Оператер производње и прераде адитива, зачина, чаја, кафе и кавовина
3133.16	Оператер у цементари
3133.17	Техничар кондиторске производње
3133.18	Техничар млевења житарица
3133.19	Техничар прераде воћа и поврћа
3133.20	Техничар прераде дувана
3133.21	Техничар прераде меса и рибе
3133.22	Техничар прераде млека
3133.23	Техничар производње и прераде скроба
3133.24	Техничар производње пива
3133.25	Техничар производње уља и биљних масти
3133.26	Техничар производње хлеба, пецива и тестенина
3133.27	Техничар производње шећера
3134	Оператери постројења за рафинисање нафте и природног гаса
3134.01	Дестилатер нафте и природног гаса
3134.02	Оператер блендера за прераду нафте и природног гаса
3134.03	Оператер гасних постројења
3134.04	Оператер парафинских постројења
3134.05	Оператер петролеумских постројења
3134.06	Петрохемијски оператер
3134.07	Процесни техничар у рафинерији нафте
3135	Контролори металуршких процеса
3135.01	Оператер станице за централну контролу металуршких процеса
3135.02	Оператер високих пећи
3135.03	Техничар галванизације

- 3135.04 Техничар производње каблова и проводника
- 3135.05 Техничар производње одливака
- 3135.06 Техничар производње челика
- 3135.07 Техничар термичке обраде метала
- 3139 **Контролори процеса неразврстани на другом месту**
- 3139.01 Контролор индустријских робота
- 3139.02 Металофарбарски контролор
- 3139.03 Оператер за производњу целулозе и папира
- 3139.04 Оператер на линијама за аутоматску производњу
- 3139.05 Техничар дрвопрерађивачке технологије
- 3139.06 Техничар машинске роботике и флексибилне аутоматике
- 3139.07 Техничар рециклаже
- 314 **Сарадници и техничари у биолошким наукама и сродна занимања (осим медицинских)**
- 3141 **Сарадници и техничари у биолошким наукама (осим медицинских)**
- 3141.01 Бактериолошки техничар
- 3141.02 Биолошки техничар
- 3141.03 Биофизички техничар
- 3141.04 Биохемијски техничар
- 3141.05 Ботанички техничар
- 3141.06 Генетички техничар
- 3141.07 Еколошки техничар
- 3141.08 Лаборант биологије
- 3141.09 Прехрамбени микробиолошки лаборант
- 3141.10 Техничар за културу ткива
- 3141.11 Техничар за микробиологију
- 3141.12 Техничар зоологије
- 3141.13 Фармаколошки техничар
- 3142 **Сарадници и техничари у пољопривреди**
- 3142.01 Агрономски техничар
- 3142.02 Воћарско-виноградарски лаборант
- 3142.03 Техничар за воћарство-виноградарство
- 3142.04 Техничар за живинарство
- 3142.05 Техничар за ратарство-повртарство
- 3142.06 Техничар за цвећарство-вртларство
- 3142.07 Техничар заштите биља
- 3142.08 Техничар млекарства
- 3142.09 Техничар пољопривредних мелиорација
- 3142.10 Техничар сточарства
- 3142.11 Техничар хортикултуре
- 3143 **Сарадници и техничари у шумарству**
- 3143.01 Техничар арборикултуре
- 3143.02 Техничар озелењавања насеља и уређења предела

3143.03	Техничар узгоја шума
3143.04	Чувар шума
3143.05	Шумарски техничар
315	Контролори и техничари бродског и авио-саобраћаја
3151	Бродски техничари
3151.01	Бродомашински техничар
3151.02	Бродски механичар моториста
3151.04	Машиниста пловидбе
3151.05	Управник унутрашње пловидбе
3152	Бродски официри палубе и навигатори
3152.01	Заповедник брода
3152.02	Заповедник брода унутрашње пловидбе
3152.03	Капетан брода
3152.04	Капетан бродске преводнице
3152.05	Капетан јахте
3152.06	Кормилар
3152.07	Лучки капетан
3152.08	Лучки техничар
3152.09	Наутичар
3152.10	Наутичар унутрашње пловидбе
3152.11	Наутички техничар
3152.12	Официр бродске машине
3152.13	Официр бродске палубе
3152.14	Пилот глисера
3152.15	Подофицир бродске машине
3152.16	Подофицир бродске палубе
3153	Пилоти авиона и сродна занимања
3153.01	Инжењер лета
3153.02	Инспектор летачке оперативе и летачког особља
3153.03	Инструктор летења
3153.04	Капетан авиона
3153.05	Навигатор летења
3153.06	Организатор летачке оперативе
3153.07	Пилот авиона
3153.08	Пилот привредне авијације
3153.09	Пилот хеликоптера
3153.10	Пробни пилот
3153.11	Оператер беспилотног ваздухоплова
3154	Контролори летења
3154.01	Контролор ваздушног саобраћаја
3155	Техничари електронике за безбедност авио-саобраћаја
3155.01	Оператер опреме за скенирање пртљага
3155.02	Техничар безбедности авио-саобраћаја

- 32 **Медицинске сестре и здравствени техничари**
- 321 **Медицински и фармацеутски техничари**
- 3211 **Техничари за терапеутску опрему и медицинска снимања**
- 3211.01 Рендгенски техничар
- 3211.02 Терапеут за медицинска зрачења
- 3211.03 Техничар за магнетну резонанцу
- 3211.04 Техничар нуклеарне медицине
- 3211.05 Техничар радиографије
- 3211.06 Техничар сонографије
- 3211.07 Виши радиолошки техничар
- 3212 **Техничари медицинске лабораторије**
- 3212.01 Биохемијско-здравствени аналитичар
- 3212.02 Биохемијско-здравствени лаборант
- 3212.03 Лабораторијски техничар за патологију
- 3212.04 Медицинско-лабораторијски техничар
- 3212.05 Микробиолошки лаборант
- 3212.06 Техничар за банку крви
- 3212.07 Техничар серологије
- 3212.08 Физиолошки техничар
- 3212.09 Хематолошки техничар
- 3212.10 Цитолошки техничар
- 3213 **Фармацеутски техничари**
- 3213.01 Техничар фармацеутске производње
- 3213.02 Фармацеутски лаборант
- 3213.03 Фармацеутски техничар
- 3213.04 Фармацеутски техничар обраде података о лековима
- 3213.05 Фармацеутски техничар промета робе
- 3214 **Медицински и зубни протетичари**
- 3214.01 Зубни техничар
- 3214.02 Зубни техничар специјалиста фиксне протетике
- 3214.03 Медицински протетичар
- 3214.04 Оператер израде ортопедских помагала
- 3214.05 Ортодонтист
- 3214.06 Протетичар за горње екстремитете
- 322 **Медицинске сестре и бабице**
- 3221 **Медицинске сестре**
- 3221.01 Дерматолошка сестра
- 3221.02 Медицинска сестра
- 3221.03 Медицинска сестра за кућну помоћ и негу
- 3221.04 Медицинска сестра инструментарка
- 3221.05 Медицинска сестра примарне здравствене заштите
- 3221.06 Медицинска сестра стационарне здравствене заштите
- 3221.07 Медицинска сестра у кардиоваскуларно-пулмолошкој дијагностици

3221.08	Медицинска сестра у трансфузиологији
3221.09	Медицинско-педагошка сестра
3221.10	Педијатријска медицинска сестра
3221.11	Психијатријска медицинска сестра
3222	Бабице
3222.01	Акушерска медицинска сестра
323	Техничари традиционалне и алтернативне медицине
3230	Техничари традиционалне и алтернативне медицине
3230.01	Биоенергетичар
3230.02	Видар/исцелитељ
3230.03	Јога терапеут
3230.04	Натуропат
3230.05	Техничар за акупунктуру
3230.06	Техничар специјалиста хомеопатије
3230.07	Травар
324	Ветеринарски техничари и помоћници
3240	Ветеринарски техничари и помоћници
3240.01	Ветеринарски техничар
3240.02	Ветеринарски техничар за вакцинацију
3240.03	Ветеринарски техничар за вештачко осемењавање
325	Остали здравствени техничари
3251	Стоматолошке сестре/техничари
3251.01	Зубарски техничар профилактичар
3251.02	Зубни терапеут
3251.03	Зубни техничар лаборант
3251.04	Зубни хигијеничар
3251.05	Стоматолошка сестра
3252	Медицински техничари за здравствене информације и картотеку
3252.01	Медицински картотекар
3253	Патронажне сестре/техничари
3253.01	Здравствени медијатор
3253.02	Патронажна бабица
3253.03	Патронажна сестра/техничар
3254	Оптичари
3254.01	Оператер за оптичке елементе
3254.02	Оптичар
3254.03	Оптичар за контактна сочива
3254.04	Техничар обраде оптичких елемената
3255	Физиотерапеутски техничари и сарадници
3255.01	Балнеотерапеут
3255.02	Електротерапеут
3255.03	Масер
3255.04	Спортски масер

3255.05	Техничар акупресуре
3255.06	Техничар физикалне рехабилитације
3255.07	Физиотерапеутски техничар
3255.08	Хидротерапеут
3256	Медицински помоћници
3257	Инспектори и сарадници за заштиту животне средине и здравље на раду
3257.01	Инспектор за безбедност и здравље на раду
3257.02	Инспектор за безбедност производа
3257.03	Контролор за безбедност и квалитет хране
3257.04	Инспектор за контролу загађења животне средине
3257.05	Санитарни инспектор
3257.06	Санитарни техничар
3257.07	Техничар за заштиту животне средине
3258	Техничари у хитној помоћи и сродни радници
3258.01	Медицинска сестра/техничар у хитној помоћи
3259	Здравствени техничари и сарадници неразврстани на другом месту
3259.01	Анестезиолошки техничар
3259.02	Козметички техничар
3259.03	Медицински гипсар
3259.04	Оператер аудиометријске опреме
3259.05	Оператер електроенцефалографске опреме
3259.06	Оператер електрокардиографске опреме
3259.07	Техничар за респираторну терапију
33	Сарадници пословних услуга и администрације
331	Сарадници у области финансија и математике
3311	Финансијски дилери и брокери
3311.01	Брокер за акције
3311.02	Брокер за стране валуте
3311.03	Брокер за хартије од вредности
3311.04	Дилер за стране валуте
3311.05	Референт кастоди послова
3311.06	Финансијски референт
3312	Сарадници за кредитне послове и зајмове
3312.01	Кредитни службеник
3312.02	Референт штедње и кредитирања
3312.03	Службеник за хипотекарне кредите
3313	Сарадници рачуноводства и књиговодства
3313.01	Књиговодствени референт
3313.02	Књиговођа
3313.03	Књиговођа аналитичар
3313.04	Књиговођа билансиста
3313.05	Књиговођа главне књиге
3313.06	Књиговођа контиста

3313.07	Књиговођа ликвидатор
3313.08	Контиста
3313.09	Обрачунски референт
3313.10	Преузимач ризика осигурања
3313.11	Рачуноводствени референт
3314	Сарадници у статистици, математици и актуарству
3315	Проценитељи вредности и проценитељи штете
3315.01	Контролор потраживања
3315.02	Проценитељ вредности
3315.03	Проценитељ вредности некретнина
3315.04	Проценитељ осигурања
3315.05	Проценитељ потраживања
3315.06	Проценитељ штете
3315.07	Референт потраживања
332	Посредници у трговини и осигурању
3321	Заступници осигурања
3321.01	Агент осигурања
3322	Комерцијални и трговински заступници
3322.01	Агент комерцијалне продаје
3322.02	Комерцијалиста
3322.03	Референт продаје
3322.04	Саветник за услуге сервиса након продаје
3322.05	Трговински заступник
3322.06	Трговински представник
3323	Набављачи
3323.01	Економ
3323.02	Набављач на велико/мало
3323.03	Референт набавке
3323.04	Референт снабдевања
3323.05	Снабдевач робом на велико/мало
3323.06	Службеник за јавне набавке
3324	Трговински посредници
3324.01	Посредник за трговину робом
3324.02	Посредник за шпедитерску трговину
333	Агенти пословних услуга
3331	Шпедитери и агенти за клиринг
3331.01	Агент за клиринг
3331.02	Агент за шпедицију
3331.03	Царински агент
3332	Организатори конференција и догађаја
3332.01	Организатор венчања
3332.02	Организатор догађаја (евент планнер)
3332.03	Организатор конференција

3333	Посредници у запошљавању
3333.01	Посредник у запошљавању
3334	Агенти за некретнине
3334.01	Агент за некретнине
3339	Агенти пословних услуга неразврстани на другом месту
3339.01	Агент за естрадне уметнике
3339.02	Агент за патенте и стандарде
3339.03	Агент продаје пропагандног простора – реклама
3339.04	Водитељ аукције
3339.05	Позоришни посредник/агент
3339.06	Спортски агент
334	Административни и специјализовани секретари
3341	Шефови административних послова
3341.01	Контролор уноса података
3341.02	Шеф административног особља
3341.04	Шеф службеника за унос и обраду података
3341.05	Шеф магацинског пословања
3341.06	Шеф рецепције
3342	Секретари за правне послове
3342.01	Управни техничар
3343	Административни и извршни секретари
3343.01	Административни секретар
3343.02	Асистент за кореспонденцију
3343.03	Записничар
3343.04	Пословни секретар
3343.05	Пројектни асистент
3343.06	Технички секретар
3344	Секретари за медицинске послове
335	Царински, порески инспектори и сродни референти
3351	Цариници и погранични инспектори
3351.01	Погранични инспектор
3351.02	Референт за контролу пасоша
3351.03	Службеник за имиграциона питања
3351.04	Цариник
3351.05	Царински инспектор
3351.06	Царински референт
3352	Службеници за порезе и акцизе
3352.01	Порески извршитељ
3352.02	Порески инспектор
3352.03	Порески контролор
3352.04	Порески службеник
3352.05	Референт за акцизе
3353	Референти социјалног осигурања

3353.01	Референт за социјално осигурање
3354	Референти за издавање дозвола и исправа
3354.01	Катастарски референт
3354.02	Матичар
3354.03	Референт за издавање грађевинских дозвола
3354.04	Референт за издавање лиценци
3354.05	Референт за издавање пасоша
3354.06	Референт за издавање пословних дозвола
3354.07	Референт за патенте и стандарде
3354.08	Референт за регистрацију возила
3355	Полицијски инспектори и детективи
3355.01	Детектив
3355.02	Иследник у полицији
3355.03	Криминалистички инспектор
3355.04	Полицијски инспектор
3355.05	Полицијски истражитељ
3359	Царински, порески и сродни службеници неразврстани на другом месту
3359.01	Дипломатски курир
3359.02	Инспектор за контролу зарада
3359.03	Инспектор за контролу тежине и мере
3359.04	Инспектор за контролу цена
3359.05	Инспектор за рибарство
3359.06	Инспектор за шумарство
3359.07	Комунални инспектор
3359.08	Ловни инспектор
3359.09	Отправник послова у амбасади
3359.10	Пољопривредни инспектор
3359.11	Референт за евиденцију војних обвезника
3359.12	Референт за таксе
3359.13	Тржишни инспектор
3359.14	Трговински контролор
3359.15	Туристички инспектор
3359.16	Водни инспектор
3359.17	Фитосанитарни инспектор
3359.18	Инспектор рада
3359.19	Инспектор социјалне заштите
3359.20	Спортски инспектор
34	Сарадници у области права, социјалног рада, спорта, културе и вера
341	Сарадници у области права, социјалног рада и вера
3411	Сарадници у области права и сродни
3411.01	Помоћник јавног извршитеља
3411.02	Референт за нормативно-правне послове
3411.03	Референт за пренос власништва

3411.04	Судски референт
3412	Сарадници у области социјалног рада
3412.01	Инструктор за животне вештине
3412.02	Координатор сигурне женске куће
3412.03	Омладински радник
3412.05	Неговатељ деце без родитељског старања и деце са сметњама у развоју
3412.06	Радни асистент за особе са инвалидитетом
3413	Богослови и сродни
3413.01	Богослов
3413.02	Калуђер
3413.03	Монах
3413.04	Проповедник
3413.05	Редовник
3413.06	Фратар
3413.07	Часна сестра
342	Спортски и фитнес радници
3421	Спортисти
3421.01	Атлетичар
3421.02	Бициклиста
3421.03	Боксер
3421.04	Ваздухопловни спортиста
3421.05	Ватерполиста
3421.06	Веслач
3421.07	Гимнастичар
3421.08	Кајакаш/кануиста
3421.09	Каратиста
3421.10	Кик-боксер
3421.11	Кошаркаш
3421.12	Куглаш
3421.13	Одбојкаш
3421.14	Планинар
3421.15	Пливач
3421.16	Професионални спортиста
3421.17	Рвач
3421.18	Рукометаш
3421.19	Стонотенисер
3421.20	Стрелац
3421.21	Теквондиста
3421.22	Тенисер
3421.23	Фудбалер
3421.24	Џудиста
3421.25	Шахиста
3422	Спортски тренери, инструктори, судије и сродни

3422.01	Инструктор у спорту
3422.02	Организатор спортског пословања
3422.05	Спортски пропагандиста
3422.06	Судија у спорту
3422.07	Тренер за атлетику
3422.08	Тренер за ватерполо
3422.09	Тренер за веслање
3422.10	Тренер за кајак/кану
3422.11	Тренер за кошарку
3422.12	Тренер за одбојку
3422.13	Тренер за пливање
3422.14	Тренер за рвање
3422.15	Тренер за рукомет
3422.16	Тренер за стрељаштво
3422.17	Тренер за теквондо
3422.18	Тренер за тенис
3422.19	Тренер за фудбал
3422.21	Тренер у спорту
3423	Инструктори фитнеса и рекреације и водитељи спортских активности
3423.02	Инструктор аеробика
3423.03	Инструктор алпинизма
3423.04	Инструктор јахања
3423.05	Инструктор једрења
3423.06	Инструктор једриличарства
3423.07	Инструктор јоге
3423.08	Инструктор клизања
3423.09	Инструктор лова
3423.10	Инструктор маунтибајкинга
3423.11	Инструктор оријентиринга
3423.12	Инструктор падобранства
3423.13	Инструктор параглајдинга
3423.14	Инструктор плеса
3423.15	Инструктор пливања
3423.16	Инструктор рафтинга
3423.17	Инструктор рекреације
3423.18	Инструктор риболова
3423.19	Инструктор рођења
3423.20	Инструктор скијања
3423.21	Инструктор слободног падања
3423.22	Инструктор спелеологије
3423.23	Организатор рекреације у спорту
3423.25	Спортски водич
3423.26	Спортски спасилац

3423.27	Тренер рекреативаца
3423.28	Инструктор фитнеса
343	Сарадници у области уметности, културе и кулинарства
3431	Фотографи
3431.01	Аеро-фотограф
3431.02	Индустријски фотограф
3431.03	Комерцијални фотограф
3431.04	Микрофотограф
3431.05	Репрофотограф
3431.06	Фотограф
3431.07	Фотограф за научне часописе и истраживања
3431.08	Фотограф илустратор
3431.09	Фото-репортер
3432	Дизајнери ентеријера и декоратери
3432.01	Декоратер ентеријера
3432.02	Декоратер излога
3432.03	Декоратер-аранжер
3432.04	Сценски декоратер
3432.05	Технички дизајнер амбалаже
3432.06	Технички дизајнер графике
3432.07	Технички дизајнер ентеријера
3432.08	Технички дизајнер индустријских производа
3432.09	Технички дизајнер текстила
3432.10	Трговински аранжер
3432.11	Филмски декоратер
3433	Галеријски, библиотечки, архивски и музејски техничари
3433.01	Архиварски техничар
3433.02	Библиотекарски техничар
3433.03	Галеријски техничар
3433.04	Књижничар
3433.05	Музејски техничар
3433.06	Препаратор животиња
3433.07	Препаратор културних добара
3433.08	Репаратор
3434	Главни кувари
3434.01	Главни кувар
3434.02	Главни кувар за припрему колача и слатких пецива
3434.03	Главни кувар за припрему сосова
3434.04	Шеф кухиње
3435	Сценски сарадници, извођачи и остали неразврстани на другом месту
3435.01	Инспицијент позорнице
3435.02	Каскадер/дублер
3435.03	Координатор радио-телевизијског програма

3435.05	Менаџер радиодифузне продукције
3435.06	Моделар сценских костима
3435.07	Моделар сценске обуће
3435.08	Пикер
3435.09	Позоришни костимограф
3435.10	Позоришни техничар
3435.11	Позоришни шаптаж (суфлер)
3435.12	Реквизитер
3435.13	Руководилац уређајима покретне позорнице
3435.14	Статиста
3435.15	Студијски маскер
3435.16	Сценски маскер-власуљар
3435.17	Сценски расветљивач
3435.18	Техничар за специјалне ефекте
3435.19	Техничар расвете
3435.20	Технички организатор оркестра
3435.21	Технички помоћник мајстора светла
3435.22	Технички помоћник режисера
3435.23	Технички помоћник сценографа
3435.24	Технички продуцент естрадно-ревијалног програма
3435.25	Технички продуцент преноса и снимања јавних концерата
3435.26	Технички сценариста опере и балета
3435.27	Шминкер позоришни/сценски
35	Техничари за информационо-комуникационе технологије (ИКТ) и корисничку подршку
351	Техничари за информационо-комуникационе технологије (ИКТ)
3511	Оператери ИКТ
3511.01	Инсталатер софтвера
3511.02	Оператер периферне рачунарске опреме
3511.03	Оператер принтера
3511.04	Рачунарски оператер
3512	Техничари ИКТ за корисничку подршку
3512.01	Асистент за анализу рачунарског система
3512.02	Асистент за комуникационе системе
3512.03	Асистент за корисничку подршку
3512.04	Асистент за рачунарске базе података
3512.05	Асистент за рачунарско програмирање
3512.06	Продукциони техничар ИТ система
3512.07	Техничар за одржавање софтвера
3512.08	Техничар за програмирање
3512.09	Хелп деск техничар
3513	Техничари за рачунарске мреже и системе
3513.01	Техничар за рачунарске комуникације

3513.02	Техничар за рачунарске мреже
3514	Веб-техничари
3514.01	Администратор сајта
3514.02	Веб-техничар
3514.03	Веб-мастер
352	Техничари телекомуникација и емитовања
3521	Техничари емитовања и аудио-визуелне технике
3521.01	Аудио-визуелни оператер
3521.02	Камерман
3521.03	Оператер теренске радио-емисионе опреме
3521.04	Помоћник медијске продукције
3521.05	Приказивач филмова (кинооператер)
3521.06	Радио-монтажер
3521.07	Радио-оператер
3521.08	ТВ монтажер
3521.09	Техничар емитовања РТВ програма
3521.10	Техничар за звучне ефекте
3521.11	Технички помоћник сниматеља радио-емисија
3521.12	Технички помоћник сниматеља тона
3521.13	Технички помоћник филмског и телевизијског монтажера
3521.14	Технички помоћник филмског и телевизијског сниматеља
3521.15	Технички реализатор музичког програма
3521.16	Тонски сниматељ
3521.17	Тонски техничар – микроман
3521.18	Трик сниматељ
3521.19	Филмски камерман
3522	Техничари за телекомуникације
3522.01	Оператер бродских телекомуникација
3522.02	Оператер ваздухопловних телекомуникација
3522.03	Оператер железничких телекомуникација
3522.04	Оператер радарске опреме
3522.05	Оператер радиогониометриста
3522.06	Техничар за информациони инжењеринг
3522.07	Техничар за софтвер мобилних телефона
3522.08	Техничар монтаже телекомуникационих мрежа
3522.09	Техничар одржавања телекомуникационе опреме
3522.10	Техничар телекомуникација
4	АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ
41	Службеници за опште административне послове и оператери на тастатури
411	Службеници за опште административне послове
4110	Службеници за опште административне послове
4110.01	Административни оператер

4110.02	Административни службеник
4110.03	Администратор писарнице
4110.04	Биротехничар
4110.05	Деловодничар
4110.06	Службеник регистра
412	Секретари за опште административне послове
4120	Секретари за опште административне послове
4120.01	Секретарица
413	Оператери на тастатури
4131	Дактилографи и оператери за обраду текста
4131.01	Аудиодактилограф
4131.02	Дактилограф
4131.03	Дебатни стенограф
4131.04	Инодактилограф
4131.05	Оператер за обраду текста
4131.06	Оператер на биротехничким машинама
4131.07	Стенодактилограф
4131.08	Судски записничар
4131.09	Телеграфиста
4131.10	Титлер
4132	Службеници за унос података
4132.01	Оператер машином за фактурисање/обрачунавање
4132.02	Оператер на оптичком читачу
4132.03	Оператер уноса података
4132.04	Руковалац рачунском машином
42	Службеници за рад са странкама
421	Благајници, инкасанти и сродни
4211	Банкарски и сродни шалтерски службеници
4211.01	Банкарски службеник
4211.02	Благајник
4211.03	Мењач новца
4212	Кладионичари, крупије и сродни
4212.01	Кладионичар
4212.02	Крупије
4213	Залагаоничари
4213.01	Залагаоничар
4214	Наплаћивачи дугова и сродни
4214.01	Инкасант
4214.02	Инкасант добровољних прилога
422	Службеници на информисању странака и сродни
4221	Службеници туристичких агенција и сродни
4221.01	Агент за продају авионских карата
4221.02	Организатор путовања

4221.03	Представник туристичке агенције
4221.04	Службеник за продају путних карата
4221.05	Службеник за продају туристичких аранжмана
4221.06	Службеник на инфо-пулту
4221.07	Службеник у туристичкој агенцији
4221.08	Туристички саветник
4222	Службеници у информативним центрима
4222.01	Службеник у позивном центру
4223	Телефонисти
4223.01	Телефониста
4224	Хотелски рецепционери
4224.01	Хотелски рецепционер
4225	Службеници за захтеве и рекламације
4225.01	Службеник за пријем захтева
4225.02	Службеник за рекламације
4226	Рецепционери на пријавницама
4226.01	Медицински рецепционер
4226.02	Рецепционер / службеник на пријавници
4227	Анкетари
4227.01	Анкетар
4227.02	Анкетар истраживач
4229	Службеници на информисању странака и сродни неразврстани на другом месту
4229.01	Службеник за проверу документације
43	Службеници за евидентирање и обраду нумеричких података
431	Књиговодствени, финансијски, статистички и обрачунски службеници
4311	Рачуноводствени и књиговодствени службеници
4311.01	Књиговодствени службеник
4311.02	Рачуноводствени службеник
4311.03	Фактуриста
4312	Статистички, финансијски службеници и службеници осигурања
4312.01	Брокерски службеник
4312.02	Калкулант
4312.03	Службеник за актуарске услуге
4312.04	Службеник за статистичку обраду података
4312.05	Службеник за хипотеке
4312.06	Службеник осигурања
4312.07	Службеник средстава обезбеђења
4312.08	Финансијски службеник
4313	Службеници за обрачун зарада
4313.01	Службеник за обрачун зарада
432	Службеници за евидентирање производње, складиштења и транспорта
4321	Складиштари

4321.01	Издавалац алата и опреме
4321.02	Инвентариста
4321.03	Магационер
4321.04	Складиштар
4321.05	Службеник за мерење робе
4321.06	Службеник за отпрему робе
4322	Службеници за планирање и евидентирање у производњи и сродни
4322.01	Дистрибутер материјала
4322.02	Евидентичар набавке
4322.03	Евидентичар пријема и отпреме робе
4322.04	Евидентичар производње
4322.05	Евидентичар утрошака
4322.06	Мерилац времена (нормирац)
4322.07	Службеник за план требовања материјала
4323	Службеници координирања и евидентирања транспорта
4323.01	Диспечер саобраћаја
4323.02	Контролор саобраћаја
4323.03	Надзорник дока (лучки диспонент)
4323.04	Надзорник у саобраћају
4323.05	Отправник возова
4323.06	Службеник контроле транспорта
4323.07	Управник саобраћајног терминала
4323.08	Шеф аутобуске станице
4323.09	Шеф железничке станице
4323.10	Шеф возног парка
44	Остали административни службеници
441	Остали административни службеници
4411	Библиотечки службеници
4411.01	Библиотекарски архивар
4411.02	Библиотекарски службеник
4411.03	Датотекар
4411.04	Кинотекар
4411.05	Микротекар
4411.06	Нотни архивар
4411.07	Филмотекар/видеотекар
4411.08	Фонотекар
4412	Службеници за обављање поштанских услуга
4412.01	Картиста ПТТ-а
4412.02	Контролор поштанских услуга
4412.03	Оператер за отпрему поште
4412.04	Оператер за сортирање/разврставање поште
4412.05	Поштански службеник
4412.06	Поштар

4413	Шифранти, коректори и сродни
4413.01	Коректор
4413.02	Службеник за рецензију
4413.03	Службеник за шифрирање
4413.04	Статистички шифрант
4414	Писари и сродни
4415	Службеници за разврставање, архивирање и копирање докумената
4415.01	Архивар
4415.02	Службеник за копирање докумената
4415.03	Службеник за разврставање докумената
4416	Службеници за кадровске послове
4416.01	Службеник за кадровске послове
4416.02	Службеник за радне односе
4419	Административни службеници неразврстани на другом месту
4419.01	Оператер на машини за адресирање
4419.02	Оператер на франкир машини
4419.03	Службеник за издавање новина
4419.04	Службеник за издавање публикација
4419.05	Службеник за кореспонденцију
4419.06	Службеник за прес-клипинг
4419.07	Службеник за рекламе
5	УСЛУЖНА И ТРГОВАЧКА ЗАНИМАЊА
51	Занимања личних услуга
511	Туристички пратиоци и водичи, стјуарди и кондуктери
5111	Земаљски, авио и бродски стјуарди
5111.01	Авио-стјуард
5111.02	Бродски стјуард
5111.03	Земаљски стјуард
5111.04	Стјуард у возу
5112	Кондуктери и контролори возних исправа
5112.01	Кондуктер у друмском саобраћају
5112.02	Кондуктер у железничком саобраћају
5112.03	Контролор карата у јавном саобраћају
5113	Туристички водичи и пратиоци на путовањима
5113.01	Водич у културној и уметничкој установи
5113.02	Туристички аниматор
5113.03	Туристички водич
512	Кувари
5120	Кувари
5120.01	Бродски кувар
5120.02	Дијететски кувар
5120.03	Кувар
5120.04	Кувар посланица

5120.05	Кувар сосова и зачина за конзервирање
5120.06	Кувар специјалних јела
5120.07	Помоћник кувара
5120.08	Роштиљ-мајстор
5120.09	Хотелски посластичар
513	Конобари и бармени
5131	Конобари
5131.01	Главни конобар
5131.02	Конобар
5131.03	Послужитељ у кантини
5131.04	Сервир
5131.05	Сомелијер
5131.06	Шеф сале
5132	Бармени
5132.01	Бариста
5132.02	Бармен
514	Занимања за негу лепоте
5141	Фризери и сродни
5141.01	Берберин
5141.02	Фризер
5141.03	Фризер специјалиста за негу косе
5141.04	Фризер стилист
5142	Козметичари и сродни
5142.01	Козметичар
5142.02	Мајстор тетоваже
5142.03	Мајстор трајне шминке
5142.04	Маникир
5142.05	Маникир-педикир
5142.06	Педикир
5142.07	Пирсинг мајстор
5142.08	Шминкер
515	Кућепазитељи и надзорници
5151	Надзорници одржавања чистоће у пословним просторима
5151.01	Надзорник одржавања чистоће
5151.02	Надзорник одржавања чистоће у кампу
5151.03	Надзорник одржавања чистоће у пословном простору
5151.04	Надзорник одржавања чистоће у хотелу
5152	Кућепазитељи у домаћинствима
5152.01	Батлер
5152.02	Домаћин зграде
5152.03	Кућепазитељ у домаћинствима за смештај гостију
5152.04	Кућепазитељ у домаћинству
5152.05	Шеф послуге у домаћинству

5153	Кућепазитељи у стамбеним и пословним зградама
5153.01	Домар
5153.02	Кућепазитељ у верским објектима
5153.03	Кућепазитељ у стамбеним и пословним зградама
5153.04	Управник зграде
516	Остала занимања личних услуга
5161	Астролози и сродни
5161.01	Астролог
5161.02	Нумеролог
5161.03	Хиромант
5162	Лични пратиоци и лични собари
5162.01	Лични собар
5162.02	Пратилац
5163	Погребници и сродни
5163.01	Балсамер
5163.02	Организатор погребна
5163.03	Погребни аранжер
5163.04	Погребник
5163.05	Радник на кремирању
5164	Занимања за негу и чување животиња
5164.01	Ветеринарски помоћник за негу животиња
5164.02	Дресер коња
5164.03	Дресер паса
5164.04	Кротитељ коња
5164.05	Фризер за псе (гроомер)
5164.06	Чувар животиња у зоо-врту
5165	Инструктори вожње друмских моторних возила
5165.01	Инструктор вожње
5169	Занимања личних услуга неразврстана на другом месту
5169.01	Домаћин клуба
5169.02	Хостеса
5169.03	Дечији аниматор
52	Трговачка и сродна занимања
521	Улични и пијачни продавци
5211	Продавци на тезгама и пијацама
5211.01	Продавац на пијаци/вашару
5211.02	Продавац на тезги
5211.03	Продавац у киоску
5212	Продавци хране на улици и другим јавним местима
5212.01	Улични продавац воћа/поврћа
5212.02	Продавац брзе хране
5212.03	Продавац освежавајућих пића на јавном месту
5212.04	Улични продавац хране/пића

522	Продавци и трговци у продавницама
5221	Трговци на мало
5221.02	Трговац на мало разноврсном робом
5222	Пословође продавница
5222.01	Надзорник у супермаркету
5222.02	Пословођа продавнице
5223	Продавци у продавницама
5223.01	Продавац мешовите робе
5223.02	Продавац спортске опреме, оружја и муниције
5223.03	Продавац у veleпродаји
5223.04	Продавац у малопродаји
5223.05	Продавац у малопродаји ауто-делова
5223.06	Продавац у малопродаји боја, лакова и хемикалија
5223.07	Продавац у малопродаји гвожђарске, металне и техничке робе
5223.08	Продавац у малопродаји грађевинског и огревног материјала
5223.10	Продавац у малопродаји коже, гуме и обуће
5223.11	Продавац у малопродаји металне и електротехничке робе
5223.13	Продавац у малопродаји музичких инструмената
5223.14	Продавац у малопродаји намештаја
5223.15	Продавац у малопродаји парфимерије, бижутерије и играчака
5223.16	Продавац у малопродаји прехранбене робе
5223.17	Продавац у малопродаји семенске робе, садног материјала и опреме за пољопривреду (осим хемикалија)
5223.18	Продавац у малопродаји спортске опреме и оружја
5223.19	Продавац у малопродаји текстила
5223.21	Продавац у малопродаји хемијских средстава за пољопривреду
5223.22	Продавац фото и оптичке опреме
5223.23	Продавац школског и канцеларијског материјала, прибора и књига
5223.24	Трговачки помоћник
5223.25	Продавац ИКТ опреме и електричних апарата за домаћинство
523	Касири и билетари
5230	Касири и билетари
5230.01	Билетар
5230.02	Благајник на бензинској пумпи
5230.03	Благајник у продавници
5230.04	Касир
5230.05	Касир у трговинском/угоститељском објекту
5230.06	Наплаћивач путарине
524	Остала трговачка и сродна занимања
5241	Манекени и модели
5241.01	Манекен
5241.02	Рекламни модел
5241.03	Уметнички модел

5241.04	Фото-модел
5242	Демонстратори производа
5242.01	Демонстратор производа
5243	Трговачки путници
5243.01	Аквизитер
5243.02	Продавац од врата до врата
5243.03	Трговачки путник
5244	Продавци каталожке продаје
5244.01	Интернет продавац
5244.02	Продавац каталожке продаје
5244.03	Продавац у позивном центру
5245	Точиоци горива
5245.01	Точилац горива на бензинској пумпи
5245.02	Точилац горива у марини
5246	Послужитељи хране у кафетеријама и сродни
5246.01	Послужитељ брзе хране
5246.02	Послужитељ хране у кафетерији
5246.03	Послужитељ хране у салата бару
5249	Трговачка и сродна занимања неразврстана на другом месту
5249.01	Изнајмљивач бицикала и ролера
5249.02	Изнајмљивач моторних возила
5249.03	Изнајмљивач опреме за зимске спортове
5249.04	Изнајмљивач реквизита на плажи
5249.05	Трговац отпадом
53	Занимања за личну негу и помоћ
531	Занимања за негу и чување деце и педагошки асистенти
5311	Занимања за негу и чување деце
5311.01	Дадиља/бембиситер
5311.02	Лични пратилац детета са инвалидитетом/сметњама у развоју
5311.03	Хранитељ деце
5312	Педагошки асистенти
5312.01	Андрагошки асистент
5312.02	Педагошки асистент
5312.03	Школски демонстратор
532	Занимања за личну здравствену негу и помоћ
5321	Занимања за личну здравствену негу и помоћ у здравственим и сродним установама
5321.01	Болничар неговатељ
5321.02	Масер-купелњар
5322	Занимања за личну здравствену негу и помоћ у кући
5322.01	Геронтодомаћица
5322.02	Кућна неговатељица
5322.03	Персонални асистент

5322.04	Релаксациони масер
5329	Занимања за личну здравствену негу и помоћ неразврстана на другом месту
54	Занимања обезбеђења и заштите
541	Занимања обезбеђења и заштите
5411	Ватрогасци
5411.01	Ватрогасац
5411.02	Ватрогасац спасилац
5411.03	Радник противпожарне заштите
5411.04	Шумски ватрогасац
5412	Полицајци
5412.01	Полицајац
5412.02	Саобраћајни полицајац
5413	Стражари
5413.01	Затворски стражар
5413.02	Правосудни стражар
5414	Радници физичко-техничког обезбеђења
5414.01	Портир
5414.02	Радник обезбеђења
5414.03	Редар
5414.04	Телохранитељ
5414.05	Чувар
5419	Занимања обезбеђења и заштите неразврстана на другом месту
5419.01	Горски спасилац
5419.02	Комунални милиционар
5419.03	Ловочувар
5419.04	Рибочувар
5419.05	Спасилац на плажи
5419.06	Чувар заштићеног привредног добра
5419.07	Чувар плаже
5419.08	Чувар рибњака
5419.09	Чувар у марици
6	ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ, ШУМАРИ, РИБАРИ И СРОДНИ
61	Тржишно оријентисани пољопривредници
611	Тржишно оријентисани земљорадници
6111	Узгајивачи ратарских култура и поврћа
6111.01	Повртар
6111.02	Ратар
6111.03	Узгајивач гљива
6111.04	Узгајивач дувана
6111.05	Узгајивач житарица
6111.06	Узгајивач конопље/лана/памука
6111.07	Узгајивач кромпира

6111.08	Узгајивач купуса
6111.09	Узгајивач соје
6111.10	Узгајивач хмеља
6111.11	Узгајивач чаја
6111.12	Узгајивач шећерне репе
6112	Воћари, виноградари и сродни
6112.01	Виноградар
6112.02	Воћар
6112.03	Калемар воћа
6112.04	Орезивач воћака
6112.05	Узгајивач бобичастог воћа
6112.06	Узгајивач малина
6113	Баштовани, расадничари и занимања хортикултуре
6113.01	Баштован
6113.02	Радник у стакленику/пластенику
6113.03	Радник хортикултуре
6113.04	Расадничар
6113.05	Узгајивач дрвећа
6113.06	Узгајивач жбунастих култура
6113.07	Узгајивач зачина у расаднику
6113.08	Цвећар
6114	Узгајивачи мешовитих биљних култура
6114.01	Пољопривредни радник за мешовите културе
612	Тржишно оријентисани узгајивачи животиња и сродни
6121	Узгајивачи стоке и произвођачи млека
6121.01	Млекар
6121.02	Пастир
6121.03	Сточар
6121.04	Стрижач стоке
6121.05	Товилац стоке
6121.06	Трговац стоком
6121.07	Узгајивач паса
6121.08	Узгајивач говеда
6121.09	Узгајивач дивљачи у ловишту
6121.10	Узгајивач коза
6121.11	Узгајивач коња
6121.12	Узгајивач оваца
6121.13	Узгајивач свиња
6122	Узгајивачи живине
6122.01	Живинар руковалац инкубаторима
6122.02	Произвођач јаја
6122.03	Узгајивач живине
6123	Узгајивачи пчела и свилених буба

6123.01	Пчелар
6123.02	Узгајивач свилене бубе
6129	Тржишно оријентисани узгајивачи животиња неразврстани на другом месту
6129.01	Узгајивач крзнаша
6129.02	Узгајивач малих и егзотичних животиња
6129.03	Узгајивач птица
6129.04	Узгајивач пужева
613	Тржишно оријентисани ратарско-сточарски произвођачи
6130	Тржишно оријентисани ратарско-сточарски произвођачи
6130.01	Пољопривредни произвођач
62	Тржишно оријентисана шумарска и рибарска занимања, ловци и риболовци
621	Шумари и сродни
6210	Шумари и сродни
6210.01	Катранџија
6210.02	Кречар
6210.03	Мерач трупаца
6210.04	Обележавач стабала / дрвене грађе
6210.05	Пошумљивач
6210.06	Произвођач дрвеног угља
6210.07	Смолар
6210.08	Трговац шумском грађом
6210.09	Шумар
6210.10	Шумски поткресивач
6210.11	Шумски секач
622	Узгајивачи риба, риболовци, ловци и замкари
6221	Узгајивачи риба и водених култура
6221.01	Узгајивач риба
6222	Рибари на рекама и језерима
6222.01	Алас/рибар
6222.02	Рибар на језерима
6223	Рибари на мору
6224	Ловци и замкари
6224.01	Ловац
6224.02	Хајкач
63	Пољопривредна и рибарска занимања за сопствене потребе
631	Земљорадници за сопствене потребе
6310	Земљорадници за сопствене потребе
6310.01	Узгајивач повртларских култура
6310.02	Узгајивач ратарских култура
632	Узгајивачи стоке за сопствене потребе
6320	Узгајивачи стоке за сопствене потребе

6320.01	Узгајивач стоке
633	Ратарско-сточарски произвођачи за сопствене потребе
6330	Ратарско-сточарски произвођачи за сопствене потребе
6330.01	Ратарско-сточарски пољопривредни произвођач за сопствене потребе
634	Рибари, ловци, замкари и сакупљачи шумских плодова за сопствене потребе
6340	Рибари, ловци, замкари и сакупљачи шумских плодова за сопствене потребе
7	ЗАНАТЛИЈЕ И СРОДНИ
71	Грађевинска и сродна занатска занимања (осим електричара)
711	Извођачи основних грађевинских радова
7111	Градитељи мањих и монтажних објеката
7111.01	Градитељ кућа
7111.02	Монтажер-утезач
7111.03	Монтажер грађевинских префабрикованих конструкција
7111.04	Монтажер куће
7112	Зидари
7112.01	Ватростални зидар
7112.02	Зидар
7112.03	Зидар ингот плочама
7112.04	Зидар каменом
7112.05	Зидар специјалиста за димњаке
7112.06	Зидар циглом/опеком
7112.07	Помоћник зидара
7113	Обрађивачи камена и каменоресци
7113.01	Брусач камена
7113.02	Бушач камена
7113.03	Гатериста камена
7113.04	Каменописац
7113.05	Каменорезац
7113.06	Обрађивач гранита
7113.07	Полирер камена/шкриљаца/гранита/мермера
7113.08	Помоћник каменоресца
7114	Армирачи, бетонирци и финишери бетона
7114.01	Армирач
7114.02	Асфалтер
7114.03	Бетонирац
7114.04	Бетонирац финишер бетона
7114.05	Помоћник армирача
7114.06	Помоћник бетонирца
7114.07	Терацер
7115	Тесари и грађевински столари
7115.01	Бродоградитељ дрвене конструкције

7115.02	Бродски тесар
7115.03	Грађевински столар
7115.04	Грађевински тесар
7115.05	Изграђивач дрвених чамаца/дереглија/јарбола/греда
7115.06	Позоришни тесар
7115.07	Помоћник тесара
7115.08	Столар специјалиста за завршну обраду
7115.09	Тесар
7115.10	Тесар калупар
7119	Извођачи основних грађевинских радова неразврстани на другом месту
7119.01	Монтер скела
7119.02	Помоћник хидрограђевинара
7119.03	Радник на рушењу зграда
7119.04	Хидрограђевинар
712	Извођачи завршних грађевинских радова
7121	Кровопокривачи
7121.01	Кровопокривач
7121.02	Кровопокривач специјалиста за кровове од дрвета
7121.03	Кровопокривач специјалиста за кровове од лима
7121.04	Кровопокривач специјалиста за кровове од црепа
7121.05	Помоћник кровопокривача
7122	Подополагачи и керамичари
7122.01	Керамичар
7122.02	Керамичар специјалиста за мермер
7122.03	Паркетар
7122.04	Подополагач
7122.05	Помоћник керамичара
7122.06	Помоћник подополагача
7123	Гипсари и фасадери
7123.01	Гипсар
7123.02	Гипсар израђивач орнамената
7123.03	Помоћник гипсара
7123.04	Помоћник фасадера
7123.05	Фасадер
7123.06	Фасадер специјалиста за украсне фасаде
7124	Изолатери
7124.01	Бродоизолатер
7124.02	Изолатер
7124.03	Изолатер специјалиста за звучну изолацију
7124.04	Изолатер специјалиста за климатизацију
7124.05	Изолатер специјалиста за котлове и цеви
7124.06	Помоћник изолатера
7124.07	Термоизолатер

7124.08	Хидроизолатер
7125	Стаклари
7125.01	Стаклар
7125.02	Стаклар специјалиста за ауто стакла
7126	Водоинсталатери и монтери цевовода
7126.01	Водоинсталатер
7126.02	Инсталатер грејања
7126.03	Инсталатер грејања специјалиста за гасне инсталације
7126.04	Монтер вентилационих цеви
7126.05	Монтер гасоенергетских и пнеумоенергетских постројења
7126.06	Монтер термоенергетских постројења
7126.07	Монтер цевовода
7126.08	Помоћник водоинсталатера
7126.09	Помоћник инсталатера грејања
7126.10	Помоћник монтера цевовода
7127	Инсталатери и механичари система за климатизацију
7127.01	Инсталатер климатизације
7127.02	Механичар за расхладне уређаје
713	Извођачи завршних занатских радова у грађевинарству и сродни
7131	Молери и сродни
7131.01	Молер
7131.02	Молер-фарбар
7131.03	Помоћник молера-фарбара
7132	Фарбари и лакирери
7132.01	Авио-фарбар
7132.02	Ауто-лакирер
7132.03	Бродофарбар
7132.04	Грађевински фарбар
7132.05	Извођач површинске заштите метала/дрвета
7132.06	Лакирер дрвета
7132.07	Лакирер индустријских производа
7132.08	Металофарбар-лакирер
7132.09	Помоћник металофарбара-лакирера
7132.10	Фарбар
7132.11	Фарбар индустријских производа
7133	Чистачи фасада и димовода
7133.01	Димничар
7133.02	Помоћник димничара
7133.03	Чистач индустријских димњака
7133.04	Чистач фасада пескарењем
72	Металска, машинска и сродна занатска занимања
721	Калупари, ливци, заваривачи, лимари, монтери металних конструкција и сродни

7211	Калупари, језграри и ливци
7211.01	Ливац
7211.02	Ливац лаких и обојених метала
7211.03	Ливац прецизног лива
7211.04	Ливачки језграр-калупар
7212	Заваривачи и резачи пламеном
7212.01	Електрозаваривач
7212.02	Заваривач-бравар
7212.03	Заваривач-резач гасом
7212.04	Лемилац
7212.05	Помоћник заваривача
7212.06	Универзални заваривач
7213	Лимари
7213.01	Авио-лимар
7213.02	Ауто-лимар
7213.03	Бродолимар
7213.04	Индустријски лимар
7213.05	Котлар-казанција
7213.06	Лимар
7213.07	Помоћник лимара
7214	Монтери металних конструкција
7214.01	Бродомонтер
7214.02	Бродоцевар
7214.03	Закивач металних конструкција
7214.04	Закивач пнеуматиком
7214.05	Израђивач металних конструкција
7214.06	Израђивач металних конструкција бродова/авиона/мостова
7214.07	Монтер металних/челичних конструкција
7214.08	Монтер рекламних панова
7214.09	Помоћник бродомонтера
7214.10	Помоћник монтера металних/челичних конструкција
7214.11	Савијач металних плоча
7215	Монтери челичне ужади и каблова
7215.01	Монтер железничких каблова
7215.02	Монтер каблова на бушотинама нафте и гаса
7215.03	Монтер каблова на дизалицама
7215.04	Монтер каблова на мостовима
7215.05	Монтер лифтова и жичара
722	Ковачи, алатничари и сродни
7221	Ковачи и пресери метала
7221.01	Ковач
7221.02	Ковач извлачилац жице
7221.03	Ковач поткивач

7221.04	Ковач пресер метала
7221.05	Металопресер
7221.06	Помоћник ковача
7221.07	Помоћник металопресера
7222	Алатничари и сродни
7222.01	Алатничар
7222.02	Алатничар дијамантског алата
7222.03	Алатничар за алате у обради деформисањем, одвајањем и ливењем
7222.04	Алатничар за израду шаблона
7222.05	Алатничар за резне алате
7222.06	Бравар
7222.07	Бродобравар
7222.08	Израђивач мерних алата
7222.09	Машинбравар
7222.10	Моделар
7222.11	Оружар
7222.12	Помоћник бравара/машинбравара
7222.13	Стрелац ватреним оружјем
7222.14	Стрелац на испитивању отпорности оружја
7223	Подешавачи и управљачи алатним машинама
7223.01	Израђивач жичаних мрежа и тканина
7223.02	Израђивач металних занатских производа
7223.03	Израђивач ситне металне галантерије
7223.04	Металобушач
7223.05	Металоглодач
7223.06	Металостругар
7223.07	Оператер обраде метала на машинама са нумеричким управљањем
7223.08	Подешавач машина за обраду метала деформисањем и одвајањем
7223.09	Подешавач машина за обраду метала резањем
7223.10	Послужилац подешених брусилица/бушилица/глодалица/стругова
7223.11	Руковалац алатним машинама
7223.12	Руковалац електричним маказама за метал
7223.13	Руковалац машином за заваривање
7223.14	Руковалац машином за израду резног алата
7223.15	Руковалац машином за бушење метала
7223.16	Руковалац машином за гравирање метала
7223.17	Руковалац машином за ецовање метала
7223.18	Руковалац машином за закивање
7223.19	Руковалац машином за израду арматура
7223.20	Руковалац машином за израду металних производа
7223.21	Руковалац машином за израду спортске опреме од метала
7223.22	Руковалац машином за ковање метала
7223.23	Руковалац машином за млевање метала

7223.24	Руковалац машином за моделирање метала
7223.25	Руковалац машином за предење метала
7223.26	Руковалац машином за савијање метала
7223.27	Руковалац машином за сечење метала
7223.28	Руковалац машином за штанцовање метала
7223.29	Руковалац постројењем за ковање и пресовање челика
7224	Брусачи, полирери и оштрачи алата
7224.01	Металобрусач
7224.02	Оштрач алата
7224.03	Полирер метала
723	Механичари машина и сервисери
7231	Ауто-механичари
7231.01	Ауто-механичар
7231.02	Ауто-механичар специјалиста за привредна возила
7231.03	Ауто-механичар специјалиста за путничка возила
7231.04	Механичар за моторе шинских возила
7231.05	Механичар за мотоцикле
7231.06	Механичар за хидраулику на возилима
7231.07	Механичар за штеловање мотора
7231.08	Помоћник аутомеханичара
7232	Авио-механичари
7232.01	Авио-механичар
7232.02	Ваздухопловни механичар за електросистеме
7232.03	Ваздухопловни механичар за моторне системе
7232.04	Ваздухопловни механичар за систем конструкције
7232.05	Ваздухопловни механичар за хидраулични систем
7232.06	Надзорник одржавања ваздухоплова
7233	Механичари пољопривредних и индустријских машина
7233.01	Бродомеханичар
7233.02	Машински механичар
7233.03	Механичар за алатне машине
7233.04	Механичар за грађевинске машине
7233.05	Механичар за графичке машине
7233.06	Механичар за гумарске и пластичарске машине
7233.07	Механичар за дрвопрерађивачке машине
7233.08	Механичар за кожарске и обућарске машине
7233.09	Механичар за ложишне и димоводне уређаје
7233.10	Механичар за лучку и претоварну механизацију
7233.11	Механичар за машине дуванске производње
7233.12	Механичар за машине за шивење
7233.13	Механичар за машине прехрамбене производње
7233.14	Механичар за машинске уређаје нуклеарних постројења
7233.15	Механичар за металуршка постројења

7233.16	Механичар за пољопривредне машине
7233.17	Механичар за рударске машине
7233.18	Механичар за текстилне машине
7233.19	Механичар за уређаје на шинским возилима
7233.20	Механичар за уређаје хидраулике и пнеуматике
7233.21	Механичар за штампарске машине
7233.22	Механичар индустријских машина
7233.23	Механичар процесних машина и постројења
7234	Механичари за поправку бицикала и сродни
7234.01	Механичар за бицикле
7234.02	Сервисер дечијих колица
7234.03	Сервисер инвалидских колица
73	Уметничке занатлије ручним алатима и штампари
731	Уметничке занатлије ручним алатима
7311	Израђивачи прецизних инструмената и сервисери
7311.01	Балансер вага
7311.02	Израђивач метеоролошких инструмената
7311.03	Израђивач хируршких инструмената
7311.04	Калибратор прецизних инструмената
7311.05	Механичар за уређаје за мерење и регулацију
7311.06	Прецизни механичар
7311.07	Прецизни механичар за бироопрему
7311.08	Прецизни механичар за индустријску опрему
7311.09	Прецизни механичар за медицинске инструменте и апарате
7311.10	Прецизни механичар за оптичке инструменте
7311.11	Прецизни механичар за ортопедска помагала
7311.12	Прецизни механичар за стоматолошке инструменте и опрему
7311.13	Сервисер фотографске опреме
7311.14	Часовничар
7312	Израђивачи и штимери музичких инструмената
7312.01	Израђивач гудачких музичких инструмената
7312.02	Израђивач дувачких музичких инструмената
7312.03	Израђивач жичаних музичких инструмената
7312.04	Израђивач музичких инструмената удараљки
7312.05	Израђивач музичких клавијирских инструмената
7312.06	Клавијрштимер
7312.07	Мајстор за поправку жичаних музичких инструмената
7312.08	Мајстор за поправку музичких инструмената удараљки
7312.09	Мајстор за поправку музичких клавијирских инструмената
7312.10	Сервисер лимених дувачких инструмената
7312.11	Штимер музичких инструмената
7313	Јувелири и израђивачи накита
7313.01	Бижутер

7313.02	Брусач драгог камена
7313.03	Брусач племенитих метала
7313.04	Глачалац накита
7313.05	Гравер драгуљар
7313.06	Златар
7313.07	Златар-драгуљар
7313.08	Израђивач накита
7313.09	Кујунџија
7313.10	Ливац калупа за накит
7313.11	Плетач племенитих метала
7313.12	Помоћник златара
7313.13	Поправљач накита
7313.14	Резач драгог камења и накита
7313.15	Сребрнар
7313.16	Филиграниста
7314	Грнчари и сродни
7314.01	Брусач грнчарије
7314.02	Гипсомоделар
7314.03	Глачалац керамике
7314.04	Грнчар
7314.05	Израђивач калупа за грнчарију и порцелан
7314.06	Израђивач санитарне керамике
7314.07	Ливац грнчарије и порцелана
7314.08	Моделар грнчарије и порцелана
7314.09	Моделар керамике
7314.10	Пресер глине/грнчарије/порцелана
7315	Израђивачи и обрађивачи стакла
7315.01	Бушач стакла
7315.02	Мешач стаклене масе
7315.03	Обрађивач стакла
7315.04	Полирер стакла
7315.05	Припремач-млинар стаклене масе
7315.06	Савијач стакла
7315.07	Стаклар за оптичка стакла
7315.08	Стаклобрусач
7315.09	Стаклодувач
7315.10	Стаклоливац
7315.11	Стаклорезац
7316	Фирмописци, декоратери и гравери
7316.01	Бакројеткач
7316.02	Бакрорезац
7316.03	Бојадисер декоративног стакла
7316.04	Бојадисер керамике/грнчарије

7316.05	Гравер
7316.06	Гравер клишеа
7316.07	Декоратер
7316.08	Декоратер керамике/грнчарије
7316.09	Јеткач стакла (ецер)
7316.10	Калиграф
7316.11	Коректор фото-гравире
7316.12	Литограф
7316.13	Матирер-пескирер стакла
7316.14	Металогграф
7316.15	Монтер у фото-гравири
7316.16	Печаторезац
7316.17	Посребривач стакла/огледала
7316.18	Ретушер керамике
7316.19	Стаклогравер
7316.20	Фирмописац
7316.21	Фото-гравер
7316.22	Фотолитографски цртач
7316.23	Хемиграф
7316.24	Цинкограф
7316.25	Цинкојеткач
7317	Израђивачи предмета од дрвета и других природних материјала ручним алатом
7317.01	Занатлија за израду предмета од дрвета
7317.02	Занатлија за израду предмета од камена
7317.03	Занатлија за израду предмета од папира
7317.04	Занатлија за израду предмета од плуте
7317.05	Израђивач дрвене обуће
7317.06	Израђивач дрвених играчака
7317.07	Израђивач корпи од пружа
7317.08	Израђивач намештаја од пружа/трске
7317.09	Ролетнар
7317.10	Четкар-метлар
7318	Израђивачи и обрађивачи текстила, коже и сродних материјала ручним алатом
7318.01	Бојација
7318.02	Вуновлачар
7318.03	Импрегнатор текстила
7318.04	Ручни израђивач предмета од коже
7318.05	Ручни израђивач предмета од текстила
7318.06	Ручни плетач
7318.07	Сарач/седлар
7318.08	Ткач на разбоју за израду тепиха

7318.09	Ткач на разбоју за израду тканина
7318.10	Ткач предмета од вуне/свиле (ручно)
7318.11	Ткач тепиха (ручно)
7318.12	Уметнички штопер текстила
7318.13	Чипкар
7319	Уметничке занатлије ручним алатом неразврстане на другом месту
7319.01	Израђивач металних играчака
7319.02	Ручни израђивач предмета од камена
7319.03	Свећар/воскар
732	Штампари и сродни
7321	Занимања припреме за штампу
7321.01	Графички монтажер
7321.02	Графичко-технички уредник
7321.03	Радник на електронској припреми за штампу
7321.04	Фото-литограф
7321.05	Фото-слагач
7321.06	Штампарски монтер-кописта
7322	Штампари
7322.01	Машиниста равне штампе
7322.02	Пословођа у штампарији
7322.03	Послужилац графичких машина
7322.04	Ситоштампар
7322.05	Штампар високе штампе
7322.06	Штампар дубоке штампе
7322.07	Штампар пропусне штампе
7322.08	Штампар равне штампе – офсет
7323	Дорађивачи штампе и књиговесци
7323.01	Бигер
7323.02	Графички радник за дораду и прераду
7323.03	Књиговезац
7323.04	Књиговезац декоратер корица
7323.05	Књиговезац прошивач
7323.06	Помоћник књиговесца
7323.07	Помоћник машинисте графичке обраде и прераде
7323.08	Радник на изради адинг и термо ролне
7323.09	Радник на изради регистратора
7323.10	Радник на коричењу књига
7323.11	Радник на спиралном повезу
7323.12	Резач папира
74	Електричари и електроничари
741	Инсталатери и сервисери електричне опреме
7411	Електричари и електроинсталатери у пословним објектима
7411.01	Грађевински електроинсталатер

7411.02	Електричар
7411.03	Електроинсталатер
7412	Електромеханичари и електромонтери
7412.01	Ауто-електричар
7412.02	Бродоелектричар
7412.03	Електричар у производном погону
7412.04	Електромеханичар
7412.05	Електромеханичар за разводне уређаје
7412.06	Електромеханичар за хлађење и климатизацију
7412.07	Електромеханичар лифтова
7412.08	Електромеханичар погона
7412.09	Електромеханичар-оружар
7412.10	Електромонтер енергетских машина и уређаја
7412.11	Железнички електроенергетичар
7412.12	Механичар електричне сигналне опреме / електричних трансформатора / електроинструмената
7412.13	Механичар електромотора/генератора
7412.14	Механичар за ремонт енергетских постројења
7412.15	Механичар шинских возила
7412.16	Монтер електрогенератора
7412.17	Помоћник електромонтера енергетских машина и уређаја
7412.18	Пословођа сервиса апарата за домаћинство
7412.19	Сервисер електричних лифтова и сродне опреме
7412.20	Сервисер електроопреме
7412.21	Сервисер опреме производних машина и погона
7413	Инсталатери и сервисери електричних инсталација и мрежа
7413.01	Електромонтер инсталација и мрежа
7413.02	Помоћник електромонтера инсталација и мрежа
7413.03	Радник на далеководима
7413.04	Сервисер електромреже
742	Инсталатери и сервисери електронских и телекомуникационих инсталација и уређаја
7421	Механичари и сервисери електронских машина, инструмената и опреме
7421.01	Авио-електроничар
7421.02	Механичар електронске индустријске опреме
7421.03	Механичар електронске метеоролошке опреме
7421.04	Механичар електронских сигналних система (радија и радара)
7421.05	Механичар за банкомате
7421.06	Механичар за биротехничке машине
7421.07	Механичар за медицинску и лабораторијску опрему
7421.08	Сервисер гасних пећи
7421.09	Сервисер електронске опреме
7422	Инсталатери и сервисери информационо-комуникационих уређаја

7422.01	Инсталатер рачунарске опреме
7422.02	Инсталатер хардвера
7422.03	Монтер телекомуникационих каблова
7422.04	Сервисер аудио и видео технике
7422.05	Сервисер мобилних телефона
7422.06	Сервисер рачунара и рачунарске опреме
7422.07	Сервисер сигурносних уређаја
75	Прерађивачи прехранбених производа, дрвета, текстила и друга занатска занимања
751	Прерађивачи прехранбених производа и сродни
7511	Месари и сродни
7511.01	Дерач коже ручним алатима
7511.02	Кланичар
7511.03	Класер меса
7511.04	Кобасичар
7511.05	Месар
7511.06	Радник на маринирању меса/рибе
7511.07	Радник на преради изнутрица
7511.08	Саламурер меса/рибе
7511.09	Секач меса/рибе
7511.10	Сушилац меса/рибе
7511.11	Чистач рибе
7512	Пекари, посластичари и сродни
7512.01	Бомбонција
7512.02	Бурегџија
7512.03	Израђивач бисквита/колача
7512.04	Израђивач кора
7512.05	Израђивач сладоледа
7512.06	Израђивач чоколаде
7512.07	Пекар
7512.08	Пица мајстор
7512.09	Помоћник посластичара
7512.10	Посластичар
7512.11	Пресер тестенина
7512.12	Пресер чоколаде
7512.13	Тестенинар
7513	Произвођачи млечних производа
7513.01	Произвођач сира
7513.02	Произвођач маслаца
7513.03	Произвођач млечних производа
7514	Преређивачи воћа и поврћа и сродни
7514.01	Пасирер воћа/поврћа
7514.02	Припремач воћа/поврћа за конзервирање

7514.03	Произвођач ајвара
7514.04	Произвођач алкохолних пића традиционалним методама
7514.05	Произвођач воћних сокова традиционалним методама
7514.06	Произвођач маслиновог уља
7514.07	Произвођач туршије
7514.08	Произвођач цема
7514.09	Сортирер воћа/поврћа
7515	Дегустатори и оцењивачи хране и пића
7515.01	Дегустатор вина
7515.02	Дегустатор пива
7515.03	Дегустатор пића
7515.04	Дегустатор хране
7516	Прерађивачи дувана и произвођачи дуванских производа
7516.01	Оцењивач дувана
7516.02	Резач дувана
7516.03	Сортирер дувана
7516.04	Сушилац дувана
752	Обрађивачи дрвета, столари и сродни
7521	Занимања примарне обраде дрвета
7521.01	Гатериста дрвета
7521.02	Импрегнатор дрвета
7521.03	Параличар дрвета
7521.04	Хидротермичар дрвета
7522	Столари и сродни
7522.01	Бачвар
7522.02	Бродостолар
7522.03	Градитељ дрвених шасија/рамова возила
7522.04	Дрвомоделар
7522.05	Дрворезбар
7522.06	Израђивач дрвене галантерије
7522.07	Израђивач дрвених музичких инструмената
7522.08	Израђивач елемената монтажних кућа
7522.09	Израђивач спортске опреме од дрвета
7522.10	Интарзиста
7522.11	Колар
7522.12	Ливачки дрвомоделар
7522.13	Помоћник столара
7522.14	Савијач дрвета
7522.15	Столар
7522.16	Столар за декор и уметничке предмете од дрвета
7522.17	Столар за израду намештаја
7522.18	Столар за израду шаблона и прототипова
7522.19	Столар за монтажу, оправке и одржавање

7522.20	Финализер дрвеног намештаја
7522.21	Фурнирач
7523	Оператери и подешавачи машина за обраду дрвета
7523.01	Дрвобрусач
7523.02	Оператер на машини за површинску обраду дрвета
7523.03	Оператер на машини за прецизну обраду дрвета
7523.04	Оператер на машини за резбарење дрвета
7523.05	Руковалац машином за глачање дрвета
7523.06	Руковалац машином за савијање дрвета
7523.07	Руковалац рендетом за дрво
7523.08	Руковалац тестером/циркуларом за дрво
753	Произвођачи одеће и сродни
7531	Кројачи, крзнари и шеширције
7531.01	Власуљар
7531.02	Израђивач народне ношње
7531.03	Израђивач одеће
7531.04	Израђивач позорошних костима
7531.05	Израђивач рубља/корсета
7531.06	Крзнар
7531.07	Крзнарски помоћник
7531.08	Кројач
7531.09	Кројач крзна
7531.10	Кројач по мери
7531.11	Кројач поправљач
7531.12	Помоћни кројач
7531.13	Ћурчија
7531.14	Шеширција
7532	Моделари, шаблонери и резачи одеће и сродни
7532.01	Моделар одеће
7532.02	Моделар производа од крзна
7532.03	Резач крзна
7532.04	Резач производа од текстила/коже
7532.05	Тапетарски шаблонер
7532.06	Текстилски цртач
7532.07	Шаблонер текстила/коже
7533	Шивачи, везиле и сродни
7533.01	Везилја
7533.02	Израђивач кишобрана
7533.03	Израђивач меких (пуњених) играчака
7533.04	Тапетарски шивач
7533.05	Шивач
7533.06	Шивач коже/крзна
7533.07	Шивач одеће

7533.08	Шивач шатора/једара/постељине
7534	Тапетари и сродни
7534.01	Израђивач душека
7534.02	Помоћник тапетара
7534.03	Тапетар
7534.04	Тапетар-декоратер
7534.05	Тапетар за возила
7534.06	Тапетар за намештај
7534.07	Тапетар ортопедских помагала
7535	Штављачи и обрађивачи коже и крзна
7535.01	Белилац коже
7535.02	Бојилац коже/крзна
7535.03	Импрегнатор коже
7535.04	Класер коже
7535.05	Кожар
7535.06	Полирер коже
7535.07	Прерађивач коже/крзна
7535.08	Равнач крзна
7535.09	Растезач коже
7535.10	Шишач крзна
7535.11	Штавилац коже
7536	Обућари, кожни галантеристи и сродни
7536.01	Израђивач амова / бичева / коњских оглава
7536.02	Израђивач кожне галантерије
7536.03	Калупар обуће
7536.04	Кожарски галантериста
7536.05	Кројач делова обуће
7536.06	Лепилац делова обуће
7536.07	Моделар кожне галантерије
7536.08	Моделар обуће
7536.09	Обућар
7536.10	Израђивач обуће по мери
7536.11	Обућар за ортопедску обућу
7536.12	Обућар за поправке
7536.13	Обућар за спортску обућу
7536.14	Опанчар
7536.15	Помоћник израђивача кожне галантерије
7536.16	Помоћник обућара
7536.17	Пресер/заобљивач ђонова
7536.18	Ременар
7536.19	Рукавичар
7536.20	Ташнер
7536.21	Шаблонер обуће

7536.22	Шивач делова обуће
754	Занимања сродна занатским
7541	Рониоци
7541.01	Кесонац
7541.02	Монтер ронилац
7541.03	Ронилац
7541.04	Ронилац спасацац
7542	Минери
7542.01	Грађевински минер
7542.02	Минер
7542.03	Помоћник минера
7542.04	Рударски минер
7543	Испитивачи квалитета и оцењивачи производа, осим хране и пића
7543.01	Инспектор за контролу квалитета производа
7543.02	Класер вуне
7543.03	Класер коже/крзна
7543.04	Класер обуће
7543.05	Класер текстилних влакана
7543.06	Контролор квалитета непрехрамбених производа
7543.07	Оцењивач крзна
7543.08	Оцењивач производа
7543.09	Сортирер обуће
7544	Запрашивачи и сузбијачи штеточина и корова
7544.01	Дезинсектор
7544.02	Дезинфектор
7544.03	Дератизер
7544.04	Запрашивач корова
7544.05	Сузбијач штеточина
7549	Занимања сродна занатским неразврстана на другом месту
7549.01	Аранжер цвећа
7549.02	Израђивач мрежа
7549.03	Израђивач трака
7549.04	Калупар оптичких сочива
7549.05	Кукичар
7549.06	Оптички моделар
7549.07	Израђивач риболовачке опреме
8	РУКОВАОЦИ МАШИНАМА И ПОСТРОЈЕЊИМА, МОНТЕРИ И ВОЗАЧИ
81	Руковаоци стабилним машинама и постројењима
811	Руковаоци рударским и постројењима за прераду минерала
8111	Рудари и руковаоци постројењима у рудницима и каменоломима
8111.01	Бушач на површинском копу
8111.02	Јамски бушач

8111.03	Јамски копач
8111.04	Јамски подграђивач
8111.05	Подграђивач у каменолому
8111.06	Помоћник рудара у површинској експлоатацији
8111.07	Помоћник рудара у подземној експлоатацији
8111.08	Послужилац постројења површинске експлоатације
8111.09	Послужилац постројења подземне експлоатације
8111.10	Припремач узорака руда и концентрата
8111.11	Радник у каменолому
8111.12	Рудар површинске експлоатације
8111.13	Рудар подземне експлоатације
8111.14	Руковалац багером цикличног деловања
8111.15	Руковалац грејдером
8111.16	Руковалац јамском утоварном механизацијом
8111.17	Руковалац једноставном рударском механизацијом
8111.18	Руковалац одлагачем
8111.19	Руковалац постројењем у каменолому
8111.20	Руковалац рударским конвејером
8111.21	Руковалац рударским транспортним постројењима
8111.22	Руковалац рударском пумпном станицом
8111.23	Трасант
8112	Руковаоци постројењима за прераду минерала и камена
8112.01	Послужилац тријажера руде
8112.02	Пржионичар руде
8112.03	Руковалац машинама за производњу грађевинског материјала
8112.04	Руковалац машином за испирање злата
8112.05	Руковалац машином за испирање угља
8112.06	Руковалац машином за прераду неметала
8112.07	Руковалац машином за уситњавање минералних сировина
8112.08	Руковалац уређајем за припрему и оплемењивање минералних сировина
8112.09	Сепаратер руде/сребра/злата
8112.10	Сушионичар руде
8112.11	Флотер руде
8113	Руковаоци опремом за дубинско бушење и сродни
8113.01	Геобушач
8113.02	Оператер геобушења
8113.03	Помоћник геобушача
8113.04	Руковалац гарнитуром за бушење бунара
8113.05	Руковалац опремом за дубинско бушење (нафте и гаса)
8113.06	Руковалац опремом за експлоатационо бушење на површинским коповима и јамама
8114	Руковаоци машинама у производњи и обради цемента, камена и других неметала

8114.01	Пекач клинкера
8114.02	Послужилац постројења за производњу неметалних минерала
8114.03	Руковалац машином за обликовање камена
8114.04	Руковалац машином за обраду бетона
8114.05	Руковалац машином за полирање камена
8114.06	Руковалац машином за производњу бетона
8114.07	Руковалац машином за производњу бетонских префабриката
8114.08	Руковалац машином за производњу грађевинских елемената
812	Руковаоци металуршким пећима и машинама и уређајима за дораду метала
8121	Руковаоци металуршким пећима и сродни
8121.01	Калионичар
8121.02	Ливац алуминијумског лива
8121.03	Ливац сивог лива
8121.04	Ливац челичног лива
8121.05	Машиски калупар
8121.06	Послужилац машине за обраду метала пескирењем
8121.07	Послужилац постројења за калуповање
8121.08	Послужилац постројења за кокилни и калупни лив
8121.09	Послужилац постројења за ливење обојених метала
8121.10	Послужилац постројења за ливење прецизног лива
8121.11	Послужилац постројења за обраду одливака
8121.12	Послужилац постројења за прераду олова
8121.13	Послужилац постројења за термичку обраду метала
8121.14	Послужилац постројења за топљење сивог и челичног лива
8121.15	Послужилац постројења за центрифугални лив
8121.16	Пресер метала на екструдеру
8121.17	Припремач металуршких узорака
8121.18	Рафинер метала
8121.19	Руковалац постројењем за прераду бакра и алуминијума ваљањем и ковањем
8121.20	Руковалац постројењем за прераду бакра и алуминијума пресовањем и извлачењем
8121.21	Руковалац постројењем за прераду бакра и алуминијума топљењем и ливењем
8121.22	Руковалац постројењем за производњу челика
8121.23	Руковалац постројењем за производњу челичних цеви
8121.24	Руковалац постројењем за топло ваљање челика
8121.25	Руковалац постројењем за хладно ваљање и вучење челика
8121.26	Термообрађивач метала
8121.27	Топионичар за сиви лив
8121.28	Топионичар за челични лив
8122	Руковаоци машинама и уређајима за дораду метала
8122.01	Галванизер

8122.02	Електролизер-анодаш
8122.03	Емајлирац
8122.04	Израђивач акумулатора
8122.05	Израђивач батерија
8122.06	Израђивач кабловског прибора и прикључака
8122.07	Метализер
8122.08	Оператер чистилац металне опреме пешчаним млазом
8122.09	Помоћник галванизера
8122.10	Поцинковач-шерардирер
8122.11	Руковалац машином за завршну обраду метала
8122.12	Руковалац машином за облагање метала/жице
8122.13	Руковалац машином за одмашћивање метала
8122.14	Руковалац машином за полирање метала
8122.15	Руковалац машином за премазивање метала
8122.16	Руковалац машином за распрскивање метала
8122.17	Руковалац постројењем за дораду челичних производа
8122.18	Руковалац постројењем за електролизу бакра
8122.19	Руковалац постројењем за производњу каблова и проводника
813	Руковаоци машинама и уређајима за производњу хемијских производа и фотоматеријала
8131	Руковаоци машинама и уређајима за производњу хемијских производа
8131.01	Оператер гранулације фармацевтских тоалетних производа
8131.02	Оператер дестилације парфема
8131.03	Оператер електролитским ћелијама у производњи хемикалија
8131.04	Оператер на просејавању хемикалија
8131.05	Оператер уређаја за дестилацију
8131.06	Пиротехничар
8131.07	Руковалац аутоклавом у хемијској производњи
8131.08	Руковалац вакуум лонцима у хемијској производњи (осим нафте и природног гаса)
8131.09	Руковалац дехидратором у хемијској производњи
8131.10	Руковалац екстрактором у хемијској производњи
8131.11	Руковалац калцинатором у хемијској производњи
8131.12	Руковалац конвертором у хемијској производњи (осим нафте и природног гаса)
8131.13	Руковалац котловима/казанима у хемијској производњи
8131.14	Руковалац машинама и уређајима за производњу шибица
8131.17	Руковалац машином за израду експлозива
8131.18	Руковалац машином за израду муниције
8131.19	Руковалац машином за мешање хемикалија
8131.20	Руковалац машином за производњу детерџената
8131.21	Руковалац машином за производњу линолеума и сличних материјала
8131.22	Руковалац машином за производњу оловака

- 8131.23 Руковалац машином за производњу синтетичких влакана
- 8131.24 Руковалац машином за производњу средстава за хигијену
- 8131.25 Руковалац машином за производњу тоалетних/козметичких производа
- 8131.26 Руковалац машином за производњу фармацеутских производа
- 8131.27 Руковалац машином за производњу халоген/хидроген/хлорног гаса
- 8131.28 Руковалац машином за производњу хемикалија за хигијену
- 8131.29 Руковалац машином за синтезу хемикалија
- 8131.30 Руковалац машином за уситњавање/дробљење/млевање/пулверзацију хемикалија
- 8131.31 Руковалац машином у производњи ћумура
- 8131.32 Руковалац машином у хемијској производњи
- 8131.33 Руковалац отпаривачем у хемијској производњи (осим нафте и природног гаса)
- 8131.34 Руковалац пећи у производњи кокса
- 8131.35 Руковалац реактором у хемијској производњи (осим нафте и природног гаса)
- 8131.36 Руковалац ретортом за добијање угљеног гаса
- 8131.37 Руковалац ретортом у хемијској производњи
- 8131.38 Руковалац сепаратором у хемијској производњи
- 8131.39 Руковалац филтер-пресом у хемијској производњи
- 8131.40 Руковалац машином за производњу свећа
- 8132 **Руковаоци машинама и уређајима за производњу фотоматеријала и израду фотографија**
- 8132.01 Развијач фотографских филмова
- 8132.02 Руковалац машином за израду фотографија
- 8132.03 Руковалац машином за производњу фотографских плоча
- 8132.04 Руковалац машином за производњу фото-филмова
- 8132.05 Руковалац машином за увећање фотографија
- 8132.06 Руковалац машином за штампање фотографија
- 8132.07 Руковалац машином за производњу фотографског папира
- 8132.08 Фото-лаборант
- 814 **Руковаоци машинама за производњу и прераду гуме, пластике и папира**
- 8141 **Руковаоци машинама за производњу и прераду гуме**
- 8141.01 Вулканизер
- 8141.02 Гумарски моделар
- 8141.03 Конфекционар гумарских производа
- 8141.04 Оператер гумар каландриста
- 8141.05 Помоћник вулканизера
- 8141.06 Припремач гумарских полупроизода и производа
- 8141.07 Руковалац глодалицом за гуму
- 8141.08 Руковалац машином за истискивање гуме
- 8141.09 Руковалац машином за облагање гумом
- 8141.10 Руковалац машином за пресовање гуме
- 8141.11 Руковалац машином за производњу гуме

- 8141.12 Руковалац машином за производњу гумених каблова
- 8141.13 Руковалац машином за производњу печата од гуме
- 8141.14 Руковалац машином за производњу пнеуматика
- 8141.15 Руковалац машином за рељефирање гуме
- 8142 **Руковаоци машинама за производњу и прераду пластике**
- 8142.01 Израђивач пластичних чамаца
- 8142.02 Моделар пластике
- 8142.03 Оператер на машини за надувавање пластичних боца
- 8142.04 Руковалац машином за бушење пластике
- 8142.05 Руковалац машином за ваљање пластике
- 8142.06 Руковалац машином за ецовање пластике
- 8142.07 Руковалац машином за истискивање пластике
- 8142.08 Руковалац машином за калупљење пластике
- 8142.09 Руковалац машином за ливење пластичних маса бризгањем
- 8142.10 Руковалац машином за мловење пластике
- 8142.11 Руковалац машином за облагање пластиком
- 8142.12 Руковалац машином за прераду полимера
- 8142.13 Руковалац машином за производњу пластике
- 8142.14 Руковалац машином за сабијање/пресовање пластичних маса
- 8142.15 Руковалац машином за сечење пластике
- 8142.16 Руковалац машином за финално обликовање пластике
- 8142.17 Руковалац машином и уређајем за производњу оптичких влакана
- 8142.18 Руковалац пресом за пластични ламинат
- 8143 **Руковаоци машинама за производњу предмета од папира**
- 8143.01 Картонажер
- 8143.02 Моделар предмета од папирне каше
- 8143.03 Оператер машином за лепљење у производњи папира
- 8143.04 Оператер машином за рељефно украшавање папира
- 8143.05 Оператер машином за савијање папирних производа
- 8143.06 Оператер машином за сечење папирних производа
- 8143.07 Помоћник картонажера
- 8143.08 Руковалац машином за производе од папира
- 8143.09 Руковалац машином за производњу папирних коверата и кеса
- 8143.10 Руковалац машином за производњу папирних кутија
- 815 **Руковаоци машинама за производњу текстила, обраду коже и крзна и сродни**
- 8151 **Руковаоци машинама за припрему влакана, предење и намотавање**
- 8151.01 Машински прелац
- 8151.02 Оператер машином за мешање текстилних влакана
- 8151.03 Оператер машином за обраду синтетичких влакана
- 8151.04 Оператер машином за сортирање текстилних влакана
- 8151.05 Оператер машином за удвајање текстилних предива
- 8151.06 Оператер машином за чешљање текстилних влакана

- 8151.07 Руковалац машином за намотавање влакана
- 8151.08 Руковалац машином за предење влакана
- 8151.09 Руковалац машином за припрему влакана
- 8151.10 Скидач ткачког калема
- 8152 **Руковаоци индустријских машина за ткање и плетење**
- 8152.01 Бушач жакард картица
- 8152.02 Оператер плетења
- 8152.03 Оператер ткања
- 8152.04 Помоћник руковаоца индустријским машинама за ткање и плетење
- 8152.05 Послужилац разбоја
- 8152.06 Руковалац жакард разбојем
- 8152.07 Руковалац машином за везење
- 8152.08 Руковалац машином за кукичање
- 8152.09 Руковалац машином за мотање предива са калема
- 8152.10 Руковалац машином за плетење чарапа/одеће
- 8152.11 Руковалац машином за производњу мрежа
- 8152.12 Руковалац машином за ткање тепиха
- 8152.13 Руковалац машином за ткање чипке
- 8152.14 Сновач
- 8152.15 Ужар
- 8153 **Руковаоци машинама за шивење у индустрији**
- 8153.01 Руковалац машином за производњу шешира и капа
- 8153.02 Руковалац машином за шивење мебла
- 8153.03 Шивач кожне одеће (индустријски)
- 8153.04 Шивач конфекције
- 8153.05 Шивач текстила
- 8154 **Руковаоци машинама за дорату предива и текстила**
- 8154.01 Бојадисер текстила
- 8154.02 Оплемењивач текстила
- 8154.03 Помоћник руковаоца машинама за дорату предива и текстила
- 8154.04 Руковалац ваљком за текстил
- 8154.05 Руковалац машином за декатирање тканина
- 8154.06 Руковалац машином за бељење текстила
- 8154.07 Руковалац машином за ваљање текстила
- 8154.08 Руковалац машином за дегумирање свиле
- 8154.09 Руковалац машином за импрегнирање текстила
- 8154.10 Руковалац машином за оплемењивање свиле
- 8155 **Руковаоци машинама за припрему и обраду коже и крзна**
- 8155.01 Руковалац машином за бојење коже
- 8155.02 Руковалац машином за дорату коже/крзна
- 8155.03 Руковалац машином за извлачење крзна
- 8155.04 Руковалац машином за прераду коже/крзна
- 8155.05 Руковалац машином за производњу филца

8155.06	Руковалац машином за сечење коже
8155.07	Руковалац машином за штављење коже
8156	Руковаоци машинама за производњу обуће и кожне галантерије
8156.01	Израђивач горњих делова обуће
8156.02	Израђивач доњих делова обуће
8156.03	Оператер за компјутерско кројење обуће
8156.04	Руковалац машином за кројење обуће
8156.05	Руковалац машином за производњу обуће
8156.06	Руковалац машином за производњу ортопедске обуће
8156.07	Руковалац машином за производњу спортске обуће
8156.08	Руковалац машином за шивење обуће
8156.09	Руковалац машином за производњу кожне галантерије
8157	Руковаоци машинама за услужно прање и пеглање веша
8157.01	Пеглер
8157.02	Руковалац машином за прање и хемијско чишћење
8157.03	Руковалац машином за хемијско чишћење
8159	Руковаоци машинама за производњу текстила, обраду коже и крзна и сродна занимања неразврстана на другом месту
8159.01	Конфекцијски кројач
8159.02	Конфекционар кожне и крзнене одеће
8159.03	Конфекционар текстила
8159.04	Моделар конфекције
8159.05	Помоћник конфекционара
8159.06	Руковалац машином за израду цртежа и шаблона за текстил/кожу/крзно
8159.07	Руковалац машином за позамантерију
8159.08	Руковалац машином за производњу шатора
8159.09	Руковалац машином за резање текстила/коже
816	Руковаоци машинама за производњу прехранбених и сродних производа
8160	Руковаоци машинама за производњу прехранбених и сродних производа
8160.01	Кондитор
8160.02	Кувар индустријских јела
8160.03	Млинар житарица
8160.04	Млинар зачина
8160.05	Руковалац аутоклавом за уље и масноће
8160.06	Руковалац пресом за уљарице
8160.07	Руковалац сепаратором у прехранбеној производњи
8160.08	Руковалац сушаром за житарице
8160.09	Руковалац уређајем за дестилацију алкохолних пића
8160.10	Руковалац уређајем за дехидрирање прехранбених производа
8160.11	Руковалац уређајем за дифузију у преради шећерне репе
8160.12	Руковалац уређајем за екстракцију намирница

- 8160.13 | Руковалац уређајем за замрзавање намирница и производа
- 8160.14 | Руковалац уређајем за израду млечних производа
- 8160.15 | Руковалац уређајем за израду пекарских производа
- 8160.16 | Руковалац уређајем за конзервирање намирница и производа
- 8160.17 | Руковалац уређајем за кристализацију шећера
- 8160.18 | Руковалац уређајем за кување слада за производњу алкохолних пића
- 8160.19 | Руковалац уређајем за натапање/клијање слада
- 8160.20 | Руковалац уређајем за пастеризовање млечних производа
- 8160.21 | Руковалац уређајем за прање намирница
- 8160.22 | Руковалац уређајем за прераду воћа и поврћа
- 8160.23 | Руковалац уређајем за прераду дувана
- 8160.24 | Руковалац уређајем за прераду меса
- 8160.25 | Руковалац уређајем за прераду млека
- 8160.26 | Руковалац уређајем за прераду рибе
- 8160.27 | Руковалац уређајем за прераду соли
- 8160.28 | Руковалац уређајем за пржење кафе/какаоа
- 8160.29 | Руковалац уређајем за производњу алкохола, квасца и киселина
- 8160.30 | Руковалац уређајем за производњу алкохолних пића
- 8160.31 | Руковалац уређајем за производњу безалкохолних пића
- 8160.32 | Руковалац уређајем за производњу вина
- 8160.33 | Руковалац уређајем за производњу воде
- 8160.34 | Руковалац уређајем за производњу и прераду адитива, зачина, чаја, кафе и кавовина
- 8160.35 | Руковалац уређајем за производњу и прераду скроба
- 8160.36 | Руковалац уређајем за производњу јестивог уља и масноћа (уљар)
- 8160.37 | Руковалац уређајем за производњу концентроване сточне хране
- 8160.38 | Руковалац уређајем за производњу маргарина
- 8160.39 | Руковалац уређајем за производњу пива (пивар)
- 8160.40 | Руковалац уређајем за производњу сирћета
- 8160.41 | Руковалац уређајем за производњу слаткиша
- 8160.42 | Руковалац уређајем за производњу соде
- 8160.43 | Руковалац уређајем за производњу сокова од воћа/поврћа
- 8160.44 | Руковалац уређајем за производњу тестенина
- 8160.45 | Руковалац уређајем за производњу цигарета
- 8160.46 | Руковалац уређајем за производњу чоколаде
- 8160.47 | Руковалац уређајем за производњу шећера
- 8160.49 | Руковалац уређајем за стерилисање намирница
- 8160.50 | Руковалац уређајем за сушење прехранбених производа
- 8160.51 | Руковалац уређајем за требљење/љушћење жита
- 8160.52 | Руковалац уређајем за усољавање меса/рибе
- 8160.53 | Руковалац уређајем за ферментацију алкохолних пића
- 8160.54 | Руковалац уређајем за хидрогенизацију уља и масноћа

817	Руковаоци машинама и уређајима у процесу обраде и прераде дрвета и производње папирне масе и папира
8171	Руковаоци машинама и уређајима у процесу производње папирне масе и папира
8171.01	Оператер бељења папира
8171.02	Оператер на суперваљку у производњи папира
8171.03	Оператер пресовања папира
8171.04	Оператер рафинисања папирне каше
8171.05	Оператер спајања папира
8171.06	Оператер уређаја за припрему папирне масе/пулпе
8171.07	Руковалац машином за апретирање хартије
8171.08	Руковалац машином за дрвену кашу
8171.09	Руковалац машином за производњу папира/картона
8171.10	Руковалац машином за производњу целулозе
8172	Руковаоци машинама и уређајима за обраду и прераду дрвета
8172.01	Дрвостругар (машински)
8172.02	Машински обрађивач за импрегнацију дрвета
8172.03	Облагач дрвених плоча
8172.04	Оператер на машинама за израду лаке амбалаже
8172.05	Оператер на машини за израду паркета
8172.06	Оператер у преради дрвета
8172.07	Оператер у стругари/пилани
8172.08	Оплемењивач дрвета
8172.09	Пескирер дрвета
8172.10	Помоћник руковаоца машинама и уређајима за обраду и прераду дрвета
8172.11	Руковалац машином за бушење дрвета
8172.12	Руковалац машином за кројење резане грађе, елемената и плоча
8172.13	Руковалац машином за лепљење дрвета
8172.14	Руковалац машином за обликовање дрвета
8172.15	Руковалац машином за обликовање фурнира
8172.16	Руковалац машином за постављање језгра иверица
8172.17	Руковалац машином за припрему обловине за обраду
8172.18	Руковалац машином за рендисање дрвета
8172.19	Руковалац машином за сечење дрвета
8172.20	Руковалац машином за сушење дрвета
8172.21	Руковалац машином за уситњавање дрвета
8172.22	Руковалац машином за хидротермичку обраду дрвета
8172.23	Руковалац машинском тестером за дрво (гатер / циркулар / трачна пила / струг)
8172.24	Руковалац пресом за фурнир
8172.25	Руковалац стругом за фурнир
8172.26	Руковалац сушаром за дрво
8172.27	Сортирер елемената и готових производа од дрвета

818	Руковаоци осталим стабилним машинама и постројењима
8181	Руковаоци машинама и уређајима у процесу производње стакла и керамике
8181.01	Жарилац стакла
8181.02	Калилац стакла
8181.03	Ливац стакла (машински)
8181.04	Оператер глазирања у циглани
8181.05	Оператер машинске линије обраде стакла
8181.06	Оператер сушења/печења опеке и црепа
8181.07	Оператер потапач стакла
8181.08	Руковалац калупом за опеку и порцелан
8181.09	Руковалац машином за бојење стакла/керамике
8181.10	Руковалац машином за бушење стакла/опеке
8181.11	Руковалац машином за глачање равног стакла
8181.12	Руковалац машином за гравирање стакла/опеке
8181.13	Руковалац машином за дорату стакла
8181.14	Руковалац машином за израду глазуре за керамику
8181.15	Руковалац машином за израду стаклених боца
8181.16	Руковалац машином за израду стаклених цеви/шипки
8181.17	Руковалац машином за истањивање стакла
8181.18	Руковалац машином за калупљење у производњи стакла
8181.19	Руковалац машином за ливење опеке и порцелана
8181.20	Руковалац машином за мешање глинене масе
8181.21	Руковалац машином за мешање стаклене масе
8181.22	Руковалац машином за надувавање стакла
8181.23	Руковалац машином за полирање стакла / стаклених сочива
8181.24	Руковалац машином за пресовање стакла
8181.25	Руковалац машином за производњу опеке
8181.26	Руковалац машином за производњу санитарне керамике
8181.27	Руковалац машином за производњу стакла
8181.28	Руковалац машином за резање стакла
8181.29	Руковалац машином за савијање стакла
8181.30	Руковалац машином у ваљаоници равног стакла
8181.31	Руковалац опремом за пескарење стакла
8181.32	Руковалац пећи за сушење/печење грнчарије и порцелана
8181.33	Руковалац пећима за производњу керамике
8181.34	Руковалац пећима за производњу стакла
8181.35	Руковалац пресом за истискивање глине
8181.36	Руковалац пресом за опеку и порцелан
8181.37	Темперирер стакла/керамике
8181.38	Топилац стакла
8181.39	Руковалац машином за брушење стакла
8182	Руковаоци парним машинама – котловима и механичари

8182.01	Машиниста гасне станице
8182.02	Машиниста за парне котлове
8182.03	Машиниста компресорске станице
8182.04	Машиниста термоенергетских постројења
8182.05	Механичар за гасоенергетска и пнеумоенергетска постројења
8182.06	Механичар за термоенергетска постројења
8182.07	Механичар за термотехничка постројења
8182.08	Механичар за турбине
8182.09	Механичар за хидроенергетска постројења
8182.10	Оператер генераторске подстанце
8182.11	Оператер топлане
8182.12	Помоћник машинисте компресорске станице
8182.13	Руковалац мазутном станицом
8182.14	Руковалац парним котловима
8182.15	Руковалац парним турбинама
8182.16	Руковалац терморегулационим уређајем
8183	Руковаоци машинама за паковање, флаширање и етикетирање
8183.01	Руковалац машином за етикетирање
8183.02	Руковалац машином за паковање
8183.03	Руковалац машином за палетизацију
8183.04	Руковалац машином за печачење
8183.05	Руковалац машином за пуњење боца гасом под притиском
8183.06	Руковалац машином за пуњење конзерви
8183.07	Руковалац машином за флаширање
8189	Руковаоци осталим стабилним машинама и постројењима неразврстани на другом месту
8189.01	Оператер аутоматске инспекције електронских склопова X-зрацима
8189.02	Оператер аутоматске оптичке инспекције електронских склопова
8189.03	Оператер површинске монтаже електронских производа/склопова
8189.04	Оператер производње електронских склопова машинским лемљењем
8189.05	Оператер производње електронских склопова ручним уметањем и лемљењем
8189.06	Оператер производње електротехничких производа
8189.07	Оператер ручног улагања и лемљења електронских производа
8189.08	Руковалац машином за производњу компоненти за интегрисана електронска кола
8189.09	Руковалац машином за производњу силиконских чипова
8189.10	Руковалац машином за спајање каблова и ужади
8189.11	Хидрауличар бродске преводнице
8189.12	Руковалац постројењем за рециклажу
82	Монтери производа
821	Монтери производа
8211	Монтери механичких машина

8211.01	Машински инсталатер
8211.02	Машински монтер
8211.03	Монтер авионских мотора
8211.04	Монтер алатних машина
8211.05	Монтер бродских мотора
8211.06	Монтер грађевинских и рударских машина
8211.07	Монтер машина за обраду дрвета
8211.08	Монтер машинских делова за аутомобиле и камионе
8211.09	Монтер металних производа широке потрошње
8211.10	Монтер мотора моторних возила
8211.11	Монтер пољопривредних машина
8211.12	Монтер трупа авиона
8211.13	Монтер турбина
8211.14	Монтер уређаја хидраулике и пнеуматике
8211.15	Монтер хидротехничких постројења
8211.16	Монтер шасија возила
8211.17	Помоћник машинског инсталатера
8211.18	Помоћник машинског монтера
8211.19	Састављач котрљајућих лежаја
8212	Монтери електричне и електронске опреме
8212.01	Електромотач
8212.02	Монтер електричне опреме за аутомобиле и камионе
8212.03	Монтер електричних апарата за домаћинство
8212.04	Монтер електричних машина и опреме
8212.05	Монтер електричних мерних инструмената и склопова
8212.06	Монтер електромеханичке опреме
8212.07	Монтер електронских склопова
8212.08	Монтер електронских штампаних кола
8212.09	Монтер опреме за мерење и контролу
8212.10	Монтер рачунарске опреме
8212.11	Монтер телевизора и радио-апарата
8212.12	Монтер телекомуникационе опреме
8212.13	Монтер телекомуникационих водова
8212.14	Монтер телефонских апарата
8212.15	Монтер часовника
8212.16	Оператер за монтажу телекомуникационих мрежа
8212.17	Помоћник монтера електричне опреме
8212.18	Помоћник монтера електронске опреме
8212.19	Спајач електротехничких елемената
8212.20	Монтер клима-уређаја
8219	Монтери производа неразврстани на другом месту
8219.01	Монтер бицикала
8219.02	Монтер врата и прозора

8219.04	Монтер металних производа у серијској производњи
8219.05	Монтер предмета од гуме/пластике у серијској производњи
8219.06	Монтер ролетни
8219.07	Монтер суве градње
8219.08	Монтер у индустрији намештаја
83	Возачи и руковаоци покретном механизацијом
831	Машиновође и сродни
8311	Машиновође
8311.01	Машиновођа
8311.02	Машиновођа дизел-вуче
8311.03	Машиновођа електро-вуче
8311.04	Машиновођа маневарке
8311.05	Машиновођа у руднику/каменолому
8311.06	Сувозач машиновође вучних возила
8312	Железнички кочничари, сигналисти и скретничари
8312.01	Возач моторних пружних возила
8312.02	Возач транспортних електро-колица
8312.03	Возовођа – спроводник воза
8312.04	Железнички кочничар
8312.05	Железнички скретничар
8312.06	Кочничар воза у руднику/каменолому
8312.07	Маневриста
8312.08	Прегледач железничких кола
8312.09	Руковалац дрезином
8312.10	Саобраћајно-транспортни помоћник
8312.11	Спајач у маневарским станицама (ранжер вагона)
832	Возачи аутомобила, доставних возила и мотоцикала
8321	Возачи мотоцикала и курири
8321.01	Курир мотоциклиста
8321.02	Мотоциклиста достављач хране
8322	Возачи аутомобила, таксија и доставних возила
8322.01	Ауто-превозник
8322.02	Возач доставних возила
8322.03	Возач кола хитне медицинске помоћи
8322.04	Возач лаких моторних возила
8322.05	Возач погребног возила
8322.06	Возач путничког аутомобила
8322.07	Возач санитетског возила
8322.08	Возач службеног возила под пратњом
8322.09	Таксиста
833	Возачи тешких теретних возила и аутобуса
8331	Возачи аутобуса, тролејбуса и трамваја
8331.01	Возач аутобуса

8331.02	Возач аутобуса у међународном саобраћају
8331.03	Возач трамваја
8331.04	Возач тролејбуса
8332	Возачи тешких теретних возила и камиона
8332.01	Возач ауто-мешалице за бетон
8332.02	Возач ватрогасних кола
8332.03	Возач возила за превоз асфалтне масе
8332.04	Возач камиона
8332.05	Возач камиона са приколицом
8332.06	Возач кипера
8332.07	Возач комуналних возила
8332.08	Возач тешких теретних возила
8332.09	Возач цистерне
8332.10	Руковалац јамским камионом
8332.11	Руковалац тешким камионом на површинском копу
834	Руковаоци покретном механизацијом
8341	Руковаоци пољопривредном и шумском механизацијом
8341.01	Возач камиона за шумску грађу
8341.02	Помоћник руковаоца механизацијом у пољопривреди и шумарству
8341.03	Руковалац вршилицом
8341.04	Руковалац жетелицом
8341.05	Руковалац комбајном
8341.06	Руковалац механизацијом за сечу шуме
8341.07	Руковалац пољопривредним машинама
8341.08	Руковалац шумском механизацијом
8341.09	Тракториста
8341.10	Хидромелиоратор
8342	Руковаоци механизацијом за земљане радове и сродни
8342.01	Помоћни руковалац једноставним грађевинским машинама
8342.02	Руковалац багером
8342.03	Руковалац булдожером
8342.04	Руковалац ваљком за сабијање тла
8342.05	Руковалац грађевинском механизацијом
8342.06	Руковалац једноставним грађевинским машинама
8342.07	Руковалац машином за катранисање
8342.08	Руковалац машином за копање тунела
8342.09	Руковалац машином за побијање шипова
8342.10	Руковалац машином за полагање каблова
8342.11	Руковалац машином за расипање ризле/соли
8342.12	Руковалац машином за чишћење снега
8342.13	Руковалац механизацијом за асфалтирање
8342.14	Руковалац ровокопачем
8342.15	Руковалац скрепером и равналицом

8342.16	Руковалац цевополагачем
8343	Руковаоци дизалицама, крановима и сродни
8343.01	Краниста
8343.02	Оператер механизације високоградње
8343.03	Руковалац ауто-дизалицом
8343.04	Руковалац бранама/преводницама/уставама
8343.05	Руковалац бродском покретном дизалицом
8343.06	Руковалац грађевинском дизалицом
8343.07	Руковалац железничком кранском дизалицом
8343.08	Руковалац жичаром/успињачом
8343.09	Руковалац мостном дизалицом
8343.10	Руковалац покретним мостом
8343.11	Руковалац порталном кранском дизалицом
8343.12	Руковалац рударским лифтом
8343.13	Руковалац стабилном кранском дизалицом
8343.14	Руковалац транспортером
8343.15	Руковалац чекрком/витлом
8343.16	Руковалац шумском жичаром
8344	Руковаоци претоварном механизацијом
8344.01	Виљушкарита
8344.02	Руковалац претоварном механизацијом
8344.03	Руковалац утоваривачем
835	Бродска посада и сродни
8350	Бродска посада и сродни
8350.01	Бродовођа унутрашње пловидбе
8350.02	Бродски машиниста
8350.03	Бродски сигналист
8350.04	Бродски ужар
8350.05	Кормилар тегљенице/тегљача/шлепа/барже
8350.06	Кормилар унутрашње пловидбе
8350.07	Морнар
8350.08	Руковалац пловном направом
8350.09	Руковалац шлепом
8350.10	Скелар-сплавар
8350.11	Чамција
8350.12	Чистач бродске машине
9	ЈЕДНОСТАВНА ЗАНИМАЊА
91	Чистачи и помоћно особље
911	Чистачи и помоћно особље у домаћинствима и пословним просторима
9111	Кућне помоћнице и чистачи у домаћинствима
9111.01	Кућна помоћница
9111.02	Чистач просторија у домаћинству

9112	Чистачи и помоћно особље у хотелима, предузећима и другим затвореним просторима
9112.01	Помоћни радник у лабораторији
9112.02	Собарица/спремачица
9112.03	Чистач просторија (хотела, канцеларија, тоалета)
9112.04	Хигијеничар у здравству
912	Занимања за ручно прање и чишћење возила, прозора, веша и сродна занимања
9121	Перачи и пеглери рубља, ручно
9122	Чистачи и перачи возила
9122.01	Перач возила
9122.02	Перач прозора на аутомобилима
9123	Перачи прозора
9123.01	Перач прозора
9129	Остали чистачи и помоћно особље
9129.01	Чистач базена за купање
9129.02	Чистач графита
9129.03	Чистач индустријског торња за кондензацију водене паре
9129.04	Чистач тепиха
92	Једноставна занимања у пољопривреди, рибарству и шумарству
921	Једноставна занимања у пољопривреди, рибарству и шумарству
9211	Једноставна занимања у ратарству
9211.01	Берач/сакупљач воћа / поврћа / шумских плодова / лековитог биља
9211.02	Мануелни радник на плантажама
9212	Једноставна занимања у сточарству
9212.01	Коњушар
9212.02	Мануелни радник на фарми за узгајање стоке
9213	Једноставна занимања у ратарско-сточарској производњи
9213.01	Мануелни радник на фарми за ратарско-сточарску производњу
9214	Једноставна занимања у вртларству и хортикултури
9214.01	Баштенски радник
9214.02	Мануелни радник на пословима озелењавања
9214.03	Мануелни радник у расаднику
9215	Једноставна занимања у шумарству
9215.01	Мануелни радник у шумарству
9215.02	Радник на сечи и вучи дрва
9215.03	Шумски путар
9216	Једноставна занимања у рибарству
9216.01	Мануелни радник у рибарству
93	Једноставна занимања у рударству, грађевинарству, прерађивачкој индустрији и транспорту
931	Једноставна занимања у рударству и грађевинарству
9311	Једноставна занимања у рудницима и каменоломима

9311.01	Мануелни радник у каменолому
9311.02	Мануелни радник у руднику
9312	Једноставна занимања у нискоградњи
9312.01	Мануелни радник за нискоградњу
9312.02	Мануелни радник на одржавању бране
9312.03	Путар
9313	Једноставна занимања на градилиштима високоградње
9313.01	Мануелни радник за високоградњу
9313.02	Мануелни радник за рушење објеката
932	Једноставна занимања у прерађивачкој индустрији
9321	Пакери, ручно
9321.01	Пакер намештаја и паркета
9321.02	Радник на етикетању робе
9321.03	Ручни пакер амбалажиране робе
9329	Остала једноставна занимања у прерађивачкој индустрији
9329.01	Мануелни радник у графичарству
9329.02	Мануелни радник у електроенергетици
9329.03	Мануелни радник у машинству
9329.04	Мануелни радник у металургији
9329.05	Мануелни радник у преради дрвета
9329.06	Мануелни радник у прехрамбеној индустрији
9329.07	Мануелни радник у текстилној индустрији
9329.08	Мануелни радник у хемијској индустрији
9329.09	Мерач-вагар у производном погону
9329.10	Мануелни радник у индустрији
933	Једноставна занимања у транспорту и складиштењу
9331	Руковаоци возилима на механички погон
9331.01	Возач возила на ножни погон
9332	Управљачи запрежним возилима
9332.01	Возач запрежног возила
9332.02	Руковалац пољопривредном машином без моторног погона
9332.03	Фијакериста
9333	Манипуланти теретом
9333.01	Лучки радник
9333.02	Манипулант архивском грађом
9333.03	Мануелни радник у ПТТ саобраћају
9333.04	Радник на претовару робе
9333.05	Радник на утовару/истовару
9333.06	Утоварач руде
9334	Манипуланти робом у трговини
9334.01	Мануелни радник у трговини
9334.02	Радник на пуњењу раfoва
94	Једноставна занимања у припреми хране

941	Једноставна занимања у припреми хране
9411	Припремачи брзе хране
9411.01	Припремач брзе хране
9411.02	Роштиљџија
9412	Кухињски помоћници
9412.01	Кафе-кувар
9412.02	Перач судова
9412.03	Помоћни радник у кухињи
95	Једноставна трговачка и услужна занимања која се обављају на улици
951	Једноставна услужна занимања која се обављају на улици
9510	Једноставна услужна занимања која се обављају на улици
9510.01	Постављач плаката и реклама
9510.02	Улични дистрибутер летака
9510.03	Чистач ципела
952	Улични продавци непрехрамбених производа
9520	Улични продавци непрехрамбених производа
9520.01	Улични продавац робе
9520.02	Улични продавац новина
96	Занимања на уклањању отпада и остала једноставна занимања
961	Занимања на уклањању отпада и чишћењу јавних површина
9611	Занимања на сакупљању и одвожењу отпада
9611.01	Комунални радник на одношењу смећа
9611.02	Чистач септичких јама
9611.03	Радник у кафилерији
9612	Сакупљачи секундарних сировина
9612.01	Мануелни радник за сортирање отпада
9612.02	Сакупљач секундарних сировина
9613	Чистачи улица и сродни
9613.01	Чистач улица/паркова/плаже
9613.02	Радник на чишћењу канализационе мреже
962	Остала једноставна занимања
9621	Курири, достављачи и сродна занимања
9621.01	Достављач новина
9621.02	Достављач робе
9621.03	Курир
9621.04	Лифтбој
9621.05	Носач пртљага
9621.06	Судски достављач/позивар
9621.07	Хотелски вратар
9622	Једноставна занимања за споредне послове
9622.01	Звонар
9623	Читачи бројила и опслуживачи аутомата
9623.01	Опслужилац аутомата за продају пића/слаткиша/цигарета

9623.02 Сакупљач новца/жетона из аутомата
9623.03 Читач бројила
9624 **Водоноше и сакупљачи огревног дрвета**
9629 **Једноставна занимања, неразврстана на другом месту**
9629.01 Ветеринарски хигијеничар
9629.02 Гардеробер
9629.03 Гробар (инхуматор)
9629.04 Домаћица
9629.05 Надничар
9629.06 Радник на паркингу / у гаражи
9629.07 Разводник у биоскопу/позоришту

0 ВОЈНА ЗАНИМАЊА

01 **Официри војске**
011 **Официри војске**
0110 **Официри војске**
0110.01 Војни пилот
0110.02 Војни представник
0110.03 Војни референт за логистику
0110.04 Војни референт за мобилизацију
0110.05 Војни референт за обавештајно-извиђачке послове
0110.06 Војни референт за обуку
0110.07 Војни референт за оперативне послове
0110.08 Војни референт за телекомуникације и информатику
0110.09 Војни референт за цивилно-војну сарадњу
0110.10 Изасланик одбране
0110.11 Командант здруженог тактичког/оперативног састава
0110.12 Командант/командир у инжењеријским јединицама
0110.13 Командант/командир у јединицама за борбене операције
0110.14 Командант/командир у јединицама логистике
0110.15 Командант/командир у специјалним јединицама
0110.16 Начелник ОЈ за логистику
0110.17 Начелник ОЈ за мобилизацију
0110.18 Начелник ОЈ за обавештајно-извиђачке послове
0110.19 Начелник ОЈ за обуку
0110.20 Начелник ОЈ за оперативне послове
0110.21 Начелник ОЈ за телекомуникације и информатику
0110.22 Начелник ОЈ за цивилно-војну сарадњу
0110.23 Начелник управе у генералштабу
0110.24 Помоћник команданта за операције
0110.25 Помоћник команданта за подршку
02 **Подофицири војске**
021 **Подофицири војске**
0210 **Подофицири војске**

0210.01	Водич службених паса
0210.02	Главни/први подофицир
0210.03	Командир у инжењеријским јединицама
0210.04	Командир у јединицама за борбене операције
0210.05	Командир у јединицама логистике
0210.06	Командир у специјалним јединицама
0210.07	Оператер у јединицама за ваздушно осматрање и јављање
0210.08	Пиротехничар (војни)
0210.09	Радарски техничар
0210.10	Радио-прислушкивач
0210.11	Радио-гониометрист
0210.12	Специјалац у јединицама пешадије
0210.13	Техничар за авион и мотор
0210.14	Техничар за ваздухопловно наоружање
0210.15	Техничар за електроопрему
0210.16	Техничар за криптозаштитне уређаје
0210.17	Техничар за муницију и ракетну технику
0210.18	Техничар за ракетно наоружање
0210.19	Управник стрелишта
0210.20	Шифрер/дешифрер
03	Остала војна занимања
031	Остала војна занимања
0310	Остала војна занимања
0310.01	Војник возач оклопних борбених возила
0310.02	Војник диверзант
0310.03	Војник извиђач
0310.04	Војник оператер артиљеријских и ракетних средстава ПВО
0310.05	Војник оператер инжењеријских средстава
0310.06	Војник оператер на артиљеријским средствима
0310.07	Војник оператер на електронским средствима за прислушкивање, гониометрисување и ометање
0310.08	Војник оператер средстава везе
0310.09	Војник оператер у ОМЈ
0310.10	Војник осматрач
0310.11	Војник падобранац
0310.12	Војник пионир
0310.13	Војник поморски и речни диверзант
0310.14	Војник противмински ронилац
0310.15	Војник противтерориста
0310.16	Војник рачунач
0310.17	Војник стрелац оператер
0310.18	Војник шифрер

Класификација делатности 2010²³

ШИФРА	НАЗИВ
A	ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО
01	Пољопривредна производња, лов и пратеће услужне делатности
011	Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака
0111	Гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица
0112	Гајење пиринча
0113	Гајење поврћа, бостана, коренастих и кртоластих биљака
0114	Гајење шећерне трске
0115	Гајење дувана
0116	Гајење биљака за производњу влакана
0119	Гајење осталих једногодишњих и двогодишњих биљака
012	Гајење вишегодишњих биљака
0121	Гајење грожђа
0122	Гајење тропског и суптропског воћа
0123	Гајење агрума
0124	Гајење јабучастог и коштичавог воћа
0125	Гајење осталог дрвенастог, жбунастог и језграстог воћа
0126	Гајење уљних плодова
0127	Гајење биљака за припремање напитака
0128	Гајење зачинског, ароматичног и лековитог биља
0129	Гајење осталих вишегодишњих биљака
013	Гајење садног материјала
0130	Гајење садног материјала

²³ <https://www.stat.gov.rs/media/2620/klasifikacija-delatnosti-2010-puni-nazivi.xls>

014	Узгој животиња
0141	Узгој музних крава
0142	Узгој других говеда и бивола
0143	Узгој коња и других копитара
0144	Узгој камила и лама
0145	Узгој оваца и коза
0146	Узгој свиња
0147	Узгој живине
0149	Узгој осталих животиња
015	Мешовита пољопривредна производња
0150	Мешовита пољопривредна производња
016	Услугне делатности у пољопривреди и делатности после жетве
0161	Услугне делатности у гајењу усева и засада
0162	Помоћне делатности у узгоју животиња
0163	Активности после жетве
0164	Дорада семена
017	Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности
0170	Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности
02	Шумарство и сеча дрвећа
021	Гајење шума и остале шумарске делатности
0210	Гајење шума и остале шумарске делатности
022	Сеча дрвећа
0220	Сеча дрвећа
023	Сакупљање шумских плодова
0230	Сакупљање шумских плодова

024	Услужне делатности у вези са шумарством
0240	Услужне делатности у вези са шумарством
03	Рибарство и аквакултуре
031	Риболов
0311	Морски риболов
0312	Слатководни риболов
032	Аквакултуре
0321	Морске аквакултуре
0322	Слатководне аквакултуре
Б	РУДАРСТВО
05	Експлоатација угља
051	Експлоатација каменог угља и антрацита
0510	Експлоатација каменог угља и антрацита
052	Експлоатација лигнита и мрког угља
0520	Експлоатација лигнита и мрког угља
06	Експлоатација сирове нафте и природног гаса
061	Експлоатација сирове нафте
0610	Експлоатација сирове нафте
062	Вађење природног гаса
0620	Експлоатација природног гаса
07	Експлоатација руда метала
071	Експлоатација руда гвожђа
0710	Експлоатација руда гвожђа
072	Експлоатација осталих руда метала
0721	Експлоатација руда урана и торијума

0729	Експлоатација руда осталих црних, обојених, племенитих и других метала
08	Остало рударство
081	Експлоатација камена, песка, глине и других сировина за грађевинске материјале
0811	Експлоатација грађевинског и украсног камена, кречњака, гипса, креде
0812	Експлоатација шљунка, песка, глине и каолина
089	Експлоатација осталих руда и камена
0891	Експлоатација минерала, производња минералних ђубрива и хемикалија
0892	Експлоатација тресета
0893	Експлоатација натријум-хлорида
0899	Експлоатација осталих неметаличних руда и минерала
09	Услугне делатности у рударству и геолошким истраживањима
091	Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом нафте и гаса
0910	Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом нафте и гаса
099	Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом осталих руда
0990	Услугне делатности у вези са истраживањем и експлоатацијом осталих руда
Ц	ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА
10	Производња прехранбених производа
101	Прерада и конзервисање меса и производа од меса
1011	Прерада и конзервисање меса
1012	Прерада и конзервисање живинског меса
1013	Производња месних прерађевина
102	Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца
1020	Прерада и конзервисање рибе, љускара и мекушаца
103	Прерада и конзервисање воћа и поврћа
1031	Прерада и конзервисање кромпира

1032	Производња сокова од воћа и поврћа
1039	Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа
104	Производња биљних и животињских уља и масти
1041	Производња уља и масти
1042	Производња маргарина и сличних јестивих масти
105	Производња млечних производа
1051	Прерада млека и производња сирева
1052	Производња сладоледа
106	Производња млинских производа, скроба и скробних производа
1061	Производња млинских производа
1062	Производња скроба и скробних производа
107	Производња пекарских производа и тестенине
1071	Производња хлеба, свежег пецива и колача
1072	Производња двопека, кекса, трајног пецива и колача
1073	Производња макарона, резанаца и сличних производа од брашна
108	Производња осталих прехранбених производа
1081	Производња шећера
1082	Производња какаоа, чоколаде и кондиторских производа
1083	Прерада чаја и кафе
1084	Производња зачина и других додатака храни
1085	Производња готових јела
1086	Производња хомогенизованих хранљивих препарата и дијететске хране
1089	Производња осталих прехранбених производа
109	Производња готове хране за животиње
1091	Производња готове хране за домаће животиње

1092	Производња готове хране за кућне љубимце
11	Производња пића
110	Производња пића
1101	Дестилација, пречишћавање и мешање пића
1102	Производња вина од грозђа
1103	Производња пића и осталих воћних вина
1104	Производња осталих недестилованих ферментисаних пића
1105	Производња пива
1106	Производња слада
1107	Производња освежавајућих пића, минералне воде и остале флаширане воде
12	Производња дуванских производа
120	Производња дуванских производа
1200	Производња дуванских производа
13	Производња текстила
131	Припрема и предење текстилних влакана
1310	Припрема и предење текстилних влакана
132	Производња тканина
1320	Производња тканина
133	Довршавање текстила
1330	Довршавање текстила
139	Производња осталог текстила
1391	Производња плетених и кукичаних материјала
1392	Производња готових текстилних производа, осим одеће
1393	Производња тепиха и прекривача за под
1394	Производња ужади, канапа, плетеница и мрежа

1395	Производња нетканог текстила и предмета од њега, осим одеће
1396	Производња осталог техничког и индустријског текстила
1399	Производња осталих текстилних предмета
14	Производња одевних предмета
141	Производња одеће, осим крзнене
1411	Производња кожне одеће
1412	Производња радне одеће
1413	Производња остале одеће
1414	Производња рубља
1419	Производња осталих одевних предмета и прибора
142	Производња производа од крзна
1420	Производња производа од крзна
143	Производња плетене и кукичане одеће
1431	Производња плетених и кукичаних чарапа
1439	Производња остале плетене и кукичане одеће
15	Производња коже и предмета од коже
151	Штављење и дорада коже; производња путничких и ручних торби и каишева; дорада и бојење крзна
1511	Штављење и дорада коже; дорада и бојење крзна
1512	Производња путних и ручних торби и сл., сарачких производа и каишева
152	Производња обуће
1520	Производња обуће
16	Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја
161	Резање и обрада дрвета
1610	Резање и обрада дрвета
162	Производња производа од дрвета, плуте, прућа и сламе

1621	Производња фурнира и плоча од дрвета
1622	Производња паркета
1623	Производња остале грађевинске столарије и елемената
1624	Производња дрвне амбалаже
1629	Производња осталих производа од дрвета, плуте, сламе и прућа
17	Производња папира и производа од папира
171	Производња целулозе, папира и картона
1711	Производња влакана целулозе
1712	Производња папира и картона
172	Производња предмета од папира и картона
1721	Производња таласастог папира и картона и амбалаже од папира и картона
1722	Производња предмета од папира за личну употребу и употребу у домаћинству
1723	Производња канцеларијских предмета од папира
1724	Производња тапета
1729	Производња осталих производа од папира и картона
18	Штампање и умножавање аудио и видео записа
181	Штампање и штампарске услуге
1811	Штампање новина
1812	Остало штампање
1813	Услуге припреме за штампу
1814	Књиговезачке и сродне услуге
182	Умножавање снимљених записа
1820	Умножавање снимљених записа
19	Производња кокса и деривата нафте
191	Производња продуката коксовања

1910	Производња продуката коксовања
192	Производња деривата нафте
1920	Производња деривата нафте
20	Производња хемикалија и хемијских производа
201	Производња основних хемикалија, вештачких ђубрива и азотних једињења, пластичних и синтетичких маса
2011	Производња индустријских гасова
2012	Производња средстава за припремање боја и пигмената
2013	Производња осталих основних неорганских хемикалија
2014	Производња осталих основних органских хемикалија
2015	Производња вештачких ђубрива и азотних једињења
2016	Производња пластичних маса у примарним облицима
2017	Производња синтетичког каучука у примарним облицима
202	Производња пестицида и хемикалија за пољопривреду
2020	Производња пестицида и хемикалија за пољопривреду
203	Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова
2030	Производња боја, лакова и сличних премаза, графичких боја и китова
204	Производња детерџената, сапуна других средстава за чишћење, полирање, парфема и тоалетних препарата
2041	Производња детерџената, сапуна средстава за чишћење и полирање
2042	Производња парфема и тоалетних препарата
205	Производња осталих хемијских производа
2051	Производња експлозива
2052	Производња средстава за лепљење
2053	Производња етеричних уља
2059	Производња осталих хемијских производа
206	Производња вештачких влакана

2060	Производња вештачких влакана
21	Производња основних фармацевтских производа и препарата
211	Производња основних фармацевтских производа
2110	Производња основних фармацевтских производа
212	Производња фармацевтских препарата
2120	Производња фармацевтских препарата
22	Производња производа од гуме и пластике
221	Производња производа од гуме
2211	Производња гума за возила, протектирање гума за возила
2219	Производња осталих производа од гуме
222	Производња производа од пластике
2221	Производња плоча, листова, цеви и профила од пластике
2222	Производња амбалаже од пластике
2223	Производња предмета од пластике за грађевинарство
2229	Производња осталих производа од пластике
23	Производња производа од осталих неметалних минерала
231	Производња стакла и производа од стакла
2311	Производња равног стакла
2312	Обликовање и обрада равног стакла
2313	Производња шупљег стакла
2314	Производња стаклених влакана
2319	Производња и обрада осталог стакла, укључујући техничке стаклене производе
232	Производња ватросталних производа
2320	Производња ватросталних производа
233	Производња грађевинских материјала од глине

2331	Производња керамичких плочица и плоча
2332	Производња опеке, црепа и грађевинских производа од печене глине
234	Производња осталих керамичких и порцеланских производа
2341	Производња керамичких предмета за домаћинство и украсних предмета
2342	Производња санитарних керамичких производа
2343	Производња изолатора и изолационог прибора од керамике
2344	Производња осталих техничких производа од керамике
2349	Производња осталих керамичких производа
235	Производња цемента, креча и гипса
2351	Производња цемента
2352	Производња креча и гипса
236	Производња производа од бетона, цемента и гипса
2361	Производња производа од бетона намењених за грађевинарство
2362	Производња производа од гипса намењених за грађевинарство
2363	Производња свежег бетона
2364	Производња малтера
2365	Производња производа од цемента с влакнима
2369	Производња осталих производа од бетона, гипса и цемента
237	Сечење, обликовање и обрада камена
2370	Сечење, обликовање и обрада камена
239	Производња брусних и осталих неметалних минералних производа
2391	Производња брусних производа
2399	Производња осталих производа од неметалних минерала
24	Производња основних метала
241	Производња сировог гвожђа, челика и феролегура

2410	Производња сировог гвожђа, челика и феролегура
242	Производња челичних цеви, шупљих профила и фитинга
2420	Производња челичних цеви, шупљих профила и фитинга
243	Производња осталих производа примарне прераде челика
2431	Хладно ваљање шипки
2432	Хладно ваљање плоснатих производа
2433	Хладно обликовање профила
2434	Хладно вучење жице
244	Производња племенитих и осталих обојених метала
2441	Производња племенитих метала
2442	Производња алуминијума
2443	Производња олова, цинка и калаја
2444	Производња бакра
2445	Производња осталих обојених метала
2446	Производња нуклеарног горива
245	Ливење метала
2451	Ливење гвожђа
2452	Ливење челика
2453	Ливење лаких метала
2454	Ливење осталих обојених метала
25	Производња металних производа, осим машина и уређаја
251	Производња металних конструкција
2511	Производња металних конструкција и делова конструкција
2512	Производња металних врата и прозора
252	Производња металних цистерни, резервоара и контејнера

2521	Производња котлова и радијатора за централно грејање
2529	Производња осталих металних цистерни, резервоара и контејнера
253	Производња парних котлова, осим котлова за централно грејање
2530	Производња парних котлова, осим котлова за централно грејање
254	Производња оружја и муниције
2540	Производња оружја и муниције
255	Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха
2550	Ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала; металургија праха
256	Обрада и превлачење метала; машинска обрада метала
2561	Обрада и превлачење метала
2562	Машинска обрада метала
257	Производња сечива, алата и металне робе опште намене
2571	Производња сечива
2572	Производња брава и окова
2573	Производња алата
259	Производња осталих металних производа
2591	Производња челичних буради и сличне амбалаже
2592	Производња амбалаже од лаких метала
2593	Производња жичаних производа, ланаца и опруга
2594	Производња везних елемената и вијчаних машинских производа
2599	Производња осталих металних производа
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа
261	Производња електронских елемената и плоча
2611	Производња електронских елемената
2612	Производња штампаних електронских плоча

262	Производња рачунара и периферне опреме
2620	Производња рачунара и периферне опреме
263	Производња комуникационе опреме
2630	Производња комуникационе опреме
264	Производња електронских уређаја за широку потрошњу
2640	Производња електронских уређаја за широку потрошњу
265	Производња мерних, истраживачких и навигационих инструмената и апарата; производња сатова
2651	Производња мерних, истраживачких и навигационих инструмената и апарата
2652	Производња сатова
266	Производња опреме за зрачење, електромедицинске и електротерапеутске опреме
2660	Производња опреме за зрачење, електромедицинске и електротерапеутске опреме
267	Производња оптичких инструмената и фотографске опреме
2670	Производња оптичких инструмената и фотографске опреме
268	Производња магнетних и оптичких носилаца записа
2680	Производња магнетних и оптичких носилаца записа
27	Производња електричне опреме
271	Производња електромотора, генератора, трансформатора и опреме за дистрибуцију електричне енергије
2711	Производња електромотора, генератора и трансформатора
2712	Производња опреме за дистрибуцију електричне енергије и опреме за управљање електричном енергијом
272	Производња батерија и акумулатора
2720	Производња батерија и акумулатора
273	Производња жичане и кабловске опреме
2731	Производња каблова од оптичких влакана
2732	Производња осталих електронских и електричних проводника и каблова
2733	Производња опреме за повезивање жица и каблова

274	Производња опреме за осветљење
2740	Производња опреме за осветљење
275	Производња апарата за домаћинство
2751	Производња електричних апарата за домаћинство
2752	Производња неелектричних апарата за домаћинство
279	Производња остале електричне опреме
2790	Производња остале електричне опреме
28	Производња непоменутих машина и непоменутих опреме
281	Производња машина опште намене
2811	Производња мотора и турбина, осим за летелице и моторна возила
2812	Производња хидрауличних погонских уређаја
2813	Производња осталих пумпи и компресора
2814	Производња осталих славина и вентила
2815	Производња лежајева, зупчаника и зупчастих погонских елемената
282	Производња осталих машина опште намене
2821	Производња индустријских пећи и горионика
2822	Производња опреме за подизање и преношење
2823	Производња канцеларијских машина и опреме, осим рачунара и рачунарске опреме
2824	Производња ручних погонских апарата са механизмима
2825	Производња расхладне и вентилационе опреме, осим за домаћинство
2829	Производња осталих машина и апарата опште намене
283	Производња машина за пољопривреду и шумарство
2830	Производња машина за пољопривреду и шумарство
284	Производња машина за обраду метала и алатних машина
2841	Производња машина за обраду метала

2849	Производња осталих алатних машина
289	Производња осталих машина за специјалне намене
2891	Производња машина за металургију
2892	Производња машина за руднике, каменоломе и грађевинарство
2893	Производња машина за индустрију хране, пића и дувана
2894	Производња машина за индустрију текстила, одеће и коже
2895	Производња машина за индустрију папира и картона
2896	Производња машина за израду пластике и гуме
2899	Производња машина за остале специјалне намене
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица
291	Производња моторних возила
2910	Производња моторних возила
292	Производња каросерија за моторна возила, приколице и полуприколице
2920	Производња каросерија за моторна возила, приколице и полуприколице
293	Производња делова и прибора за моторна возила и моторе за њих
2931	Производња електричне и електронске опреме за моторна возила
2932	Производња осталих делова и додатне опреме за моторна возила
30	Производња осталих саобраћајних средстава
301	Изградња бродова и чамаца
3011	Изградња бродова и пловних објеката
3012	Израда чамаца за спорт и разоноду
302	Производња локомотива и шинских возила
3020	Производња локомотива и шинских возила
303	Производња ваздушних и свемирских летелица и одговарајуће опреме
3030	Производња ваздушних и свемирских летелица и одговарајуће опреме

304	Производња борбених војних возила
3040	Производња борбених војних возила
309	Производња осталих транспортних средстава
3091	Производња мотоцикала
3092	Производња бицикала и инвалидских колица
3099	Производња остале транспортне опреме
31	Производња намештаја
310	Производња намештаја
3101	Производња намештаја за пословне и продајне просторе
3102	Производња кухињског намештаја
3103	Производња мадраца
3109	Производња осталог намештаја
32	Остале прерађивачке делатности
321	Производња накита, бижутерије и сличних предмета
3211	Ковање новца
3212	Производња накита и сродних предмета
3213	Производња имитације накита и сродних производа
322	Производња музичких инструмената
3220	Производња музичких инструмената
323	Производња спортске опреме
3230	Производња спортске опреме
324	Производња игара и играчака
3240	Производња игара и играчака
325	Производња медицинских и стоматолошких инструмената и материјала
3250	Производња медицинских и стоматолошких инструмената и материјала

329	Остале прерађивачке делатности
3291	Производња метли и четки
3299	Производња осталих предмета
33	Поправка и монтажа машина и опреме
331	Поправка металних производа, машина и опреме
3311	Поправка металних производа
3312	Поправка машина
3313	Поправка електронске и оптичке опреме
3314	Поправка електричне опреме
3315	Поправка и одржавање бродова и чамаца
3316	Поправка и одржавање летелица и свемирских летелица
3317	Поправка и одржавање друге транспортне опреме
3319	Поправка остале опреме
332	Монтажа индустријских машина и опреме
3320	Монтажа индустријских машина и опреме
Д	СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА
35	Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
351	Производња, пренос и дистрибуција електричне енергије
3511	Производња електричне енергије
3512	Пренос електричне енергије
3513	Дистрибуција електричне енергије
3514	Трговина електричном енергијом
352	Производња гаса и дистрибуција гасовитих горива гасоводима
3521	Производња гаса
3522	Дистрибуција гасовитих горива гасоводом

3523	Трговина гасовитим горивима преко гасоводне мреже
353	Снабдевање паром и климатизација
3530	Снабдевање паром и климатизација
Е	СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ; УПРАВЉАЊЕ ОТПАДНИМ ВОДАМА, КОНТРОЛИСАЊЕ ПРОЦЕСА УКЛАЊАЊА ОТПАДА И СЛИЧНЕ АКТИВНОСТИ
36	Скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде
360	Скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде
3600	Скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде
37	Уклањање отпадних вода
370	Уклањање отпадних вода
3700	Уклањање отпадних вода
38	Сакупљање, третман и одлагање отпада; поновно искоришћавање отпадних материја
381	Скупљање отпада
3811	Скупљање отпада који није опасан
3812	Скупљање опасног отпада
382	Третман и одлагање отпада
3821	Третман и одлагање отпада који није опасан
3822	Третман и одлагање опасног отпада
383	Поновна употреба материјала
3831	Демонтажа олупина
3832	Поновна употреба разврстаних материјала
39	Санација, рекултивација и друге услуге у области управљања отпадом
390	Санација, рекултивација и дуге услуге у области управљања отпадом
3900	Санација, рекултивација и друге услуге у области управљања отпадом
Ф	ГРАЂЕВИНАРСТВО
41	Изградња зграда

411	Разрада грађевинских пројеката
4110	Разрада грађевинских пројеката
412	Изградња стамбених и нестамбених зграда
4120	Изградња стамбених и нестамбених зграда
42	Изградња осталих грађевина
421	Изградња путева и железничких пруга
4211	Изградња путева и аутопутева
4212	Изградња железничких пруга и подземних железница
4213	Изградња мостова и тунела
422	Изградња цевовода, електричних и комуникационих водова
4221	Изградња цевовода
4222	Изградња електричних и телекомуникационих водова
429	Изградња осталих грађевина
4291	Изградња хидротехничких објеката
4299	Изградња осталих непоменутих грађевина
43	Специјализовани грађевински радови
431	Рушење и припремање градилишта
4311	Рушење објеката
4312	Припремна градилишта
4313	Испитивање терена бушењем и сондирањем
432	Инсталациони радови у грађевинарству
4321	Постављање електричних инсталација
4322	Постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система
4329	Остали инсталациони радови у грађевинарству
433	Завршни грађевинско-занатски радови

4331	Малтерисање
4332	Уградња столарије
4333	Постављање подних и зидних облога
4334	Бојење и застакљивање
4339	Остали завршни радови
439	Остали специфични грађевински радови
4391	Кровни радови
4399	Остали непоменути специфични грађевински радови
Г	ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И ТРГОВИНА НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА И МОТОЦИКАЛА
45	Трговина на велико и трговина на мало и поправка моторних возила и мотоцикала
451	Трговина моторним возилима
4511	Трговина аутомобилима и лаким моторним возилима
4519	Трговина осталим моторним возилима
452	Одржавање и поправка моторних возила
4520	Одржавање и поправка моторних возила
453	Трговина деловима и прибором за моторна возила
4531	Трговина на велико деловима и опремом за моторна возила
4532	Трговина на мало деловима и опремом за моторна возила
454	Трговина мотоциклима, деловима и прибором, одржавање и поправка мотоцикала
4540	Трговина мотоциклима, деловима и прибором, одржавање и поправка мотоцикала
46	Трговина на велико, осим трговине моторним возилима и мотоциклима
461	Трговина на велико за накнаду
4611	Посредовање у продаји пољопривредних сировина, животиња, текстилних сировина и полупроизвода
4612	Посредовање у продаји горива, руда, метала и индустријских хемикалија
4613	Посредовање у продаји дрвне грађе и грађевинског материјала

4614	Посредовање у продаји машина, индустријске опреме, бродова и авиона
4615	Посредовање у продаји намештаја, предмета за домаћинство и металне робе
4616	Посредовање у продаји текстила, одеће, крзна, обуће и предмета од коже
4617	Посредовање у продаји хране, пића и дувана
4618	Специјализовано посредовање у продаји посебних производа
4619	Посредовање у продаји разноврсних производа
462	Трговина на велико пољопривредним сировинама и животињама
4621	Трговина на велико житом, сировим дуваном, семењем и храном за животиње
4622	Трговина на велико цвећем и садницама
4623	Трговина на велико животињама
4624	Трговина на велико сировом, недовршеном и довршеном кожом
463	Трговина на велико храном, пићима и дуваном
4631	Трговина на велико воћем и поврћем
4632	Трговина на велико месом и производима од меса
4633	Трговина на велико млечним производима, јајима и јестивим уљима и мастима
4634	Трговина на велико пићима
4635	Трговина на велико дуванским производима
4636	Трговина на велико шећером, чоколадом и слаткишима
4637	Трговина на велико кафом, чајевима, какаом и зачинима
4638	Трговина на велико осталом храном, укључујући рибу, љускаре и мекушце
4639	Неспецијализована трговина на велико храном, пићима и дуваном
464	Трговина на велико предметима за домаћинство
4641	Трговина на велико текстилом
4642	Трговина на велико одећом и обућом
4643	Трговина на велико електричним апаратима за домаћинство

4644	Трговина на велико порцуланом, стакленом робом и средствима за чишћење
4645	Трговина на велико парфимеријским и козметичким производима
4646	Трговина на велико фармацеутским производима
4647	Трговина на велико намештајем, теписима и опремом за осветљење
4648	Трговина на велико сатовима и накитом
4649	Трговина на велико осталим производима за домаћинство
465	Трговина на велико информационо-комуникационом опремом
4651	Трговина на велико рачунарима, рачунарском опремом и софтверима
4652	Трговина на велико електронским и телекомуникационим деловима и опремом
466	Трговина на велико осталим машинама, опремом и прибором
4661	Трговина на велико пољопривредним машинама, опремом и прибором
4662	Трговина на велико алатним машинама
4663	Трговина на велико рударским и грађевинским машинама
4664	Трговина на велико машинама за текстилну индустрију и машинама за шивење и плетење
4665	Трговина на велико канцеларијским намештајем
4666	Трговина на велико осталим канцеларијским машинама и опремом
4669	Трговина на велико осталим машинама и опремом
467	Остала специјализована трговина на велико
4671	Трговина на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима
4672	Трговина на велико металима и металним рудама
4673	Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом
4674	Трговина на велико металном робом, инсталационим материјалима, опремом и прибором за грејање
4675	Трговина на велико хемијским производима
4676	Трговина на велико осталим полупроизводима
4677	Трговина на велико отпацама и остацима

469	Неспецијализована трговина на велико
4690	Неспецијализована трговина на велико
47	Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима
471	Трговина на мало у неспецијализованим продавницама
4711	Трговина на мало у неспецијализованим продавницама, претежно храном, пићима и дуваном
4719	Остала трговина на мало у неспецијализованим продавницама
472	Трговина на мало храном, пићима и дуваном у специјализованим продавницама
4721	Трговина на мало воћем и поврћем у специјализованим продавницама
4722	Трговина на мало месом и производима од меса у специјализованим продавницама
4723	Трговина на мало рибом, љускарима и мекушцима у специјализованим продавницама
4724	Трговина на мало хлебом, тестенином, колачима и слаткишима у специјализованим продавницама
4725	Трговина на мало пићима у специјализованим продавницама
4726	Трговина на мало производима од дувана у специјализованим продавницама
4729	Остала трговина на мало храном у специјализованим продавницама
473	Трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама
4730	Трговина на мало моторним горивима у специјализованим продавницама
474	Трговина на мало информационо-комуникационом опремом у специјализованим продавницама
4741	Трговина на мало рачунарима, периферним јединицама и софтвером у специјализованим продавницама
4742	Трговина на мало телекомуникационом опремом у специјализованим продавницама
4743	Трговина на мало аудио и видео опремом у специјализованим продавницама
475	Трговина на мало осталом опремом за домаћинство у специјализованим продавницама
4751	Трговина на мало текстилом у специјализованим продавницама
4752	Трговина на мало металном робом, бојама и стаклом у специјализованим продавницама
4753	Трговина на мало теписима, зидним и подним облогама у специјализованим продавницама
4754	Трговина на мало електричним апаратима за домаћинство у специјализованим продавницама

4759	Трговина на мало намештајем, опремом за осветљење и осталим предметима за домаћинство у специјализованим продавницама
476	Трговина на мало предметима за културу и рекреацију у специјализованим продавницама
4761	Трговина на мало књигама у специјализованим продавницама
4762	Трговина на мало новинама и канцеларијским материјалом у специјализованим продавницама
4763	Трговина на мало музичким и видео записима у специјализованим продавницама
4764	Трговина на мало спортском опремом у специјализованим продавницама
4765	Трговина на мало играма и играчкама у специјализованим продавницама
477	Трговина на мало осталом робом у специјализованим продавницама
4771	Трговина на мало одећом у специјализованим продавницама
4772	Трговина на мало обућом и предметима од коже у специјализованим продавницама
4773	Трговина на мало фармацеутским производима у специјализованим продавницама – апотекама
4774	Трговина на мало медицинским и ортопедским помагалима у специјализованим продавницама
4775	Трговина на мало козметичким и тоалетним производима у специјализованим продавницама
4776	Трговина на мало цвећем, садницама, семењем, ђубривима, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама
4777	Трговина на мало сатовима и накитом у специјализованим продавницама
4778	Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама
4779	Трговина на мало половном робом у продавницама
478	Трговина на мало на тезгама и пијацама
4781	Трговина на мало храном, пићима и дуванским производима на тезгама и пијацама
4782	Трговина на мало текстилом, одећом и обућом на тезгама и пијацама
4789	Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама
479	Трговина на мало ван продавница, тезги и пијаца
4791	Трговина на мало посредством поште или преко интернета
4799	Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца
X	САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ

49	Копнени саобраћај и цевоводни транспорт
491	Железнички превоз путника, даљински и регионални
4910	Железнички превоз путника, даљински и регионални
492	Железнички превоз терета
4920	Железнички превоз терета
493	Остали копнени превоз путника
4931	Градски и приградски копнени превоз путника
4932	Такси превоз
4939	Остали превоз путника у копненом саобраћају
494	Друмски превоз терета и услуге пресељења
4941	Друмски превоз терета
4942	Услуге пресељења
495	Цевоводни транспорт
4950	Цевоводни транспорт
50	Водени саобраћај
501	Поморски и приобални превоз путника
5010	Поморски и приобални превоз путника
502	Поморски и приобални превоз терета
5020	Поморски и приобални превоз терета
503	Превоз путника унутрашњим пловним путевима
5030	Превоз путника унутрашњим пловним путевима
504	Превоз терета унутрашњим пловним путевима
5040	Превоз терета унутрашњим пловним путевима
51	Ваздушни саобраћај
511	Ваздушни превоз путника

5110	Ваздушни превоз путника
512	Ваздушни превоз терета и васионски саобраћај
5121	Ваздушни превоз терета
5122	Васионски саобраћај
52	Складиштење и пратеће активности у саобраћају
521	Складиштење
5210	Складиштење
522	Пратеће активности у саобраћају
5221	Услугне делатности у копненом саобраћају
5222	Услугне делатности у воденом саобраћају
5223	Услугне делатности у ваздушном саобраћају
5224	Манипулација теретом
5229	Остале пратеће делатности у саобраћају
53	Поштанске активности
531	Поштанске активности јавног сервиса
5310	Поштанске активности јавног сервиса
532	Поштанске активности комерцијалног сервиса
5320	Поштанске активности комерцијалног сервиса
И	УСЛУГЕ СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ
55	Смештај
551	Хотели и сличан смештај
5510	Хотели и сличан смештај
552	Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак
5520	Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак
553	Делатност кампова, ауто-кампова и кампова за туристичке приколице

5530	Делатност кампова, ауто-кампова и кампова за туристичке приколице
559	Остали смештај
5590	Остали смештај
56	Делатност припремања и послуживања хране и пића
561	Делатности ресторана и покретних угоститељских објекта
5610	Делатности ресторана и покретних угоститељских објекта
562	Кетеринг и остале услуге припремања и послуживања хране
5621	Кетеринг
5629	Остале услуге припремања и послуживања хране
563	Услуге припремања и послуживања пића
5630	Услуге припремања и послуживања пића
J	ИНФОРМИСАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ
58	Издавачке делатности
581	Издавање књига, часописа и друге издавачке делатности
5811	Издавање књига
5812	Издавање именика и адресара
5813	Издавање новина
5814	Издавање часописа и периодичних издања
5819	Остала издавачка делатност
582	Издавање софтвера
5821	Издавање рачунарских игара
5829	Издавање осталих софтвера
59	Кинематографска и телевизијска продукција, снимање звучних записа и издавање музичких записа
591	Кинематографска и телевизијска продукција
5911	Производња кинематографских дела, аудио-визуелних производа и телевизијског програма

5912	Делатности које следе након фазе снимања у производњи кинематографских дела и телевизијског програма
5913	Дистрибуција кинематографских дела, аудио-визуелних дела и телевизијског програма
5914	Делатност приказивања кинематографских дела
592	Снимање и издавање звучних записа и музике
5920	Снимање и издавање звучних записа и музике
60	Програмске активности и емитовање
601	Емитовање радио-програма
6010	Емитовање радио-програма
602	Производња и емитовање телевизијског програма
6020	Производња и емитовање телевизијског програма
61	Телекомуникације
611	Кабловске телекомуникације
6110	Кабловске телекомуникације
612	Бежичне телекомуникације
6120	Бежичне телекомуникације
613	Сателитске телекомуникације
6130	Сателитске телекомуникације
619	Остале телекомуникационе делатности
6190	Остале телекомуникационе делатности
62	Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности
620	Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности
6201	Рачунарско програмирање
6202	Консултантске делатности у области информационе технологије
6203	Управљање рачунарском опремом
6209	Остале услуге информационе технологије

63	Информационе услужне делатности
631	Обрада података, хостинг и с тим повезане делатности; веб портали
6311	Обрада података, хостинг и сл.
6312	Веб портали
639	Остале информационе услужне делатности
6391	Делатности новинских агенција
6399	Информационе услужне делатности на другом месту непоменуте
К	ФИНАНСИЈСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И ДЕЛАТНОСТ ОСИГУРАЊА
64	Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова
641	Монетарно посредовање
6411	Централна банка
6419	Остало монетарно посредовање
642	Делатност холдинг компанија
6420	Делатност холдинг компанија
643	Поверенички фондови (трастови), инвестициони фондови и слични финансијски ентитети
6430	Поверенички фондови (трастови), инвестициони фондови и слични финансијски ентитети
649	Остале финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова
6491	Финансијски лизинг
6492	Остале услуге кредитирања
6499	Остале непоменуте финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова
65	Осигурање, реосигурање и пензијски фондови, осим обавезног социјалног осигурања
651	Осигурање
6511	Животно осигурање
6512	Неживотно осигурање
652	Реосигурање

6520	Реосигурање
653	Пензијски фондови
6530	Пензијски фондови
66	Помоћне делатности у пружању финансијских услуга и осигурању
661	Помоћне делатности у пружању финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова
6611	Финансијске и робне берзе
6612	Брокерски послови с хартијама од вредности и берзанском робом
6619	Остале помоћне делатности у пружању финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова
662	Помоћне делатности у осигурању и пензијским фондовима
6621	Обрада одштетних захтева и процењивање ризика и штета
6622	Делатност заступника и посредника у осигурању
6629	Остале помоћне делатности у осигурању и пензијским фондовима
663	Управљање фондовима
6630	Управљање фондовима
Л	ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА
68	Пословање некретнинама
681	Куповина и продаја властитих некретнина
6810	Куповина и продаја властитих некретнина
682	Изнајмљивање властитих или изнајмљених некретнина и управљање њима
6820	Изнајмљивање властитих или изнајмљених некретнина и управљање њима
683	Пословање некретнинама за накнаду
6831	Делатност агенција за некретнине
6832	Управљање некретнинама за накнаду
М	СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ
69	Правни и рачуноводствени послови

691	Правни послови
6910	Правни послови
692	Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови; пореско саветовање
6920	Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови; пореско саветовање
70	Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем
701	Управљање економским субјектом
7010	Управљање економским субјектом
702	Менаџерски консултантски послови
7021	Делатност комуникација и односа с јавношћу
7022	Консултантске активности у вези с пословањем и осталим управљањем
71	Архитектонске и инжењерске делатности; инжењерско испитивање и анализе
711	Архитектонске и инжењерске делатности и техничко саветовање
7111	Архитектонска делатност
7112	Инжењерске делатности и техничко саветовање
712	Техничко испитивање и анализе
7120	Техничко испитивање и анализе
72	Научно истраживање и развој
721	Истраживање и експериментални развој у природним и техничко-технолошким наукама
7211	Истраживање и експериментални развој у биотехнологији
7219	Истраживање и развој у осталим природним и техничко-технолошким наукама
722	Истраживање и развој у друштвеним и хуманистичким наукама
7220	Истраживање и развој у друштвеним и хуманистичким наукама
73	Рекламирање и истраживање тржишта
731	Рекламирање
7311	Делатност рекламних агенција

7312	Медијско представљање
732	Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења
7320	Истраживање тржишта и испитивање јавног мњења
74	Остале стручне, научне и техничке делатности
741	Специјализоване дизајнерске делатности
7410	Специјализоване дизајнерске делатности
742	Фотографске услуге
7420	Фотографске услуге
743	Превођење и услуге тумача
7430	Превођење и услуге тумача
749	Остале стручне, научне и техничке делатности
7490	Остале стручне, научне и техничке делатности
75	Ветеринарске делатности
750	Ветеринарска делатност
7500	Ветеринарска делатност
Н	АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ
77	Изнајмљивање и лизинг
771	Изнајмљивање и лизинг моторних возила
7711	Изнајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила
7712	Изнајмљивање и лизинг камиона
772	Изнајмљивање и лизинг предмета за личну употребу и употребу у домаћинству
7721	Изнајмљивање и лизинг опреме за рекреацију и спорт
7722	Изнајмљивање видео-касета и компакт-дискова
7729	Изнајмљивање и лизинг осталих предмета за личну употребу и употребу у домаћинству
773	Изнајмљивање и лизинг машина, опреме и материјалних добара

7731	Изнајмљивање и лизинг пољопривредних машина и опреме
7732	Изнајмљивање и лизинг машина и опреме за грађевинарство
7733	Изнајмљивање и лизинг канцеларијских машина и канцеларијске опреме (укључујући рачунаре)
7734	Изнајмљивање и лизинг опреме за водени транспорт
7735	Изнајмљивање и лизинг опреме за ваздушни транспорт
7739	Изнајмљивање и лизинг осталих машина, опреме и материјалних добара
774	Лизинг интелектуалне својине и сличних производа, ауторских дела и предмета сродних права
7740	Лизинг интелектуалне својине и сличних производа, ауторских дела и предмета сродних права
78	Делатности запошљавања
781	Делатност агенција за запошљавање
7810	Делатност агенција за запошљавање
782	Делатност агенција за привремено запошљавање
7820	Делатност агенција за привремено запошљавање
783	Остало уступање људских ресурса
7830	Остало уступање људских ресурса
79	Делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности
791	Делатност путничких агенција и тур-оператора
7911	Делатност путничких агенција
7912	Делатност тур-оператора
799	Остале услуге резервације и делатности повезане с њима
7990	Остале услуге резервације и делатности повезане с њима
80	Заштитне и истражне делатности
801	Делатност приватног обезбеђења
8010	Делатност приватног обезбеђења
802	Услуге система обезбеђења

8020	Услуге система обезбеђења
803	Истражне делатности
8030	Истражне делатности
81	Услуге одржавања објеката и околине
811	Услуге одржавања објеката
8110	Услуге одржавања објеката
812	Услуге чишћења
8121	Услуге редовног чишћења зграда
8122	Услуге осталог чишћења зграда и опреме
8129	Услуге осталог чишћења
813	Услуге уређења и одржавања околине
8130	Услуге уређења и одржавања околине
82	Канцеларијско-административне и друге помоћне пословне делатности
821	Канцеларијско-административне и помоћне делатности
8211	Комбиноване канцеларијско-административне услуге
8219	Фотокопирање, припремање докумената и друга специјализована канцеларијска подршка
822	Делатност позивних центара
8220	Делатност позивних центара
823	Организовање састанака и сајмова
8230	Организовање састанака и сајмова
829	Пословне, помоћне, услужне и остале делатности
8291	Делатност агенција за наплату потраживања и кредитних бироа
8292	Услуге паковања
8299	Остале услужне активности подршке пословању
О	ДРЖАВНА УПРАВА И ОДБРАНА; ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

84	Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање
841	Државна управа, економска и социјална политика
8411	Делатност државних органа
8412	Уређивање делатности субјеката који пружају здравствену заштиту, услуге у образовању и култури и друге друштвене услуге, осим обавезног социјалног осигурања
8413	Уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије
842	Помоћне активности за функционисање државе
8421	Спољни послови
8422	Послови одбране
8423	Судске и правосудне делатности
8424	Обезбеђивање јавног реда и безбедности
8425	Делатност ватрогасних јединица
843	Обавезно социјално осигурање
8430	Обавезно социјално осигурање
П	ОБРАЗОВАЊЕ
85	Образовање
851	Предшколско образовање
8510	Предшколско образовање
852	Основно образовање
8520	Основно образовање
853	Средње образовање
8531	Средње опште образовање
8532	Средње стручно образовање
854	Високо образовање
8541	Образовање после средњег које није високо
8542	Високо образовање

855	Остало образовање
8551	Спортско и рекреативно образовање
8552	Уметничко образовање
8553	Делатност школа за возаче
8559	Остало образовање
856	Помоћне образовне делатности
8560	Помоћне образовне делатности
P	ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
86	Здравствене делатности
861	Делатност болница
8610	Делатност болница
862	Медицинска и стоматолошка пракса
8621	Општа медицинска пракса
8622	Специјалистичка медицинска пракса
8623	Стоматолошка пракса
869	Остала здравствена заштита
8690	Остала здравствена заштита
87	Социјална заштита са смештајем
871	Делатности смештајних установа с медицинском негом
8710	Делатности смештајних установа с медицинском негом
872	Социјално старање у смештајним установама за лица с тешкоћама у развоју, душевно оболеле особе и особе с болестима зависности
8720	Социјално старање у смештајним установама за лица с тешкоћама у развоју, душевно оболеле особе и особе с болестима зависности
873	Рад установа за стара лица и лица с посебним потребама
8730	Рад установа за стара лица и лица с посебним потребама
879	Остали облици социјалне заштите са смештајем

8790	Остали облици социјалне заштите са смештајем
88	Социјална заштита без смештаја
881	Социјална заштита без смештаја за стара лица и лица с посебним потребама
8810	Социјална заштита без смештаја за стара лица и лица с посебним потребама
889	Остала социјална заштита без смештаја
8891	Делатност дневне бриге о деци
8899	Остала непоменути социјална заштита без смештаја
C	УМЕТНОСТ; ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА
90	Стваралачке, уметничке и забавне делатности
900	Стваралачке, уметничке и забавне делатности
9001	Извођачка уметност
9002	Друге уметничке делатности у оквиру извођачке уметности
9003	Уметничко стваралаштво
9004	Рад уметничких установа
91	Делатност библиотека, архива, музеја галерија и збирки и остале културне делатности
910	Рад библиотека, архива, музеја, галерија и збирки, завода за заштиту споменика културе и остале културне делатности
9101	Делатности библиотека и архива
9102	Делатност музеја галерија и збирки
9103	Заштита и одржавање непокретних културних добара, културно-историјских локација, зграда и сличних туристичких споменика
9104	Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности
92	Коцкање и клађење
920	Коцкање и клађење
9200	Коцкање и клађење
93	Спортске, забавне и рекреативне делатности
931	Спортске делатности

9311	Делатност спортских објеката
9312	Делатност спортских клубова
9313	Делатност фитнес клубова
9319	Остале спортске делатности
932	Остале забавне и рекреативне делатности
9321	Делатност забавних и тематских паркова
9329	Остале забавне и рекреативне делатности
T	ОСТАЛЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ
94	Делатности удружења
941	Делатност пословних и професионалних организација и послодаваца
9411	Делатности пословних удружења и удружења послодаваца
9412	Делатности струковних удружења
942	Делатност синдиката
9420	Делатност синдиката
949	Делатност осталих организација на бази учлањења
9491	Делатност верских организација
9492	Делатност политичких организација
9499	Делатност осталих организација на бази учлањења
95	Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству
951	Поправка рачунара и комуникационе опреме
9511	Поправка рачунара и периферне опреме
9512	Поправка комуникационе опреме
952	Поправка предмета за личну употребу и употребу у домаћинству
9521	Поправка електронских апарата за широку употребу
9522	Поправка апарата за домаћинство и кућне и баштенске опреме

9523	Поправка обуће и предмета од коже
9524	Одржавање и поправка намештаја
9525	Поправка сатова и накита
9529	Поправка осталих личних предмета и предмета за домаћинство
96	Остале личне услужне делатности
960	Остале личне услужне делатности
9601	Прање и хемијско чишћење текстилних и крзених производа
9602	Делатност фризерских и козметичких салона
9603	Погребне и сродне делатности
9604	Делатност неге и одржавања тела
9609	Остале непоменуте личне услужне делатности
у	ДЕЛАТНОСТ ДОМАЋИНСТВА КАО ПОСЛОДАВЦА; ДЕЛАТНОСТ ДОМАЋИНСТАВА КОЈА ПРОИЗВОДЕ РОБУ И УСЛУГЕ ЗА СОПСТВЕНЕ ПОТРЕБЕ
97	Делатност домаћинства која запошљавају послугу
970	Делатност домаћинства која запошљавају послугу
9700	Делатност домаћинства која запошљавају послугу
98	Делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе
981	Делатност домаћинства која производе робу за сопствене потребе
9810	Делатност домаћинства која производе робу за сопствене потребе
982	Делатност домаћинства која обезбеђују услуге за сопствене потребе
9820	Делатност домаћинства која обезбеђују услуге за сопствене потребе
	ДЕЛАТНОСТ ЕКСТЕРИТОРИЈАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА
99	Делатност екстериторијалних организација и тела
990	Делатност екстериторијалних организација и тела
9900	Делатност екстериторијалних организација и тела